Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 171

Ljubljana, petek 22. julija 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2452

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 21. julija.

G. Marinkoviću je uspelo za par dni izmiriti vretje v demokratski stranki. Prikazal je pač posledice prekinjenja koalicije z Vukičevićem kot zelo škodljivo za demokrate in namignil, da ni pripravljen pokoriti se g. Davidoviću. Navidez je torej seja izvršnega odbora Demokratske stranke zaključena s porazom g. Davidovića.

A vse okolnosti kažejo, da gre bolj za taktičen umik g. Davidovića nego za njegov poraz. Prva bitka je končala s premirjem. Takih in sličnih potez smo opazovali v radikalskem taboru že mnogo in vse skupaj so vedle do razsula radikalne stranke. Na slični poti so, kakor vse kaže, razmere v demokratski stranki.

S stališča vlade je resume incidenta, ki je izzvan z govorom g. Davidovića, velik deficit: šef ene vladne stranke je obtožil vlado volilnega nasilja in njegova obtožba je ostala stvarno brez odgovora. Če je namreč g. Vukičević na obtožbo reagiral z opombo, da komur ni prav, lahko gre, je prezrl, da mu je prej bila dolžnost oprati se težkih očitkov.

Kar pa je za vlado še hujše, vidi se, da ima ona v šefu demokratov ostrega sovražnika. Samohvala g. Vukičevića v Skoplju, kako on že zdaj pripravlja vladno večino za povolilno dobo, je našla prav odločno korekturo v obnašanju g. Davidovića. Ako bo le-ta odložil bitko na 12. september, bo takrat morda taktično še na boljšem nego je v tem trenutku. Večina, ki jo gradi gospod Vukičević, se reducira na njemu udane radikale s klerikalci in na tisti del demokratov, ki po volitvah ne bodo z Davidovićem, ampak bodo stremeli k «četrti» stranki. Koliko bo vse te «večine», o tem se ugiba, a da je ne bo z Nemci in Madžari preko 125, to so že izračunali vsi poznavalci razmer, kajti neverjetno je, da bi po izvolitvi bilo od približno 75 demokratov več kakor 20 proti Davidoviću.

Rezultat Davidovićevega afronta, ako mu ne sledijo že v prihodnjih dneh novi naskoki, je najmanj ta, da je «večina», s katero je tolažil Vukičević sebe in svoje, zagotovo izgubila Davidovića, in je radi tega neminovno obsojena, da po tako nečuvenih nasiljih ostane manjšina, ki ji bo večina pregledala kosti že v verifikacijskem odboru.

Vlada je imela svoj «raison» v spojitvi demokratov in radikalov. Zdaj tega ni več. Mesto demokratov išče Vukičević Korošca in take demokrate, ki bi hoteli zapustiti šefa stranke. Vsa podlaga volilne vlade je torej danes premenjena.

Pri tem se mora zelo obžalovati, da je g. Vukičević postopal tako, da je znova brez potrebe in samo, da sebe izvleče, silno eksponiral krono in se skril za njeno avtoriteto. Tako postopanje se mora obsojati kar najbolj odločno, ker lahko rodi posledice, ki so državi škodljive.

Opozicija, zlasti SDS, more biti s potekom najnovejšega vladnega potresa povsem zadovoljna. Njena pritožba radi volilnega nasilja je, lahko se reče, naravnost nesporna, kajti niti g. Marinković v vsej svoji rezerviranosti tega nasilja ne more zanikati in stavlja Vukičeviću v tem oziru zahteve. Poleg tega je opoziciji dana popolna sigurnost, da bo z Davidovićem tvorila zelo močno večino v bodoči skupščini, kar bo dovolilo obračun z današnjimi mogotci in bo pokopalo vse proti parlamentarizmu in demokraciji naperjene nakane. V tem so si složni Marko Trifković, Pribičević, Radić, Nastas Petrović in Davidović in to je več nego dovolj, da tudi klerikalno drevje, ki zdaj tako bujno raste, ne zraste preko domačega stolpa.

Kraljevska oblast prenešena na vlado

Beograd, 21. julija, p. Ministrski predsednik Vukičević in minister dr. Kumanudi sta v Vinkovcih počakala na kralja, ki je prihajal z Bleda na potu v Bukarešto. Gospod Vukičević je imel s seboj ukaz, da se za čas kraljeve odsotnosti kraljevska oblast prenese na vlado ter da se za ministra Miovića in Periča, ki potujeta v Bukarešto, določita kot namestnika ministra Ilija Šumenković in Velja Popović.

Dr. Ninčić bo vendarle kandidiral

Beograd, 21. julija. r. Danes je prispel v Beograd dr. Momčilo Ninčić, ki je takoj posetil predsednika vlade, g. Veljo Vukičevića. Po končanem sestanku so ga novinarji vprašali, kako je rešil vprašanje svoje kandidature. Dr. Ninčić je odvrnil, da se je sporazumel z g. Vukičevićem in da ostane nosilec liste v Gornjem Banatu. Kot kompenzacijo dobi brat ministra Svetozarja Stankovića dva najmočnejša sreza in sicer Stari Bečej in Kanižo.

Naš poslanik v Švici

Beograd, 21. julija. p. Iz Berna se poroča, da je naš poslanik v Bernu Jovan Marković izročil svoje akreditive.

Premirje med davidovićevci

Po burni celodnevni seji vodstva demokratske stranke je prišlo do začasnega premirja med gg. Davidovićem in Marinkovićem. Povratek ministrskega predsednika

Beograd, 21. julija. Danes dopoldne se je sestal k seji izvršni odbor demokratske stranke. Kakor je bilo pričakovati, je bila seja res izredno burna, vendar pa se niso obistinile napovedi, da bo privedla do razcepa v demokratski stranki. Obdržali so prav oni, ki so zatrjevali, da niti Ljuba Davidović niti Voja Marinković ne bosta hotela pritirati spora do skrajnosti, temveč da bo prišlo do začasnega premirja.

Na dopoldanski seji je g. Davidović utemeljeval svoj nedeljski nastop proti ministrskemu predsedniku in ponovil ter še okrepil svoje očitke, da izvajajo vladni radikali volilni teror ter da ne izvršujejo obvez, ki so jih prevzeli do demokratov ob sestavi sedanje vlade. Zahteval je zato, naj nastopijo demokratski ministri z vso odločnostjo in naj demisijonirajo, ako ostane njihova akcija brezuspešna.

G. Davidoviću je odgovarjal g. Marinković, ki je opozarjal na nevarnosti za demokrate, ako izstopijo iz vlade. Poročal je tudi obširno o svojem sestanku z ministrskim predsednikom in o koncesijah katere mu je ta nudil.

Govorilo je še več politikov in že na dopoldanski seji se je pokazalo, da zmaguje stališče g. Marinkovića. Večina govornikov je soglašala v mnenju, da ne kaže sredi volilnega boja prehajati v opozicijo. Med opoldanskim odmorom se je Marinkovićevo stališče se okrepilo in na popoldanski seji, ki je bila že mnogo bolj mirna, je prišlo naposled do premirja. Ljuba Davidović je radi tega opustil svojo namero, da bi v Skoplju javno odgovoril ministrskemu predsedniku in v Skoplje sploh ne bo šel, ampak v Tetovo.

Po Davidovićevem povratku iz Južne Srbije se bo v nedeljo ali pondeljek sestal glavni odbor demokratske stranke, ki bo tudi razpravljal o razmerju do vlade. Kakor se da sklepati iz današnjih dogodkov, bo tudi glavni odbor pristal na sklenjeno premirje, s katerim je začasno poravnan incident, izzvan z nedeljskim govorom gospoda Davidovića.

Danes zjutraj se je vrnil v Beograd tudi ministrski predsednik Vukičević. Kmalu po njegovem prihodu se je sestala v predsedstvu vlade konferenca radikalnih ministrov katerim je g. Vukičević poročal o svojem razgovoru z g. Marinkovićem. Radikalni ministri so nato več ur razpravljali o politični situaciji.

Iz kompromisa v kompromis

Zakaj sta se pobotala gg. Marinković in Vukičević. — Oba se bojita vladne krize. — Demokrati niso interesirani na tem, da razbijejo vlado pred volitvami. — «Četrta» in «peta» stranka

Beograd, 21. julija, p. Vladi se je za enkrat še posrečilo se izmazati iz kritične situacije, v katero je zašla po nedeljskem govoru Ljubo Davidovića. Ministrski predsednik Vukičević je afero zaokrenil tako, da se je spremenila v notranjo zadevo demokratske stranke in da je postala spor med Davidovićem in demokratskimi ministri. Računal je pravilno, da dr. Marinković ne bo hotel razbiti vlade, Ljuba Davidović pa ne stranke, vsaj sedaj še ne.

O razgovorih, ki sta jih imela v Skoplju in že prej med vožnjo na vlaku gg. Vukičević in Marinković, se tudi danes ni dalo dognati ničesar. Ravno tako tudi ne o kompromisu, na katerega sta se sporazumela. Le to je gotovo, da sta se vsaj začasno pobotala, kar pa je bilo tudi pričakovati. Velja Vukičević je bil pripravljen k popustljivosti, ker se zaveda, da je njegova opozicija zelo omajana radi koncentriranih napadov vseh izvenvladnih strank, a kakor so pokazali najnovejši dogodki, tudi vladnih skupin samih. Ako bi demokratski ministri izstopili, ni gotovo, da bi vodil vlado še dalje g. Vukičević. Zato je brzčas pristal na kompromis, s katerim nudi demokratom nove ugodnosti in koncesije.

A tudi dr. Marinković in niti Ljuba Davidović momentano nista interesirana, da povzročita odstop sedanje vlade, ker tudi nimata garancij, da bi bila nova vlada za demokrate ugodnejša. Saj gre tem predvsem za to, da se kot vladna stranka okoristijo pri volitvah in tako ojačijo svojo številno in politično pozicijo. Zato kompromis ni bil pretežak.

V zvezi z zadnjimi dogodki so se vnovič pojavile vesti o tako zvani «četrti stranki», ki naj bi nastala pod vodstvom gg. Vukičevića in Marinkovića iz skupin, ki tvorijo jedro sedanje vlade. Sedaj te skupine ne predstavljajo niti petina parlamenta in je izključeno, da bi se ojačale do večine. Dogodki zadnjih dni so pokazali, da je ta Vukičevićev načrt le šimera. Desetletna nasprotja med demokrati in radikali so se pokazala za nepremostljiva in se mora reči, da so danes še večja nego so bila.

Vukičevićevi poskusi s «četrto stranko» pa so — in to je najvažnejša posledica njegovega dvoboja z Davidovićem — izzvali zanj opasno reakcijo. Vse kaže, da bo «četrta stranka» se rodila v — nasprotniškem taboru. Današnja «Politika» objavlja očividno iz dobro poučenega vira, da bi mogla nedovršena «četrta stranka» g. Vukičevića roditi «peto stranko» v obliki bloka med Demokratsko zajednico, SDS in radikalsko opozicijo. Ta kombinacija bi predstavljala močno edinico, ki bi strla v prah Vukičevićevo umetno konstrukcijo. V tej zvezi povdarja «Politika» kot simptomatično preokret v odnošajih med Pribičevićem in Davidovićem. Razvoj dogodkov gre vsekakor v smeri, ki je povsem nasprotna oni, v katero jadra Vukičević s svojimi klerikalnimi in drugimi rezervami. Ni izključeno, da se prav kmalu pojavijo obrisi nove situacije.

Kritičen položaj v Avstriji

Ustanovitev občinske straže tvori «kamen spodtike». — Značilen berlinski glas o priključitvi. — Nemški komunistični poslanec Pick se bo moral zagovarjati na Dunaju. — Moskva demantira . . .

Dunaj, 21. julija, d. Največjo pozornost politične javnosti vzbuja ustanovitev občinske straže, radi katere je baje zapretila Italija celo z intervencijo pri konferenci veleposlanikov. Včeraj so bili pozvani na rotovž zastopniki tiska, katerim je občinski svetnik dr. Breitner v zastopstvu župana podal pojasnila o tej zadevi. Predvsem je naglasil, da se je ustanovila ta straža izključno le za vzdrževanje reda in miru in to le za dobo, ko je dana potreba po večji javni varnosti. Kakor hitro bo ta potreba odpadla, se bo ta straža zopet razpustila. V zvezi s tem je urad zveznega kancelarja izdal poseben komunike, v katerem se potrjujejo te navedbe in zlasti naglaša, da ustanovitev te straže ne temelji niti na ustavi, niti na kakem zakonu, niti na sklepu občinskega sveta ali deželnega zbora, marveč je bila ustanovljena s strani župana v času nemirov, ko je bila javna varnost do skrajnosti ogražena. Občinska straža je oborožena za enkrat le s 180 sabljami, če pa ima še kako drugo orožje, vladi ni znano.

Klub krščansko-socijalnih občinskih svetnikov je imel včeraj večurno posvetovanje, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki zahteva takojšen razpust občinske straže. Klub je izrazil pri tej priliki svoje priznanje dunajski policiji za njen vzorni nastop ob priliki zadnjih izgredov.

Berlin, 21. julija. s. Krvavi izgredi na Dunaju so povzročili v krogih desničarskih strank pomisleke glede priključitvenega vprašanja. — Konservativna «Kreuzzeitung» piše: Kaj je sedaj s priključitvijo? Trenutek, v katerem bi se bila izvršila priključitev brez nadaljnega, smo zamudili. V sedanjem položaju bi bilo več kot lahkomišljeno, ako bi poleg svojih skrbi prevzeli še druge ter bi poleg tega še ojačili v naših mejah državi sovražne elemente.

Berlin, 21. julija (be-s). Razprava proti komunističnemu poslancu Picku, ki je obtožen, da je zanetil zadnje nemire na Dunaju, se bo vršila na Dunaju. Povodom preiskave na njegovem stanovanju je policija našla veliko obtežilnega materijala.

Komunistično vodstvo je interveniralo pri državni vladi, naj stori diplomatske korake pri avstrijski vladi zaradi aretacije komunističnega posl. Picka.

Moskva, 21. julija, d. Kakor se izve v diplomatskih krogih, je sovjetska vlada naročila svojemu poslaniku na Dunaju, naj protestira pri avstrijski vladi zaradi aretacije člana sovjetske trgovinske agencije v Berlinu prof. Lengyela in juridičnega posvetovalca te agencije dr. Rappaporta.

Dunaj, 21. junija d. Tukajšnje sovjetsko poslaništvo odločno demantira vse vesti o zvezah med dunajskimi nemiri ter sovjetskim poslaništvom in sovjetsko trgovinsko agencijo. Prav tako demantira tudi vesti o proklamacijah, ki jih je baje izdala sovjetska vlada v zvezi z zadnjimi izgredi. (Glej tudi poročilo na 6. strani. Ured.)

Novi rumunski kralj Mihael I.

Proglas rumunske vlade. — Seja regentskega sveta. — Poveličevanje zaslug pokojnega kralja. — Naša delegacija odpotovala v Bukarešto

Bukarešta, 21. julija p. Vlada je izdala nastopni proglas na narod: Rumuni! Prvi krali velike Rumunije je preminul po težki bolezni in končal svoje slavno vladavino. Ko je krali Ferdinand stopil na prestol, je obljubil pred narodnim predstavništvom, da bo dober Rumun. Njegovo vladanje je dokazalo, da je svojo obljubo absolutno izpolnil. Neutešeni oplakujemo dan smrti največjega in najboljšega Rumuna. Nikdar ne bomo mogli pozabiti, da ni bilo žrtve, ki jo kralj Ferdinand ne bi storil za svojo državo. Bil je neomajen v vojni, dober in moder v miru. Z neomajno udanostjo dinastiji in s spoštovanjem ustave se moramo z ljubeznijo in udanostjo zediniti pri usodi domovine kralja Mihaela in zastaviti vse sile, da se zagotovi sijajna bodočnost velike Rumunije.

Bukarešta, 21. julija (be.) Regentski svet je imel danes svojo prvo sejo. Ministrski predsednik Bratianu je podal formalno demisijo celokupnega kabineta, ki pa ni bila sprejeta. Parlament je odgoden do ponedeljka. Princ Viljem Hohenzollern Sigmaringen dospe semkaj jutri. Kralj Ferdinand je zapustil testamentarno pismo, naslovljeno na ministrskega predsednika Bratianuja. Vojska bo zgradila v bližini Bukarešte v spomin pokojnemu kralju Ferdinandu mavzolej in slavolok.

Bukarešta, 21. julija (bu.) Časopisje posveča še cele strani spominu pokojnega kralja Ferdinanda.

Oficijelni »Vitorul« povdarja veliko hvaležnost, ki jo goji rumunski narod do velikega pokojnika in ki bo znal to hvaležnost tudi primerno dokumentirati.

»Adeverul« naglaša, da je dolžnost regentskega sveta, da vzgoji mladega kralja Mihaela za veliko nalogo, ki ga čaka, in da pripravi za njegovo vladanje mirno dobo. Oficijozni list generala Avarescu smatra vse izredne odredbe s strani vlade za nepotrebne, češ, da nihče ne namerava motiti miru rumunske države.

Beograd, 21. julija p. Ob 18.10 je odpotovala v Bukarešto naša delegacija, ki naj zastopa našo državo pri pogrebnih svečanostih. Vlado zastopata ministra Miović in dr. Perić, ministra za zunanje stvari pa pomočnik Stevo Pavlović in šef protokola Adamović. Narodno skupščino zastopata poslanca dr. Šećerov in dr. Momčilo Ivković, našo vojsko pa zastopniki 25. pešpolka iz Tuzle, katerega častni komandant je bil pokojni krali Ferdinand.

Predsednik Narodne skupščine Marko Trifković je odposlal predsedništvu rumunske Narodne skupščine sožaljno brzojavko. Enaka brzojavka je bila poslana predsedništvu senata. Razen tega je poslal sožaljno brzojavko naši kraljici Mariji.

Bukarešta, 21. julija (pa.) Danes bo v prisotnosti kralieve rodbine otvorjen testament pokojnega kralja Ferdinanda.

Pariz, 21. julija (pa.) Listi slavijo spomin umrlega rumunskega kralja Ferdinanda in povdarjajo njegovo plemenito stališče v svetovni vojni, ki je prineslo rumunskemu narodu uresničenje vseh njegovih narodnih aspiracij.

Pesimistična italijanska sodba o Rumuniji

Značilen komentar oficijoznega fašističnega lista. — Položaj v Rumuniji nesiguren!

Rim, 20. julija l. Listi pišejo, da se je rumunski prestol zasedel naglo in brez pričakovanih pretresov. Rumunija, ki se je po svetovni vojni močno povečala, pa še vedno ni popolnoma mirna in konsolidirana. Znatne narodne manjšine, ki so več ali manj sovražne državi, ji delajo hude preglavice; vrhu tega pretresajo deželo težka politična nasprotja med rumunskimi strankami. Poslednja vladna kriza je jasno pokazala, kakšna mržnja navdaja nekatere politike in skupine, ki bi se morale sicer najtesneje strniti, da zavarujejo interese svoje domovine.

Oficijozni »Lavoro d' Italia« piše, da vlada v Rumuniji korupcija, ki bi jo lahko označili kot tipično bizantinsko. Ta korupcija je zastrupila tudi rumunski parlamentarizem, ki ga ljudstvo ne razume in ki se je popolnoma udinjal kamarili. Danes sta brata Bratianu popolna gospodarja situacije. V nedavnih volitvah sta gladko pobila vse svoje nasprotnike. Ali kako naj verjamemo volilnim številkam, če pomislimo, da je oni isti general Avarescu, ki si je lani priboril sijajno zmago, pri tokratnih volitvah popolnoma obvisel na cedilu? Najslabše je, da celo krona ni bila daleč od teh osebnih in strankarskih bojev, ki so jo mogli samo kompromitirati. Ni tedaj čudo, če se je rumunska politika v inozemstvu rada označevala z »bizantinizmom«.

Treba se je samo spomniti, da je generala Avaresca, ki je med ljudstvom vrlo popularen in je imel za seboj močno parlamentarno večino in čigar notranje in zunanje politični uspehi so splošno znani, izigral kraljičin zaupnik knez Stirbey. List omenja, da so se hotelj dvorni krogi za vsako ceno iznebiti politika, ki bi edini imel pogum, da se tudi v času regentstva znanega tria Bratianu-Stirbey-kraljica postavi na lastne noge in pove odločno besedo. Zato lahko smatramo — pravi »Lavoro d' Italia« — da je s sedanjim preokretom rumunska politika stopila v najtežjo in najbolj delikatno krizo.

Bomo videli — sklepa list — kako se bo obneslo regentstvo, zakaj znano je, da novi kralj Mihael, sin bivšega prestolonaslednika Karla, šteje komaj šest let. Notranje politični dogodki bi utegnili usodno vplivati na zunanji položaj Rumunije, ki je tako in tako vrlo nesiguren.

Rothermere odgovarja dr. Benešu

Rothermere vztraja na svojem stališču glede potrebe revizije trianonske mirovne pogodbe. — Dr. Beneš obsoja ton angleškega lorda. — Značilen komentar glasila čsl. zunanj. ministrstva

Budimpešta, 21. julija, d. Lastnik londonskega «Daily Maila» in drugih listov, lord Rothermere, ki je nedavno objavil članek, v katerem se zavzema za revizijo trianonske mirovne pogodbe, objavlja v «Az Estu» in drugih listih, da je poslal v pondeljek češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Benešu pismo nastopne vsebine:

Izvedel sem, da ste me v svojem govoru obdolžili, da ščuvam na vojno med nasledstvenimi državami. To je v popolnem nasprotju z mojimi namerami. S svojim nastopom hočem služiti baš pravemu miru. Mnogo previsoko cenim Vaše državniške zmožnosti, da bi mogel verjeti, da ste vi mnenja, da je trajen mir mogoč pod sedanjimi državnimi mejami, **ne da bi se vrnile Madžarski vse one občine, v katerih je prebivalstvo po večini madžarske narodnosti.** Vam je prav tako znano, kakor meni, da je prišlo do trianonske mirovne pogodbe v njeni sedanji obliki samo zato, ker zastopniki velesil sploh niso bili poučeni o kompliciranih narodnih in političnih razmerah teh pokrajin. In ravno zato določb te pogodbe ni smatrati za končnoveljavne. V praškem parlamentu so zastopniki mnogih okrajev, ki bi se bili nikdar ne smeli odtrgati od Madžarske in kojih prebivalstvo se nikdar ne bo moglo znajti v sedanjem položaju in ki bo vedno stremelo za ponovno priključitev k svoji prvotni domovini. Milijon angleških vojakov ni padlo na bojnih poljanah zato, da bi sedaj v tem delu Evrope vladalo brezpravje. Takih kričečih pravic ne moremo mirno prenašati. **Madžarska ima prijatelje, ki ne bodo mirovali vse dotlej, dokler ne bo ves svet zvedel o krivicah, ki so se zgodile Madžarski in o tem, da so nasledstvene države na njihovem ozemlju bivajoče Madžare oropale vseh pravic.** Pomisliti pa morate tudi, da Češkoslovaška brez prijateljstva in žrtev Anglije in Francije sploh nikdar ne bi obstojala. Če bo Češkoslovaška to, kar je dobila, zlorabljala, mora biti pripravljena tudi na to, da bo angleško prijateljstvo popolnoma prenehalo in mesto njega nastopilo razočaranje. Pričakujem pa od Vas tudi to, da boste poskrbeli za enako publiciteto mojega pisma, kakor ste to storili pri svojem govoru v senatu. V ostalem pa bom o tem vprašanju razpravljal še v svojih listih.

Praga, 21. julija, d. Glede pisma lorda Rothermerea, naslovljenega na zunanjega ministra dr. Beneša, prevladuje v tukajšnjih oficijelnih krogih mnenje, **da je že ton tega pisma, ne glede na meritorne neresnice, tak, da je vsak odgovor nepotreben.** «Česke Slovo» reagira na to pismo z izvlečkom iz poročil madžarskega finančnega ministra Buda o sedanjem ugodnem gospodarskem položaju Madžarske ter naglaša, da **ima pri tem tudi Češkoslovaška svoje zasluge, ki je podpirala v Društvu narodov posojilo Madžarski in je zato vsekakor zelo čudno, da Madžarska v zadnjem času pri vsaki priliki propagira revizijo trianonske mirovne pogodbe.** Izgleda, da bo potrebno, da Društvo narodov opozori Madžarsko na to, da ji je bilo dovoljeno **posojilo za gospodarsko konsolidacijo, ne pa za subvencijoniranje očividno sovražne propagande proti nasledstvenim državam.**

Viharna seja ljubljanske oblastne skupščine

Odobritev prevzema Kranjske hranilnice. — Pravilnik novega oblastnega denarnega zavoda. — Borba za ljubljansko realko. Uredba o pobiranju novih kinotaks

Ljubljana, 21. julija

Predsednik dr. Natlačen je današnjo sejo otvoril ob 8.15 ter je po končanih formalnostih spregovoril kratko posmrtnico rumunskemu kralju Ferdinandu. Predlagal je, da odpošlje oblastna skupščina kraljici Mariji v Bukarešto brzojavko, ki ji izreka iskreno sožalje ter proslavlja spomin kralja Ferdinanda. Zbornica je stoje poslušala govor predsednika ter odobrila njegov predlog s slava klici.

Predlogi oblastnega odbora.

Oblastni odbor je vložil tri predloge, in sicer:

1.) osnutek uredbe o posebnem prispevku za vzdrževanje samoupravnih cest in potov in cestnih naprav. 2.) predlog glede zvišanja jamstva ljubljanske oblasti za posojilo, ki se ima najeti za vzpostavitev obrata električne centrale v Žireh na 1 milijon Din. 3.) predlog glede pooblastitve oblastnega odbora, da imenuje člane upravnega in nadzorstvenega odbora pri Kranjski hranilnici.

Predlogi posameznih poslancev in korporacij.

Pristojnim odsekom so bili nato odkazani razni predlogi, ki so jih vložili posamezni poslanci, m. dr. posl. Puc, Zebal in Kramer. Teh predlogov je 20 ter se nanašajo na razne lokalne potrebe in zadeve. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je na skupščino naslovilo vlogo glede premestitve smodnišnice na Ljubljanskem polju.

Državna realka v Ljubljani.

Posl. dr. Puc je vložil predlog v zadevi nastanitve državne realke v Ljubljani. Predlog naglaša, da je Kranjska hranilnica svojedobno v Ljubljani sezidala poslopje, ki ga je namenila za vedno državni realki. Kranjska hranilnica pa stoji sedaj naenkrat na stališču, da je ne briga usoda naše realke in je odpovedala prostore. Grozi zato nevarnost, da bo jeseni naša realka brez strehe. Predlagatelj poziva oblastni odbor in kr. vlado, da storita vse in se poslužita vseh postavnih sredstev, da ostane dosedanje realčno poslopje ohranjeno namenu, za katerega je bilo zgrajeno.

Bagateliziranje skupščine.

Posl. dr. Albert Kramer je stavil na predsednika skupščine več vprašanj. Z obžalovanjem je konstatiral, da skupščina ni bila službeno obveščena, ali ima kak proračun in kakšen. Dalje zahteva od predsednika pojasnila o delovanju oblastnega odbora in zlasti kako je bilo izvršeno pooblastilo za najetje 10 milijonskega investicijskega posojila za nujne investicije. Meseci so potekli, a nič se ni storilo.

Predsednik dr. Natlačen je odgovoril, da je bil obl. proračun, v kolikor ga je potrdil fin. minister itak v Uradnem listu objavljen, kar se pa tiče investicijskega posojila, oblastni odbor do danes še ni bil v položaju, da bi bil to posojilo najel. V ostalem pa je on tu kot predsednik skupščine in ne kot predsednik oblastnega odbora. (Posl. dr. Kramer: »Koga naj torej vprašamo?« Posl. dr. Puc: »Se bomo na »Slovenca« natočili.«)

Prevzem elektrarne v Zagradcu

Posl. dr. Adlešič je poročal o predlogu, da se votira 1 milijon Din za prevzem v konkurzu se nahajajoče elektrarne v Zagradcu. Ta elektrarna se bo vodila kot podjetje pod tvrdko Kranjske deželne elektrarne skupno z elektrarno na Završnici. Nepremakljiva imovina elektrarne pa se vpiše v zemljiško knjigo na ime ljubljanske oblasti. Razvila se je kratka gebata. Vsi govorniki so bili za prevzem. Poslanec dr. Dinko Puc in posl. Zupančič sta v imenu opozicije kritizirala, da ni obl. skupščini predloženo nobeno pismeno poročilo in zlasti tudi ne pogodba, ki je bila sklenjena s konkurznim upraviteljem. Predlog je bil končno sprejet.

Nato se je pričela

razprava o prevzemu Kranjske hranilnice.

Poročevalec dr. Adlešič je debato uvedel s splošnim ekspozejem o važnosti oblastnega denarnega zavoda, obenem kurzorično navajajoč momente, kako je prišlo do dogovora s Kranjsko hranilnico. V imenu finančnega odseka je predlagal, **da se odobri dogovor, sklenjen med oblastnim odborom in društvom Kranjska hranilnica radi prevzema tega zavoda z vsemi aktivi in pasivi.**

O tem se je razvila zanimiva, mestoma tako burna debata, v kateri je opozicija žigosala nelojalno postopanje večine.

Govor posl. dr. Kramerja.

Prvi je dobil besedo posl. dr. Kramer, ki je v svojem govoru podvrgel stvarni kritiki postopanje večine v tem vprašanju. Naglašal je: Razpravljamo o tako važnem predlogu, kakor je predlog glede prevzema Kranjske hranilnice, a smo brez substrata za to razpravo. **Odobrimo naj dogovor, ki ga ne poznamo.** Tudi gospod poročevalec nam ni podal zadostnih informacij o vsebini tega dogovora, o obveznostih, ki naj jih prevzame naša samouprava; ne vemo tako rekoč ničesar o načinu, kako se je ta dogovor izvršil. Torej pravi maček v vreči. Govornik konstatira, da je bil glede postopanja v tej transakciji sklenjen pismen dogovor med večino in manjšino. Obveze iz tega dogovora, ki nosi podpis predsednika kluba SLS dr. Brecelja, pa je večina na celi črti prelomila. (Hrupni ugovori pri SLS.) Juridična in moralična stran cele transakcije je povsem nejasna. Ali je Kr. hranilnica kupljena ali podarjena? Kaj je s tistimi 3 milijoni, ki so se razdelili po nekakem strankarskem ključu. Neznano nam je delansko finančno stanje zavoda. Rad verjamem predsedniku oblastnega odbora ki zatrjuje, da dobi oblast s prevzemom Kranjske hranilnice lepo premoženje a čuli smo tudi, da je odličen član SLS proglasil zavod za faliten. Kje je resnica? V roke nismo dobili nobene številke, nobenega poročila, slišali smo le ustmeni referat.

Govornik nato razpravlja o vprašanju državne realke. Govori se, da hoče oblastni odbor kot novi gospodar Kranjske hranilnice, ki je lastnik poslopja, vreči ta krasni zavod na cesto. To bi pomenilo uničenje ene naših najboljših srednjih šol, ki je danes osnova tehnične fakultete naše univerze. Govornik ne more verjeti, da bi oblastni odbor mogel zagrešiti tako herostratsko delo, smatra pa za potrebno, da oblastni odbor da čim prej izjavo ki bo pomirila vznemirjeno javnost. (Ta del dr. Kramerjevih izvajanj je z neprestanimi ironičnimi medklici motil kler. poslanec profesor realke Mazovec. Med obema je pozneje prišlo do zelo ostrih osebnih objašnjavanj.)

Govornik končno izjavlja, da navzlic principijelnemu soglašanju za prevzem Kranjske hranilnice ne more glasovati za dogovor, ki ga ne pozna.

Posl. inž. Zupančič (SKS) je izjavil, da bo njegov klub glasoval za dogovor, konstatirati pa mora žalostno dejstvo, da se pismene obveze ni držala SLS in da jo je klub SLS kršil. Kršil jo je v dveh točkah. Glede državne realke se zadovoljuje z izjavo, ki jo je podal dr. Adlešič v finančnem odseku. Če bi se ta zavod deložiral, potem bi bila izgubljena slovenska tehnika.

Govor posl. dr. Puca

Posl. dr. Dinko Puc je obravnaval finančno stran prevzema Kranjske hranilnice. Uvodoma je povdarjal:

Nimamo gotovosti, sigurnosti in pregleda, ker nimamo pred seboj nobenih številk in zato ne vemo, ali je stvar res dobra ali ni. Nimamo gotovosti, če morda ne prevzamemo falitnega zavoda, ki ga bo eventualno treba s tem, da ga prevzamemo, z mnogoletnim, trudapolnim delovanjem šele sanirati. Tako čujemo, da je v bilanci med aktivami deželno gledališče v izmeri 8 milijonov dinarjev, realčno poslopje, ki je cenjeno na 5 milijonov dinarjev.

Ta poslopja so menda res ali pa še več vredna, če bi jih hoteli graditi, toda praktično pomenijo njihove postavke v bilanci le svote, ki se bodo morale tekom let odpisati. Žal nam je nemogoče oceniti bilance, ker nam ni predložena.

Kar se tiče delovanja zavoda samega, moram izjaviti, da ta zavod ne bo imel istega obsežnega delokroga, kot ga je imela svoje dni deželna banka, ker vanj ne bomo mogli nalagati lastnega denarja in bomo morali iskati za zavod drugih naložb. Da bi dobili denar z izdajanjem hipotekarnih zadolžnic, na to še dolgo ne bo mogoče misliti. Danes smo pač še v povojnih razmerah in še nimamo ustaljenih valutnih razmer. Zato ni mogoče izdajati dolgoročnih obveznic, ker se na take obveznice denarja ne dobi.

Delovanje zavoda bo zato omejeno in se zato zavod tudi ne bo mogel tako posvetiti svojim nalogam, kakor je to mišljeno v pravilih. Zato imam strah, da se bo moral zavod baviti s špekulativnimi bančnimi posli. Zavod ne bo več hranilnica, ampak bo banka in se bo moralo iz preje navedenih vzrokov tudi vodstvo baviti s takimi bančnimi posli. Pred tem najodločneje svarim. Nikakor tudi ne gre, da bi postal konkurenca našim drugim hranilnicam in posojilnicam. Novi zavod mora ojačiti naš denarni trg, mora pomagati izboljšati naše narodno gospodarsko stanje, ne sme pa biti bojna konkurenca. Imeli smo v naši zgodovini že tak medsebojen boj med dvema denarnima zavodoma, to je bil med Kranjsko hranilnico in med Mestno hranilnico ljubljanske občine. Toda takrat je bil ta boj upravičen, ker so igrala odločilno ulogo narodna in nacijonalna vprašanja. Pri današnjem vprašanju pa ne gre za nacijonalno ozadje in zato do takega boja absolutno nikakor ne sme priti. Zato polagam voditeljem novega zavoda na srce željo, da naj pazijo z vsemi sredstvi na to, da se ne bi pri novem zavodu kaj podobnega dogajalo. Govornik se nato pridružuje izvajanjem dr. Kramerja glede državne realke ter posebno podčrtava, da je to poslopje slovesno posvečeno namenom te šole, je ustanova Kranjske hranilnice ter predstavlja obvezo, katere se ne more nihče oprostiti.

Dr. Brecelj o svojih slovesnih obvezah

Posl. dr. Brecelj je nato skušal zavrniti očitke celokupne opozicije, da je klub SLS nelojalno kršil med klubi sklenjeni pismeni sporazum glede pritegnitve vseh skupin k pogajanjem o prevzemu denarnega zavoda. V svoji obrambi je začel z osebnimi napadi na posl. dr. Puca, češ, da se je baš dr. Puc trudil, da bi preprečil prevzem Kranjske hranilnice. (Vihar.) Nadalje se je izognil vprašanju deložacije realke, češ, da se ne bo spuščal v razne podrobnosti, o katerih se je danes tukaj govorilo, kakor o realki in o drugih stvareh. Kot načelnik kluba SLS samo konštatira, da se ne bodo dali učiti politične morale od ljudi, ki so zanesli v naše javno življenje perfidnost in nelojalnost.

Nastal je nato silen vihar. Klerikalna večina je divje ploskala. Posl. dr. Kramer razburjen: «Kdo je to? Imenujte imena!» Posl. dr. Brecelj nekaj časa ne ve odgovora, nato kliče «Ravniharjev slučaj!» Dr. Kramer: «Vi ste nas tukaj dolžili perfidnosti! Imejte korajžo in imenujte imena!» Dr. Kramerjevi pozivi so bili zaman. Nastal je silen hrup. Predsednik zvoni in kliče — dr. Kramerja k redu. Ko se zbornica pomiri, vpraša predsednik: «Gospod dr. Brecelj, želite še govoriti?» Dr. Brecelj razburjeno: «Sem že končal!»

Posl. Skubic je branil postopanje večine v daljših izvajanjih, nakar je kočevski posl. župnik Eppich naglašal, da se ima zahvaliti oblastni odbor naklonjenosti ljubljanskih Nemcev, ki so pripomogli, da je Kranjska hranilnica prešla v roke oblastnega odbora. Zato je pametno, da se sedaj skupščina zavzame za pravice ljubljanskih Nemcev. (Odobravanje pri večini.) Nato je govorilo še več govornikov, med katerimi je posl. Lebinger (kler.) očital SDS tudi to, da ni l. 1919. poskrbela, da bi se bila Kranjska hranilnica iztrgala iz nemških rok. Med župnikom Eppichom in dr. Kramerjem je prišlo tudi do objašnjevanja glede društva Kazine, ki ga je posl. Eppich reklamiral za Nemce nazaj.

Končno je skupščina **odobrila dogovor s Kranjsko hranilnico**, ki ga sploh ni videla!

Novi pravilnik Kranjske hranilnice

Posl. Adlešič je nato poročal o pravilniku Kranjske hranilnice, ki naj v bodoče posluje kot oblastni bančni zavod ter tvori predvsem centralo za posojila samoupravam, za meliorizacijske in hipotekarne kredite ter bavi tudi z vsemi ostalimi bančnimi posli.

Kot manjšinski poročevalec je dr. Kramer grajal, da pravilnik, ki tvori uredbo, ni predložen v obliki uredbe. Izjavil se je v celoti za pravilnik, predlagal pa je, da se zavod imenuje «Oblastni hipotekarni zavod», kar bi odgovarjalo njegovemu pravemu delokrogu. Glede sestave upravnega odbora smatra v interesu ugleda zavoda in vsestranske kontrole za potrebno, da se omogoči udeležba opozicije z uvedbo proporca. Govornik opozarja na to, da bi trebalo že danes imeti pristanek finančnega ministra ter priporoča temeljito revizijo slabe slovenščine v besedilu pravilnika.

Posl. Sitar (soc.) predlaga določbo, da morajo biti mesta upravnih odbornikov častna in brezplačna ter zahteva zastopstvo vseh skupščinskih strank v vodstvu zavoda. Posl. inž. Zupančič (SKS) tudi zahteva proporc.

Klerikalni govorniki so zavračali manjšinske predloge z raznimi prisiljenimi argumenti. Tako je posl. Avsenek osebno sicer za proporc, toda najprej bi se moralo to načelo splošno uveljaviti, ne pa samo v eni korporaciji, posl. Adlešič je proti proporcu, ker bi s tem bila zanešena politika v zavod, glede Sitarjevega predloga je pa mnenja, da je odvišen, ker je samo po sebi umevno, da mesta v upravnem odboru niso nečastna! (Smeh v zbornici. Posl. Sitar: A brezplačna? Molk.) Končno je posl. Jarc razpravljal o blagodejnih posledicah novega oblastnega denarnega zavoda. Slikal je zlasti mizerijo cestnih odborov, katerih načelniki so morali osebno podpisovati menice, da so dobili kredit. (Medklic: Sedaj jih šele bodo, ko ste jih obdarili s famoznim členom 82. finančnega zakona!) Zavrača «Slovenski Narod», ki je izrekel sumnjo, da bo oblastni denarni zavod vodil proti hranilnicam konkurenčni boj. (Dr. Kramer: Polemizirajte s časopisjem v «Slovencu». V ostalem pa čitajte «Domoljub», kako hujska proti hranilnicam!) Po zaključni besedi posl. dr. Adlešiča je večina odklonila vse predloge manjšine ter odobrila pravilnik, kakor ga je predložil finančni odsek, s tem, da sme oblastni odbor besedilo stilistično popraviti.

Uredba o pobiranju oblastnih taks od kinematografskih predstav

Prof. Jarc poroča o načrtu uredbe oblastne skupščine glede pobiranja oblastne takse od kinematografskih predstav. Kakor znano, znaša oblastna taksa 50% pribitek na tozadevno državno takso.

Posl. dr. Kramer odklanja § 4. uredbe, ki predpisuje, da se pobira taksa tudi od kulturnih filmov, a vrača podjetnikom, tako da publika od favoriziranja kulturnih filmov ne bo imela nič. Izkazalo se je, kako prav je imel govornik, ko je svoječasno nastopil proti uvedbi nove kinotakse, ki bo v celoti padla na breme publiki.

Po kratki debati je bila uredba sprejeta in predsednik je ob 12.45 zaključil sejo. Prihodnja se vrši danes ob 8. zjutraj.

Popoldne so zborovali odseki.

Našim kmetom se pripravlja novo breme

Najnovejše davčno darilo SLS v obliki posebnega cestnega «prispevka». — Načrt iz strahu pred volilci odložen do jeseni

Klerikalna večina oblastne skupščine je pripravila našemu kmetu in sploh gospodarskim krogom po deželi novo davčno darilo. V obliki uredbe o posebnih prispevkih za vzdrževanje javnih občinskih, srezkih in deželnih cest pripravlja uvedbo novega davka, ki bo silno hudo zadel našega kmetovalca ter mu prizadejal nešteto sitnosti. Uredba se nahaja že v odseku za javna dela, kjer so jo napredni poslanci podvrgli ostri kritiki, najavljajoč svoj energičen odpor proti njenem sprejetju. V zadnjem hipu se je klerikalna večina spomnila na volitve in volilce. Videč, da je opozicija budna in se ne da preslepiti, so gg. od SLS sklenili, da počakajo do volitev. Odložili so definitivno sklepanje na jesen, da slovenskemu kmetu ne pokvarijo razpoloženja ter se tolažijo s tem, da nj opuščeno, kar je odloženo. Nova ataka na žepe kmečkega davkoplačevalca naj se izvrši, kadar bodo mandati pod streho...

Važna v tej uredbi je določba, da more **vsakogar**, ki s tovorno ali osebno vožnjo izkorišča in s tem prekomerno kvari javne samoupravne ceste, pritegniti v odbor one samoupravne edinice, ki ji je poverjena neposredna njihova uprava, k plačilu **posebnega prispevka** za popravo in vzdrževanje poškodovane cestne proge. Za plačilo posebnega prispevka jamčijo vzajemno vse osebe, ki so **neposredno ali posredno** povzročile izredno uporabo samoupravnih cest. Posebni prispevek se odmerja **po kilometru in toni**, ki jo določi samoupravna edinica, potrdi pa oblastni odbor, ki more predloženo tarifo tudi zvišati ali znižati. **Če preti izguba plačila**, sme odrediti politično upravno oblastvo na predlog cestne uprave še pred izvršitvijo plačilnega naloga **položitev primerne varščine** v gotovini ali vrednostnih papirjih, oziroma **zaseči tovor, jeno ali vskladiščeno blago in za vnovčiti**, čim postane plačilni nalog izvršliv.

Že sama osnova te uredbe je popolnoma zgrešena. K plačilu posebnega cestnega prispevka bi se smelo pritegniti le onega, ki **stalno** prekomerno izkorišča samoupravne ceste, kakor n. pr. razna velika rudniška in industrijska podjetja, ne pa vsakogar, ki dela to ob izredni priliki le za gotovo dobo. Trgovci, obrtniki in kmetje plačujejo že itak z davki za vzdrževanje cest in nikakor ne gre, da bi se jih še posebej obdavčevalo. **Predvsem bi bilo po tej uredbi prizadeto kmetsko prebivalstvo.** Vzeti je treba n. pr. slučaj, da je kmetu gozd dorastel in ga je pustil posekati. Da več zasluži, les tudi sam primerno obseka in zvozi na postajo. Res je, da izkorišča v tem primeru prekomerno cesto, upoštevati pa je treba, da dela to samo začasno in da je že **prej dolga leta plačeval z rednimi prispevki za ceste.**

Istotako je nespremenljiva določba, da jamčijo za prispevek osebe, ki so **neposredno ali posredno** rabile prekomerno cesto. Upoštevati je treba, da kupujejo n. pr. naš les večinoma inozemski trgovci in da ga postavljajo naši prodajalci, večinoma kmetje, franko obmejna postaja. V tem slučaju bo zopet prizadet naš prodajalec — kmet, ali pa najeti voznik, ne pa kupec.

Tudi določba, da se odmerja prispevek po kilometru in toni, je krivična. Kmet, ki ima n. pr. oddaljene gozdove, bi moral plačati za prevoz lesa večji prispevek, dasi je les radi oddaljenosti manj vreden. V tem oziru pomenja ta določba hud udarec.

Kar se pa tiče določbe o položitvi varščine in konfiskacije blaga, če preti izguba plačila, pa je treba povdarjati, da je **protizakonita**, da nima niti sodišče take pravice in da sploh ni izvedljivo, kako naj bi se ugotovila nevarnost izgube plačila. Ta določba na široko otvarja vrata najgršim zlorabam.

Nemogoča je tudi določba, da je organom cestne uprave, ki se izkažejo s pooblastilom direkcije državnih železnic, dovoljeno v svrho pozvedovanja prekomernih uporabnikov **pregledovati železniške vozne liste** in napravljati uradne izvlečke iz njih. Po tej določbi bi torej organi cestnih uprav lahko dobili popoln **vpogled v trgovsko poslovanje posamezników** in bi dobili oblast, ki jo nimajo niti davčni uradi.

Pri včerajšnji razpravi v odseku za javna dela sta posl. Zebal in inž. Zupančič speljala nesmiselnost uredbe ad absurdum in klerikalna večina se ni upala sprejeti uredbe, zlasti ker so se tekom debate pričeli puntati tudi nekateri kmečki poslanci SLS. Tako je bil končno sprejet predlog, da se nadaljevanje razprave odgodi na jesen. Takrat upajo imeti klerikalci več korajže in manj strahu pred slovenskim kmetom.

Originalen zagovor

V »Socijalni misli« piše neki F. G. o začetku volilne borbe. Pisec priznava pogreško, ki jo je SLS zakrivila s pristankom na redukcije železniških kreditov, s čemer je na tisoče železničarskih rodbin prišlo na cesto. Članekar si tudi ne upa tajiti krivde SLS na povečanem davku, ki ga bodo morali plačevati zasebni nameščenci v Sloveniji, o bivši črnogorski dinastiji pa pravi, da je bilo vnešenih v finančni zakon samo »nekaj milijonov«. Klerikalnemu strokovnjaku je 42 milijonov v gotovini in skoro enako vredno premoženje, ki se bo sedaj po klerikalni zaslugi vrnilo bivšim črnogorskim princem, samo »nekaj milijonov«. In še marsikaj drugega priznava »Socijalna misel«. Priznava namreč generalno krivdo SLS na vseh slabostih sedanjega državnega proračuna z naslednjim izgovorom:

»Ali bi mogla SLS proračun izpremeniti? Ali bi kaj koristilo, če bi SLS izstopila iz vlade? Ali bi kaj pomagalo, če bi SLS po vseh brezuspešnih naporih koncem marca glasovala proti proračunu? Ali bi kaj koristilo komu, če bi radi tega vprašanja SLS izstopila iz vlade?«

»Socijalni misli« smo hvaležni, da je našla pisca, ki odkritosrčno priznava, da je SLS glasovala »po brezuspešnih naporih« za sedanji proračun. Ali nismo vedno trdili, da so bili ti napori res brezuspešni? Da SLS ni ničesar bistvenega dosegla? Da je neizmerno poslabšala socijalni položaj naših delavcev, železničarjev, našega kmeta, da je oropala naše cestne odbore milijonov, da je udarila s škorpijoni najnižje državno uradništvo?

Pisec pa se temeljito moti, ako misli, da bi izstop SLS iz vlade nič ne zalegel. In še kako. Na pr. v anketnem odboru bi bila opozicija lahko udarila korupcijo, da dr. Hodžar ni glasoval za predlog, ki so ga sprejeli radikali, torej ljudje, ki so bili obtoženi. V Narodni skupščini bi bila radikalna stranka v manjšini, da je ni iz najnevarnejše zagate rešila SLS.

A SLS tega storiti ni hotela. Sai priznava beograjska »Samouprava«, da je SLS pri škandaloznem proračunu sodelovala »pošteno in plodonosno«, da »ni vnašala demagogije« in da je »prevzela odgovornost za vse, kar se je storilo«. Te stavke ponatiskujemo iz zadnje številke »Domoljuba«. SLS je torej prevzela odgovornost tudi za to, da dr. Kulovec ni izvedel zakona o poljedelskih kreditih, ki bi lahko prerodili obubožano slovensko kmetijstvo. Torej tudi za ročni davek in za ogromni davek na plače slabo situiranih zasebnih nameščencev, za to, da se slovenskim oblastem niso izročile bivše deželne doklade in davki, da se jim niso oddali državni posli s finančnimi viri, da država ni vrnila dolžnih milijonov našim cestnim odborom, da poplavljenci niso dobili ničesar, da so kapitalistične družbe storile s kleroradikalno vlado kupčijo desetih krav proti dvema itd.

SLS je prevzela »iskreno odgovornost za vse«...

Razpusti dalmatinskih občinskih zastopov

Dubrovnik, 21. julija, n. Kakor se govori, bo vlada razpustila občinsko zastopstvo v Dubrovniku. Zastopstvo je sedaj v rokah radićevcev. K temu bi se imela razpustiti še nekatera druga občinska zastopstva.

SDS pri občinskih volitvah v Karlovcu

Karlovac, 21. julija. n. SDS kandidira pri občinskih volitvah v Karlovcu na prvem mestu inženjerja Sabalina, na drugem mestu industrijalca Fröhlicha, na tretjem pa dr. Vujičića. Kakor znano, so se v Karlovcu razbila pogajanja za meščanski blok, radi česar bodo vse stranke nastopile samostojno.

Seja parlamentarnih šefov

Beograd, 21. julija r. Dopoldne se je na poziv predsednika Narodne skupščine g. Marka Trifkovića vršila seja šefov parlamentarnih skupin. Na seji so razpravljali o udeležbi Narodne skupščine pri pogrebnih svečanostih v Bukarešti. Soglasno je bilo sklenjeno, da bo naš parlament zastopala na svečanostih posebna delegacija. Svetozar Pribičević je predlagal, naj bo v delegaciji zastopano tudi predsedništvo Narodne skupščine, da se tako popravi pogreška, ki jo je storila vlada s tem, da ni določila za Bukarešto niti predsednika vlade niti ministra zunanjih del.

Zatem je Joca Jovanović pokrenil vprašanje volilnega terorja. Zahteval je, naj predsednik Narodne skupščine skupno z Ljubo Davidovićem stori vse potrebne korake, da vlada preneha s svojimi terorističnimi akti. Stanje je tako resno, da niso izključena iznenadenja. Če drugače ne pojde, bo treba sklicati sejo zastopnikov opozicije, da pokrenejo primerne korake proti terorju. Tej Jovanovićevi zahtevi se je pridružil tudi Svetozar Pribičević, vendar pa danes še ni prišlo do konkretnega sklepa.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 21. julija. r. Za jutri popoldne ob 5. je sklicana seja ministrskega sveta, ki bo razpravljala v prvi vrsti o tekočih vladnih poslih. Umevno pa je, da bo prišla na razgovor tudi volilna politična situacija.

Prometni minister na potu na Bled

Sušak, 21. julija. n. Danes je semkaj dospel iz Kraljevice general Milosavljević, odkoder nadaljuje pot na Bled.

Grško-italijanski sporazum?

Berlin, 21. julija, d. **«Münchener Zeitung»** se obširno bavi z ekspanzivnimi načrti Italije in poroča v tej zvezi tudi o nedavnem bivanju grških ministrov v Rimu. Med drugim piše: Grški zunanji minister Mihalokopulos in finančni minister Kafandaris sta imela pred svojim odhodom iz Rima daljšo konferenco z Mussolinijem, katere so se udeležili tudi italijanski finančni minister grof Volti in rimski guverner. Rezultati te konference se drže v strogi tajnosti, vendar pa se lahko z vso gotovostjo trdi, da so **državniki na tej konferenci razpravljali o izredno važnih političnih in gospodarskih vprašanjih, zlasti pa o vprašanju italijansko-grške zavezniške pogodbe in gospodarskega sodelovanja. Mihalokopulos je pri tej priliki podal v imenu svoje vlade zelo važno in značilno izjavo, da se Grčija v nobenem slučaju ne bo priključila balkanski koaliciji, ki bi bila naperjena proti Italiji niti bi jo podpirala direktno ali indirektno. Iz te izjave se da sklepati, da je prizadevanje Jugoslavije za ustvaritev balkanskega Locarna brezuspešno.** Ni dvoma, da bo to stališče Grčije vplivalo tudi na pogajanja za zbližanje med Jugoslavijo in Turčijo. Istočasno prihajajo iz Rima vesti, da je tudi v italijansko-turških odnošajih opažati popuščanje dosedanje napetosti. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo **sedanji italijanski poslanik v Beogradu general Bodrero, ki je znan po svojem turkofilskem naziranju in ki ima zelo dobre stike z angorsko vlado, odpoklican iz Beograda in premeščen v Angoro.**

Pred rekonstrukcijo poljske vlade

Varšava, 21. julija. d. Listi poročajo, da je v kratkem računati z dalekosežnimi spremembami v vladi. Poleg notranjega ministra Sladkovskega nameravata odstopiti tudi delovni minister Jurkijevicz in minister za javna dela Moraczevski. Tudi zunanji minister Zaleski namerava z ozirom na svoje zdravstveno stanje podati demisijo in se umakniti iz političnega življenja. Naj pomembnejši je odstop socijalista Moraczevskega, ki je veljal doslej za edinega zastopnika socijalistov v vladi in za nekakega posrednika med stranko in Pilsudskim. Kot namestnik zunanjega ministra Zaleskega se imenuje rimski poslanik dr. Knoll.

Nemški odgovor Belgiji

Berlin, 21. julija. (be.) Vlada je danes izročila belgijski vladi odgovor na drugo belgijsko noto glede očitkov belgijskega vojnega ministra o oboroževanju Nemčije. Nota ugotavlja, da belgijski vojni minister kljub temu, da vztraja pri svojih trditvah, ne more navesti v dokaz nikakih uradnih podatkov, niti točnejših številk glede odpusta vojakov iz nemške armade, niti kakih drugih konkretnih podatkov. Zato smatra nemška vlada za nepotrebno, da se še nadalje v podrobnosti spušča v to zadevo. Kar se tiče izdatkov za vojaške svrhe, naglaša nota, da versajska mirovna pogodba teh izdatkov niti ne omejuje, niti ni Nemčija dolžna komurkoli polagati račune. Nemčija odločno protestira proti takim obdolžitvam in vztraja pri svoji spomenici z dne 10. julija.

Protifašistični izgredi v Turinu

Reka, 21. julija. n. V Padovi in v Turinu je te dni prišlo do težkih izgredov proti fašistom. O tem poročajo vsi veliki angleški listi, dočim italijanski seveda molče. Pač pa radi tega zopet ostro napadajo angleško časopisje.

Chamberlain ne pride v Berlin

London, 21. julija. (be.) Zunanji minister Chamberlain je na seji spodnje zbornice demantiral vesti o svojem obisku v Berlinu. Obenem je zanikal vesti glede novega sporazuma z Egiptom.

Naši kraji in ljudje

Nova žrtev naših gorskih velikanov

Na Prisanku se je smrtno ponesrečil državni pravdnik Kweber iz Halberstadta

Včeraj dopoldne sta našla »Skalaša« g. Stane Šporn in Anton Banovec v skalah pod Stolpom v višini kakih 2000 m na Prisanku ponesrečenega neznanega turista. Ležal je kakih 10 metrov nad novo potjo med snegom in steno. Bil je mrtev. Obleka na njem je bila vsa raztrgana, naočniki so ležali kraj njega, nahrbtnik pa kaka 2 m stran od trupla. Na glavi ima ponesrečenec več težkih ran, ki so bile najbrž vse smrtne. Obraz je ves zalit v krvjo in strašno spačen. Desnica je na treh mestih zlomljena. Ponesrečenec je še trdno držal v roki specijalno karto. Bil je popolnoma turistovsko opremljen. Po naočnikih sodeč, je bil močno kratkoviden in ni izključeno, da je baš njegova velika kratkovidnost povzročila nesrečo.

Po izkaznici, ki jo je imel pri sebi, sta turista dognala, da je ponesrečenec Friedrich Kweber, državni pravdnik v Halberstadtu v provinci Sachsen na Pruskem. Rojen je bil 29. septembra 1878.

Ker je bilo popolnoma izključeno, da bi mogla Šporn in Banovec sama spraviti ponesrečenca v dolino, sta vzela njegove dokumente in nahrbtnik ter se napotila v Kranjsko goro, odkoder sta telefonično obvestila o nesreči osrednji odbor SPD in redakcijo »Jutra«. Iz Kranjske gore se organizira posebna ekspedicija ,da spravi ponesrečenega nemškega turista v dolino in ga prenese v Kranjsko goro. Ekspedicijo bo vodil prof. Ravnik. SPD je takoj, ko je dobilo vest iz Kranjske gore, brzojavno poročalo o nesreči sodni oblasti v Halberstadtu, uredništvo »Jutra« pa je o nesrečnem dogodku tudi obvestilo nemški konzulat v Zagrebu.

Kweber je odšel v torek zjutraj ob 5. iz koče na Gozdu na Prisank. V koči je pustil vrv, plezalne čevlje in druge malenkosti, češ, da se itak vrne s Prisanka v kočo. Včeraj zjutraj je šel na Prisank Ljubljančan Ivo Komar. V visočini kakih 2000 m je opazil na snežišču zasajen turistovski cepin in sicer na kraju, ki je absolutno nenevaren. Ko je bil višje, je videl daleč spodaj med snegom in steno nekaj črnega in se je takoj zavedal, da se je zgodila nesreča. Vrnil se je nato v kočo na Gozdu, kjer je takoj obvestil kočarico in tamkaj se nahajajoče turiste o tem, kar je opazil. Bilo je to v sredo ob pol 20. zvečer. Približno istočasno sta prišla v kočo tudi Banovec in Šporn. Bila sta namenjena na Prisank. Opozorjena na opazovanja Ivana Komarja, sta bila med potjo seveda posebno oprezna, dokler končno nista našla ponesrečenca.

Kakor smo že omenili, je snežišče, kjer je bil zataknjen cepin, brez vsake nevarnosti. Zato se sklepa, da je Kwebra najbrže zalotila megla. S specijalko v roki se je skušal orijentirati in je pri tem odložil cepin. Najbrže se je tako zaglobil v karto, da je pozabil na opreznost. Nemara mu je spodrsnilo, mož je padel na spolzki sneg in strmoglavil navzdol.

Kweber je bil to pot prvič v naših gorah. Za naše planine ga je navdušilo predavanje, ki ga je pozimi imel o Julijskih Alpah v Halberstadtu dr. Kugy.

Ker je pok. Kwebru o naših krajih že toliko lepega pripovedovala njegova dobra znanka gospa Mara Hannike, sestra gospe dr. Bretlove v Ljubljani, vdova po njegovem kolegi, se je letos napotil v naše kraje, da se na svoje oči navžije krasot, ki jih je opisoval dr. Kugy.

S priporočilom gospe Hannike je prišel g. Kweber pretekli teden v Ljubljano k gospe dr. Bretlovi, kjer je bil seveda najgostoljubneje sprejet. Stanoval je pri g. Naglasu, sinu gospe dr. Bretlove. Iz Ljubljane je odšel v petek. Napotil se je najprvo na Triglav, v nedeljo pa je bil z gdč. Kuraltovo in g. Planinškom na Jalovcu. Iz Jalovca se je napotil sam proti Prisanku in je hotel preplezati še druge naše gore, ker je imel namen opisati vse te svoje ture, o katerih je bil silno navdušen, v nemških listih. No, usoda tega ni hotela: postal je žrtev naših gora v trenotku, ko jih je vzljubil. Zapušča ženo in 4 nedorasle otroke.

Ženinov samomor na grobu neveste

Pretresljiva tragedija ljubezni in zvestobe mladega mizarskega pomočnika

Ptuj, 21. julija

Ptujsko prebivalstvo živi pod dojmom pretresljive tragedije, ki je te dni končala s samomorom mladega mizarskega pomočnika, ki se je v torek 19. t. m. zvečer ustrelil na grobu svoje pokojne neveste.

Franc Rogan, postaven mladenič, po poklicu mizarski pomočnik, je bil rojen 5. novembra 1898. v Stellthonu v Ameriki, pristojen pa je bil v Lokvico v črnomeljskem srezu. V Ptuju je delal kot mizarski pomočnik že nad pet let, bil je zelo mirnega značaja, zvest in marljiv delavec, vzor poštenjaka. Vsi njegovi delodajalci so bili z njim zadovoljni in mu lani nikakor niso zavidali, ko so videli, da si mladi pomočnik hoče ustvariti lepo samostojno bodočnost. Vedeli so namreč, da je pošteni dečko zaročen z 19letno Justino Habjanovo. Pripravila sta se že za poroko, a nenadoma je vmes posegla nesreča. Justina se je nekaj tednov pred poroko nenadno prehladila in lani v marcu so jo položili v prerani grob.

Udarec, ki ga je mladenič pretrpel z izgubo svoje neveste, je bil strašen. France ni in ni mogel pozabiti svoje zaročenke. Često so ga videli ljudje na grobu, kjer je presedel cele ure in bridko jokal. Tragični udarec usode je strl veselo mladeničevo naturo, lotila se ga je pobitost. In tako je končno dozorel v njem sklep, da se za vedno združi z nepozabno nevesto.

V torek zvečer se je ganljivo poslovil pri družini Seidlingovih, kamor je največ zahajal že od časa, ko je tamkaj službovala njegova pokojna nevesta in kjer se je počutil kakor doma. Stopil je nato še v Maholičevo gostilno, kjer je precej naglo izpil štiri četrtinke vina. Plačal je z 20 Din, in ko mu je natakarica vračala ostanek, ji je z bridkim nasmehom dejal, da denarja ne rabi več in da si ga naj kar pridrži.

Nato je odšel naravnost na pokopališče k grobu svoje neveste. Bilo je to nekoliko pred 22. uro, ko je zaslišala blizu tam stanujoča učiteljica strel iz samokresa. Nihče ni slutil, da je ta usodni strel končal mlado življenje obupanega mladeniča. Šele drugo jutro so našli Rogana ležati na Justininem grobu. Nesrečnež se je zadel s strelom iz browninga, kaliber 5 mm, v levo sence. Bil je namreč levičar. Krogla je prodrla v glavo in nekaj višje na desnem sencu zopet izstopila. V browningu je ostalo še pet nabojev. Smrt je morala nastopiti takoj. Nesrečni mladenič je po strelu padel na obraz in sta ga tako našli ležati dve deklici, ki sta o tem takoj obvestili grobarja.

Pri pokojnem Roganu niso našli nikakega pisma. Kolikor se je doslej dalo dognati, ni imel drugih sorodnikov, kakor omoženo sestro v Zagrebu, ki jo bodo brzojavno obvestili o smrti, ako najdejo v njegovi zapuščini njen naslov. O pridnosti in poštenosti pokojnega Rogana pa priča poleg dobrega glasu tudi prištedena gotovina v znesku 10.000 Din, ki jih je policija izročila ptujskemu civilnemu sodišču. Pogreb se je vršil v četrtek ob prav lepi udeležbi ptujskega občinstva, ki je presunjeno nad tragedijo nesrečnega mladeniča in mu želi blag pokoj ob strani nepozabne neveste.

Dve strašni žrtvi kačjega strupa

Grozna smrt neprevidnega pastirčka. — Dekletce, ki so ji jedva rešili življenje.

Kranj, 21. julija

Vroči julijski dnevi s svojo neprenosno soparico najbolj prijajo strupenim kačam, ki povsod slave s številnimi žrtvami svoje kačje leto. Kljub vsemu temu ne obrača zlasti podeželsko prebivalstvo dovolj pozornosti in previdnosti na varnost svojega življenja niti z uničevalnimi sredstvi niti s poukom mladine. Dva slučaja kačjega pika iz kranjske okolice ilustrirata jasno to napako, zlasti tragična smrt mladega pastirja bodi resen opomin.

Na travnikih okoli vasi Tenetiše nad Kranjem ob deželni cesti Goriče-Preddvor je včeraj pasel krave 15letni deček. Naletel je na močno razvitega modrasa, katerega je pričel v svoji otroški naivnosti in brez potrebne opreznosti dražiti s palico. Razjarjena strupena kača se je nenadoma iz klopčiča vzpela kvišku ter se pognala naravnost dečku v obraz. Kritični položaj pastirčka so opazili drugi otroci ki so poklicali njegovega očeta. Ko so se vrnili, se jim je nudil grozen, nepopisljiv prizor. **Modras se je bil zagrizel v lice dečku s tako silo, da ga je našel oče še v istem položaju in da je moral sam odtrgati kačo od obraza.** Deček je dobil globoko rano na licu. Glava je od vsesane množine kačjega strupa takoj zatekla. Pomoč po rešitvi dečkovega življenja je bila izključena. Po par urah groznih muk in bolečin je fant podlegel kačjemu zastrupljenju.

Danes dopoldne pa se je pripeljala z vlakom z Gorenjskega Vidic Marija, 15letna hčerka posestnica iz Srednje vasi št. 1. pri Podnartu, ter iskala pri zdravniku dr. Globočniku zdravniško pomoč. Okrog 9. je šla Vidičeva na domače polje žet. Na njivi ni opazila poleg nog stegnjenega dolgega gada. Ko je stopila poleg z levo nogo, jo je kača v njo dvakrat zaporedoma vgriznila. Preplašeni deklici so domači nogo takoj močno zavezali, da so onemogočili nadaljni pretok strupa po krvnih žilah. Nato se je takoj z vlakom odpeljala v Kranj. Zdravnik dr. Globočnik je moral nogo šestkrat močno zarezati ter ji dal injekcijo s klorovim apnom in etrom. Deklici je zdravniška pomoč ohranila življenje. S popoldanskim vlakom so jo odpravili v ljubljansko splošno bolnico.

Poročen zapeljivec nedoraslih deklet

Ljubljana, 21. julija

Kakor vsa večja mesta, tudi Ljubljana ni brez moralnih pokvarjencev, ki so v svojih perverznih nagnjenjih nevarni mladim deklicam. Nagovarjajo jih na cestah ali jih zasledujejo drugod ter jih pod raznimi pretvezami zvabljajo s seboj. Javnosti bodo gotovo še v spominu dogodki na Selu, kjer so bili aretirani in zaslišani številni moški, ki so se jim očitala številna onečaščenja mladoletnih deklic.

Pred par tedni se je pojavil v mestu nov tak tip, ki je iskal deklice po glavnih ulicah, po parkih in po živilskem trgu, kjer se je na oprezovanju za žrtvami še najraje zadrževal. Nagovoril in zvabil je s seboj gotovo več deklic, ki pa doživljaja niso nikomur povedale.

Pred dobrim tednom dni je doznala policija več konkretnih primerov oskrunjevanja mladoletnih deklic. Med drugimi je javila svoj doživljaj tudi neka 13letna deklica, ki jo je perverznež nagovoril v Stritarjevi ulici, ko je prodajala cvetlice in jo izvabil s seboj. S pretvezo, da mu bo nesla neki zavoj na Rakovnik, jo je zvabil v gozd in onečastil. Takoj po tej prijavi je policija jela pohotneža zasledovati še odločneje, a danes dopoldne ga je dobila v pest prav po naključju.

Na Vodnikovem trgu je danes okrog 9.30 nagovoril 14letno Vido Kušarjevo iz Male vasi pri Ježici, ki je pripeljala v mesto krompir, mlad, zelo ljubezniv človek. Pričel se je z njo razgovarjati različne stvari, a sledniič, ko je krompir prodala, se je obrnil do ne z vprašanjem, mar bi mu nesla na Rakovnik zavoj, za kar bi ji dobro plačal. Dekle se je sprva branilo, češ, da ne uregne; vendar jo je neznanec prosil tako vsiljivo, da je že skoro pristala. Odgovorila je, da mu bo zavoj peljala z vozičkom, kar pa je on odklonil, rekoč, da bosta šla po bližnjici čez hrib. Slednjič je deklica na videz pristala tudi na ta predlog in neznanec ji je še pripomnil, da jo bo počakal na Zmajskem mostu.

Nato se je odstranil, a previdna deklica je takoj stopila k neki starejši, dobro ji znani ženski in jo vprašala za svet, da-li lahko nese tujcu zavoj ali ne. Ženska je deklico natančno izprašala in prišla končno do zaključka, da deklico lovi propadel pohotnež. Svetovala je Vidi, naj odide na most, kjer naj se zaplete z neznancem v pogovor, vendar pa ne sme oditi z njim.

Vida je ubogala in storila tako, a medtem je ženska stopila do stražnika ter mu pojasnila položaj. Stražnik je hitro stopil za neznancem, ki ga je videl v pogovoru z dekletcem. Čim pa je neznanec opazil prihajati stražnika, je vzel pot pod noge in zbežal proti Jugoslovanski tiskarni. Vendar je bil stražnik urnejši in je falota kmalu popadel z jekleno pestjo za rame. Odvedel ga je na policijsko direkcijo, kjer so spoznali v zapeljivcu mladoletnih deklet 29letnega poročenega čevljarskega pomočnika Stanka B. iz Rožne doline.

Mlad potepinček

Ptuj, 21. julija

Silno mnogo je po svetovni vojni zapuščene dece. Koliko se je izgubi v šundru predmestij, a tudi na deželi se deca često izgublja in propada. Zapuščeni otroci niso krivi, ako njihovo življenje že v mladosti krene v napačne struge. Vsak mlad izgubljenec ima že v nežni dobi za seboj tragedijo, ki ga vodi v bridko življenje.

Na ptujsko stražnico je te dni pripeljal mesar Heller malega dečka, ki se je nekje pri vasi Spuhlju pridružil gonjačem njegovih konj, ki so jih gnali s hrvatske strani proti Ptuju. Uporno se jih je držal. Kljub temu, da so ga odganjali in pošiljali nazaj, jih ni hotel zapustiti, marveč jim je v gotovi oddaljenosti sledil jokaje vse do Ptuja.

Fant, čegav si? so ga vprašali na stražnici.

Brodnjakov Blažek.

Povedal je, da je v devetem letu starosti in da je doma v Brezovcu, kjer je njegova mati Uršula v drugič poročena.

Čemu se potikaš po svetu?

Ja, očim me je nagnal po svetu služit, ker mi doma nima dati kaj jesti . . .

Šole ni fantič doslej obiskoval redno. V koliko odgovarjajo dečkove navedbe resnici, se doslej še ni dalo ugotoviti. Oblast poizveduje po njegovih starših. Kdo bi vedel, ali je potepuški deček zares nesrečen pastorek, ali pa je mlad izpridenec in potepuh, kakor je to izjavil neki moški, ki je fantiču baje dal pred dnevi jesti, pa je nemirni potepinček še tisti večer na tihem od njega odkuril dalje po svetu!

Poslano

Apel na javnost

Težka in bridka je življenska pot slovenskih umetnikov. Najmanj kar morejo za svoje naporno in požrtvovalno delo od svojih rojakov zahtevati, je — če že ne zadostna materijalna — pa vsaj zadostna moralna opora: toplo priznanje za pošteni trud. Saj zares delajo čudeže. Iz gole skale poganjajo rože. A pismouki smatrajo pri nas umetnost navadno za kobilico, ki se mora pokoriti njih zasebnim dreserskim muham.

Nekaj izmed njih je z retorično, peresno in deloma z organizatorično spretnostjo zavzelo Narodno Galerijo in vlada v njej z diktatorsko gesto, v dnevnikih in revijah pa s strujarsko zagrizeno ekskluzivnostjo. Vsaka pritožba prizadetih umetnikov je po njih mnenju nedopustna, pa naj si so mnenja teh strokovnjakov in njih prijateljev diletantov še tako nepravilna, krivična in strujarsko omejena.

Letos so si nadeli nalogo, da uprizore v Pragi reprezentančno slovensko umetnostno razstavo, segajočo od bratov Šubicev do danes. Niso se pa držali tega programa, temveč so a priori izključili in pri vabljenju prezrli celo vrsto do sedaj od

Samo še danes ob 4., pol 8. in 9.
Monumentalni šlager svetovnega režiserja *Cecil B. d. Mille.*

„Ustvarjena za ljubav"

Leatrice Joy in Edmond Burns, najlepši ljubavni par v filmu orijentalskih ljubavnih noči ob reki Nil.
Samo še danes!
KINO «DVOR», telefon 2730.
Pozor na naš jutrišnji program!

vse javnosti priznanih resnih umetnikov. S tem si laste pravico, da nastopajo kot nezmotljivi in neovrženi vrhovni forum vse slovenske oblikujoče umetnosti. Te pravice jim pa po dosedanjih dokazih njihovih amaterskih sposobnosti ne moremo priznati.

Zato podpisani najodločneje protestiramo v imenu vseh prizadetih umetnikov proti temu netaktnemu početju in apeliramo na našo javnost, katere last je Narodna Galerija, da zajezi nadaljevanje takega samolastnega, za razvoj slovenske oblikujoče umetnosti pogubnega ravnanja.

Za 25 nevabljenih slovenskih umetnikov: Ivan Franke, Fran Klemenčič, Maksim Gaspari, Hinko Smrekar, Saša Šantel.

Naši onstran granic

Preganjanje jugoslovenskega tiska

Trst, 21. julija. o. Današnja «Edinost» in «Istarska Riječ» sta bili zopet zaplenjeni.

*

p— *Ljudske pijavke pred sodiščem.* Od 4. julija se je vlekla pred sodiščem v Gorici razprava proti 8 Italijanom, ki so imeli v svojih rokah iztirjevalnici davščin na Bovškem in Kobariškem. Obtoženci se imenujejo: Tomada, Nicoloso, Tassinari, Tondolo, Cussich, Ganzitti, Borgobello, Taloga. Zaposlena sta bila pri iztirevalnicah tudi Bezek Fran s Krasa in Leopold Gregorič iz Prvačine, ki sta bila soobtožena. Ta italijanska družba je izterjevala davščine poljubno in gospodje so zapravljali ljudski denar, kakor so hoteli. Med davkoplačevalci je vrelo. Slednjič je le oblast prijela izterjevalce in ugotovila primanjkljaj 65.864 lir v gotovini in 72.000 v vrednostnih papirjih. Prizadete so bile zlasti občine Deženca, Idrsko in Trnovo. Obtoženci so se delali nedolžne, ali krivda je bila dokazana. Obsojeni so: Nicoloso Feruccio na 3 leta in štiri mesece ter na globo 5000 lir, Tassinari na 1 leto in globo 500 lir, Tondolo na 2 leti in 2000 lir globe, Ganzitti na 3 leta in 8 mesecev, Borgobello na 3 leta, Bezek na 11 mesecev, drugi so oproščeni. Bezek in Tassinari sta puščena na svobodo, ker sta prestala kazen že z dosedanjim zaporom. Proces je povzročil mnogo komentarjev.

p— *V Opatiji* je bilo letos doslej, ako je verjeti italijanskim poročilom, 16.000 tujcev. Razpravljanje o krizi kvarnerske rivijere v italijansikh listih se nadaljuje.

p— *Padanje tržaškega prometa.* Meseca junija je bilo pristaniškega prometa skupno 3,940.989 kvintalov, lani v juniju pa 3,477.363. Prvega letošnjega polletja je bilo tržaškega prometa skupno 24,519.308, lani 24,812.885.

p— *Znižanje cen po hotelih in gostilnah* hoče doseči fašistična stranka. Cene sobam se znižajo baje za 20 odst., cene jedil in pijač za 10 odst. Zahteva se znižanje tudi v kavarnah, slaščičarnah in barih. V Gorici je društvo gostilničarjev znižalo cene sobam za 10 odst. Tujskega prometa je v Primorju vedno manj!

p— *V Postojni* je zboroval direktorij fašistične sekcije. Tajnik Stecher je razlagal, da je v Postojni vedno več italijanskih družin, ki se pritožujejo, da še vedno ni v mestu srednje šole. Tak zavod bi koristil Italijanom in po Stecherjevem mnenju bi potem domačini nehali pošiljati svoje otroke v šolo čez mejo. Predloži se na pristojno oblast spomenica s priporočilom, da bi se ta šolski problem rešil kolikor mogoče hitro. Fašisti hočejo, da bi hranilnico in posojilnico v Postojni prevzela tržaška hranilnica. Razni elementi se protivijo, ali fašisti zahtevajo, da se zgodi njihova volja. V morsko kopališče pri sv. Jerneju odpošljejo 25 «balil» in 22 «malih Italijank», to so skoro samo «drugorodni» otroci. S sportom hočejo pridobiti vso slovensko mladino. Zato so naprosili ponovno generalno ravnateljstvo stranke za izdatno denarno pomoč. Izključen je iz stranke Jurij Črnica, ker je baje obrekoval tajnika Stecherja.

Kulturni pregled

Priprave za bodočo gledališko sezono v Ljubljani

Iz razgovora z upravnikom g. Radom Kregarjem

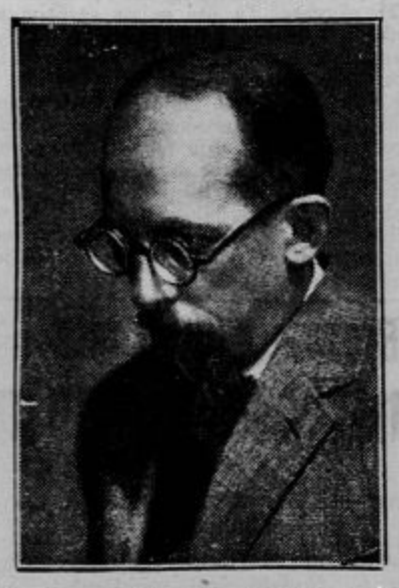

Ljubljansko Narodno gledališče ima vzporedno z drugima dvema privilegiranima državnima gledališčema, zagrebškim in beograjskim, popolno pravico za obstoj in nadaljni razvoj. Kulturna misija, ki jo vrši doma in z gostovanji v južnih krajih, mu daje važno legitimacijo avtohtonosti in nujne potrebe. Dober uspeh in priznanje pa sta odvisna od smotrene kulturne politike, ki je zopet odvisna od nas. Zato si bo upravap rizadevala, da izpopolni propagando, ki naj zbudi zanimanje za naše kulturno poslanstvo tudi tam, kjer ga danes še ni.

V svesti si važnih kulturnih nalog slovenskega gledališča, je uprava letos posvetila mnogo več časa smotreni ureditvi repertoarnega načrta za prihodnjo sezono. Predloge za dramski repertoar so predložili ravnatelj drame, dramaturg in II. tajnik, opazke z ozirom na finančno obremenitev je predložil ekonom. Sporazumeli smo se za tole listo: Cankar: Hlapec Jernej, Shakespeare: Ukročena trmoglavka, Euripides: Medeja; Kulundžić: Polnoč; Wilde: Idealni soprog; Leskovec: Ne čez most; Claudel: Oznanenje; Shakespeare: Mnogo hrupa za nič; Tolstoj: Živi mrtvec; Calderon: Sodnik salameiski; Kvapil: Obla [illegible] Machiavelli: Mandragola: Goethe: [illegible]mski: Historija greha (Ušla mi [illegible] Ibsen: Divja račka; Tagore: [illegible] Aš: Bog osvete: Schmidtbon[illegible] Dostojevski: Raskolnikov; Raimund: Zapravljivec; nova Golieva mladinska igra: Shakespeare: Romeo in Julija; Tone Seliškar: Kamnolom; Tolstoj: Vstajenje; Cerkvenik: Vrtinec in neka Bernardova komedija.

K repertoarnemu načrtu je pripomniti: uprava bo trdno vztrajala na liniji, v obdobju 5 ali 6 sezon seznaniti publiko z najznačilnejšimi pisatelji raznih narodnosti in dob. Vsako tako obdobje naj nas vede stopnjo višje. Bazo repertoarja bodo vedno tvorila klasična dela, izmed modernih del bo uprava izbrala najmarkantnejša. V našem repertoarju je 6 klasičnih del, razmerje tragedij proti komedijam je 18 : 7. Po narodnosti so: slovenske 5, hrvatska 1, češka 1, poljska 1, ruske 3, francoski 2, angleške 4, nemške 3, italijanska 1, norveška 1, španska 1, indijska 1 oz. 2, židovska 1, starogrška 1. Claudel in Tagore sta zaenkrat še riziko za Ljubljano, poskusili bomo, v koliko je ljubljanska publika godna za take igre. Goethejev «Faust» bo uprizorjen okrog Velike noči in bo nekak višek sezone. Načeloma se je uprava odločila za to, da mora i v drami i v operi otvoriti sezono domača noviteta. V drami naj bi otvorila Leskovčeva drama. Toda uprava se je po tehtnem preudarku odločila za dramatizacijo Cankarjevega «Hlapca Jerneja», ker misli, da je s tem otvoritev dobila tehten poudarek.

Operni repertoar je sestavil ravnatelj opere v soglasju z dirigenti in opernimi režiserji. Odločil se je za isto linijo klasičnega in modernega, ekstremov se je izogibal. Repertoar zaenkrat še ni definitiven, ker še niso izpolnjene vrzeli odišlih solistov. Zaenkrat je približno tak: Prokofjev: Ljubezen pri treh oranžah; Konjović: Miloševa ženidba; Strauss: Saloma; Flotow: Martha; Verdi: Moč usode (po Werflovi predelavi libretta); Mozart: Čarobna piščal; Kogoj: Črne maske; Křenek: Jonny igra; Gluck: Orfej in Euridika. Reprize: Židinja, Cosi fan tutte, Ples v maskah, Eros in Psyche, Fidelio, Hoffmannove pripovedke, Don Juan, Trubadur, Tosca. V opereti bodo reprize starih, nova bo Straussova «Kraljica».

Osebnih sprememb v drami po vsej priliki ne bo nobenih. Hotel sem angažirati g. Daneša, pa je že preje podpisal kontrakt v Mariboru. Zaenkrat se uprava še pogaja z g. Valom Bratino, bivšim šefom mariborske drame. V operi bo potrebno nadomestilo za 6 solistov, ki so odšli. Zaenkrat je angažiran g. Gospodinov (tenor). Predvsem pa je treba novih solistinj na mesto ge. Žaludove, ki je odšla v Beograd, in ge. Lovšetove, ki kljub vsem prošnjam še do danes ni podpisala kontrakta.

Balet bo z novo sezono popolnoma reorganiziran. Gdč. Tuljakova je sicer odšla, toda pogajamo se z našimi starimi znanci. Z angažmanom g. Vlčka in gdč. Lydie Wisiakove in gdč. Rut Vavpotič bi pridobili naš balet nove sile, priznane že v Parizu in Španiji. Nujno je potreben dober baletni mojster in kompoziter. Med sezono izmučenemu opernemu ansamblu in občinstvu bi prijetno del svež baletni večer. Zato je restavracija baleta upravičena, poleg tega bi bili izdatki minimalni.

Poskrbeli bomo ljubljanski publiki mnogo tujih gostovanj. Načelno mišljenje uprave je, da je treba forsirati gostovanja v svrho spoznavanja in zbližanja. Opozoriti je treba, da je bilo za Govekarja in drugih intendantov pred vojno mnogo več gostovanj v Ljubljani, kakor v preteklih sezonah. Ravnotako je Miletić nekdaj v Zagrebu izredno živahno seznanjal publiko s tujimi velikani, Zagreb je takrat doživel gostovanje Zacconi, Rossi. Predvsem bo uprava poskrbela za slovanske goste: zagrebška drama nas bo seznanila s Krležo in Mesarićem, v programu so gostovanja iz Beograda, Sofije in Prage. Vprašanje nemških gostovanj je bilo nekoliko kočljivo, ker nas Brockmannova grupa ni popolnoma zadovoljila. To je bilo morda nekoliko koristno: naša publika bo zdaj nekoliko višje cenila zmožnosti naših članov. Kaj nam danes more nuditi nemški teater, bomo videli pri oficijelnem gostovanju dunajskega Burgtheatra s kapacitetami, kakor so: Bleibtreu, Reimers, Mayen. Na programu imajo: Nju, Večni mladenič, Molnar: Igra v gradu.

Istotako bo poskrbljeno za goste v operi. V tem oziru nam bosta pomagali upravi beograjske in zagrebške opere, ki bosta napotili vsakega svojega gosta tudi v Ljubljano.

Abonmaji ostanejo isti, uvedli bomo le novo vrsto premiernega abonmaja. Premiere bodo pravilno razdeljene, da se operne in dramske ne bodo več bile med seboj. V maju bomo prizorili mnogo mladinskih predstav, predvsem za šolarje, ki pridejo na majske izlete v Ljubljano.

Dramatična šola je v programu uprave in bo še ostala. Težava pa je zaenkrat v tem, da imajo naši igralci letos opraviti s strokovnimi izpiti in zato tudi potrebujejo strokovnega pouka. Dve taki paralelni šoli pa zaenkrat gledališče ne zmore in zato načrt o restavraciji «Dramatične šole» letos še ne bo realiziran. Naravno pa je, da nudijo naši režiserji (ki morajo biti tudi pedagogi) gledališkemu naraščaju, ki še ni vžival šole, stalno pouk in praktične vežbe.

Izredno veliko pozornost pa bo posvečala uprava jezikovni kulturi. Pazila bo že na prevode del in bo principijelno sprejemala le one, ki jih naroča. Mojster jezikovne kulture bo dramaturg Oton Župančič, ki bo tudi skrbel za popravo jezika pri skušnjah. O jeziku v gledališču in o svoji metodi bo pisal v «Gledališki list», ki ga bo tudi urejeval.

Valo Bratina v ljubljanski drami. Kakor izvemo, se pogaja bivši ravnatelj mariborske drame gosp. Valo Bratina za pogojni angažma v Ljubljani. Bratina bi se hotel predstaviti ljubljanskemu občinstvu z režijo in inscenacijo nekaterih slovenskih dram, pri katerih bi lahko pokazal svoje ideje in strem ljenja. Njegovo večletno uspešno delovanje v Mariboru in njegova moderno usmerjena gledališka kultura ga upravičuje, da skuša vstopiti v krog prvega slovenskega gledališča. Nadejati se je, da se pogajanja ne bodo razbila na zaprekah, ki se dajo premostiti.

Domače vesti

* **Kralj odpotoval v Bukarešto.** Povodom smrti tasta kralja Ferdinanda, je kralj Aleksander včeraj odpotoval z Bleda v Bukarešto. Dvorni vlak je prispel v Ljubljano ob 13.05 ter je po triminutnem postanku nadaljeval pot. Na kolodvoru sta bila prisotna g. veliki župan dr. Vodopivec in g. policijski direktor dr. Guštin. Kralj se ni pojavil.

* **Bivši črnogorski ministrski predsednik na Bledu.** Bivši črnogorski ministrski predsednik Radović je v torek zvečer prispel na Bled ter je bil predvčerajšnjim sprejet od kralja v posebni avdijenci. Po avdijenci je Radović izjavil, da je kralja obvestil o razmerah v Črni gori.

* **Nov argentinski konzul v Splitu.** Za argentinskega konzula v Splitu je imenovan Angelo Pisaro. Dosedanji konzul v Splitu A. Rosani je imenovan za generalenga konzula v Napolju.

* **Izpremembe v sodno-pisarniški službi.** S pravno veljavnostjo od dne 1. julija 1927. so pomaknjeni: a) v I. skupino zvaničnikov pisarniški oficijanti Milka Zupančič pri okrožnem sodišču v Novem mestu, Josip Kolar pri okrožnem sodišču v Mariboru in Ignacij Tkavc pri okraj. sodišču v Slov. Bistrici in jetniški paznik II. skupine Jakob Štucin, Matevž Ovsenek, Josip Pizzulin in Franjo Tumpej pri deželnem sodišču v Ljubljani, Jernej Klenovšek, Urban Leban, Rudolf Macarol in Franc Skale pri okrožnem sodišču v Celju, Andrej Božnik in Ivan Lindič pri okrožnem sodišču v Mariboru in Al. Palčič pri okrož. sodišču v Novem mestu; b) v II. skupino zvaničnikov: pisarniški oficianti (pisarniške oficijantinje): Josip Šilc pri okrajnem sodišču v Ptuju, Josip Bogatec pri okrajnem sodišču v Ljutomeru, Anton Veber pri okrož. sodišču v Celju, Terezija Hrovat pri kraj. sodišču v Kamniku, Anica Kvas pri okraj. sodišču v Konjicah, Zofija Vanič pri okraj. sodišču v Krškem, Bogomila Sušnik pri deželnem sodišču v Ljubljani, Angela Šentjurc pri okrožnem sodišču v Mariboru, Vido Prančič pri okrajnem sodišču v Trebnjem, Alojzij Slemenik pri okrajnem sodišču v Konjicah, Mara Novak pri okrajnem sodišču v Metliki, Nežica Žmaher pri okraj. sodišču v Celju in Ida Pavlin pri dež. sodišču v Ljubljani in jetniška paznika III. skupine Valentin Mak in Mihael Mak pri okrožnem sodišču v Celju.

* **Pri okrajnem sodišču v Celju** je razpisano tajniško mesto. Prosilci morajo imeti dovršeno pravno fakulteto in državni strokovni izpit.

Razpis ravnateljskih mest na meščanskih šolah. Veliki župan ljubljanske oblasti razpisuje ravnateljska mesta na meščanskih šolah v Brežicah, na Rakeku in v Trbovljah Prošnje, naslovljene na ministrstvo prosvete naj se pri pristojnem ravnateljstvu vložé najkasneje do 1. avgusta.

* **Na naslov železniške direkcije v Ljubljani.** Te dni je zahteval od novinarja neki kontrolor v vlaku poleg njegove osebne vozne legitimacije še legitimacijo Novinarskega udruženja oz. uredništva, češ da je sicer vozna legitimacija neveljavna. Skliceval se je pri tem na neko naredbo, ki je pa očitno ni razumel. Prosimo železniško direkcijo, naj vpliva na to, da ne bo nihče po nepotrebnem prihajal s šikanami. V vlaku je namreč radi tega nastal kraval.

* **Zglaševalna dolžnost v blejski krajevni občini.** Veliki župan ljubljanske oblasti je odredil, da mora v območju bleiske krajevne občine vsak stanodajalec (gostilničar hotelir, lastnik penzije, hišni lastnik ali najemnik) vsakega gosta, ki se nastani pri njem, takoj ko dospe, odnosno najkasneje v šestih urah po dohodu, onega pa, ki dospe po 20. uri, najkasneje do 8. ure naslednjega dne s pravilno izpolnjeno in podpisano zglasilnico prijaviti županstvu odnosno ga ob odhodu odjaviti v istem roku. Za gosta se smatra vsaka oseba, ki nima rednega bivališča v blejski krajevni občini. Odredba je včeraj stopila v veljavo.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v včerajšnji številki pravilnik o taksah, ki naj se pobirajo za ambulantne preglede in ambulantno zdravljenje na radioloških oddelkih, postajah, ambulatorijih bolnic ter pravilnik o pobiranju takse za radioskopske preglede in radioskopsko zdravljenje pri higijenskih napravah ministrstva za narodno zdravje.

* **Vprašanje stanovanjskega zakona.** Ministrstvo za socijalno politiko je prejelo odgovore glede ankete o vprašanju, da-li naj se stanovanjski zakon, ki poteče koncem oktobra letos še podaljša, ali pa naj se ukine. Skoraj vse korporacije zahtevajo, naj se zakon s 1. novembrom ukine. Zdi se, da nameravana konferenca v tej zadevi sploh ne bo sklicana, ker so se kakor doznava »Vreme« — sami člani vlade izrekli za ukinjenje stanovanjskega zakona.

* **Tečaj »Jadranske Straže« zaključen.** Propagandni tečaj, ki ga je v Splitu priredila «Jadranska Straža» je bil prošlo soboto zaključen. Po zaključku kurza slede informativne ekskurzije udeležnikov v Šibenik Biograd na morju ter na državni posestvi Brana in Preko. Del udeležnikov si ogleda še Dubrovnik in Boko Kotorsko.

* **Sprejem gojencev v vojaško administrativno šolo.** V vojaško administrativno šolo v Beogradu se sprejme letos 65 gojencev. Šola ima čin nižje šole vojne akademije. Pouk se prične 1. oktobra in traja dve in pol leta. Sprejemni pogoji so na vpogled pri vseh vojaških komandah. Prijave se sprejmajo do 25. avgusta.

* **Slike sokolskega zleta.** Fotografične posnetke pokrajinskega sokolskega zleta in otvoritve Tabora dobavi po naročilu Sokol I. na Taboru. Vzorci so v društveni pisarni na Taboru, ki sprejema tudi naročila vsak dan od 16. do 19. ure.

* **Vagon-restoran bo vozil do Pragerskega.** Po odloku generalne direkcije državnih železnic bo vagon-restoran, ki je bil doslej pri brzovlakih v prometu na progi Zagreb-Celje, vozil odslej v dobi sezone tudi na progi od Celja do Pragerskega.

* **Največja naša trgovska ladja.** Jugoslovensko-ameriška plovitba, družba Petritović & Baburica, je v Angliji naročila novo prekooceansko trgovsko ladjo z 12.000 ton nosilnosti, ki bo krščena na ime »Kraljica Mlica«. To bo največja trgovska ladja pod jugoslovensko zastavo.

* **Opozarjamo** na gostovanje članov Narodnega gledališča iz Ljubljane, ki prično svoje gostovanje v soboto 23. julija v Trbovljah, pod naslovom »Operetni večer«. Na sporedu so najboljše točke novejših in starejših operet. V posameznih duetih se plešejo najmodernejši plesi kakor: šimi, fokstrot, čarlston. Spored vsebuje tudi izvrstne komične solo-točke, kuplete in komične duete. Sodelujejo le prvi člani Narod. gledališča kakor ga. Balatkova, in gg. Peček, Povhe in operni kapelnik Balatka. Začetek večera povsod točno po označbi na lepaku. Gostovanje se nadaljuje 24. t. m. v Hrastniku, 25. v Rimskih Toplicah, 26. v Dobrni pri Celju, 27. v Rogaški Slatini, 28. na Vranskem in 29. v Domžalah.

* **»Pobratimstvo«, nova skupna organizacija akademske omladine kraljevine SHS.** Na minulem I. kongresu v Beogradu je akademska omladina osnovala »Savez studenata kraljevine SHS — Pobratimstvo«. Vse resolucije, ki jih je kongres osvojil, izražajo enotni ideal: da se v državi s tremi različnimi tipi izmodelira enotni tip, da se v zunanjem svetu vzdrži enotno ime in da se z omladinskim zanosom propagira sloves enotnega naroda. »Pobratimstvo« bo deljeno v več sekcij, izdajalo bo skupno glasilo in vsak član bo plačal semestralno članarino 18 Din. Pravila »Pobratimstva« izključujejo politične in verske vplive. Tako je jugoslovenska omladina našla pravo pot za vključitev v mednarodno organizacijo. Preko ožjega človečanstva, domovine, bo služila širši domovini, človečanstvu vobče.

* **Koncert tenorista Rijavca na Bledu.** Pred svojim odhodom na novi angažman v Berlin priredi popularni naš gled. umetnik, tenorist g. Josip Rijavec v soboto zvečer ob 21. poslovilni koncert v veliki dvorani Kazine na Bledu. Po krasnem uspehu pred elitno zdraviliško publiko v Rogaški Slatini, je pričakovati, da bo g. Rijavec tudi na Bledu žel triumf pred svojim odhodom v tujino.

* **Veleizdajniški proces v Novem Sadu.** Državno pravdništvo v Novem Sadu je te dni tamkajšnjemu okrožnemu sodišču izročilo obtožbo proti Antonu Moserju in tovarišem zaradi veleizdaje po § 87. k. z. Glasom obtožbe so Moser in tovariši delovali na to, da se Baranja odcepi od naše države in združi z Madžarsko. Pri obtožencih se je našla velika množina pušk in revolverjev, municije in ena mitraljeza. Sodna obravnava se prične 10. oktobra.

* **Smrt radi vročine.** V okolici Osjeka je te dni seljak Gjuro Šmid kosil na polju pšenico. Nenadoma se je zgrudil na tla in izdihnil. Pri zdravniškem pregledu se je ugotovilo, da je mož podlegel solnčarici.

* **Težka nesreča pri delu.** V zagrebško Zakladno bolnico so v sredo pripeljali iz Gotovelj dva delavca — Karla Brivca in Ivana Baša. V Gotovljah sta bila zaposlena pri podiranju neke stare hiše. Pri tem se je nenadoma zrušil zid ter obema prelomil hrbtenico. Malo je upanja, da ostaneta pri življenju.

* **Smrt na železniškem tiru.** Med Dobovo in Brežicami se je v noči od torka na sredo vrgel pod tovorni vlak Anton Verstovšek, sluga v kolodvorski restavraciji v Brežicah. Lokomotiva mu je odrezala glavo. Vzrok samomora ni znan.

* **Vlomi v gimnazijske blagajne v Vojvodini** se pridno nadaljujejo. Poročali smo o vlomih v blagajne gimnazijskih ravnateljev v Novem Sadu in Senti, nedavno noč pa je bilo vlomljeno v to pisarno in se je policija nato poslužila celo nekega Rusa-hipnotizerja, ki je skušal med dijaki najti vlomilce. A tudi ta eksperiment ni rodil nič pozitivnega.

* **Zahvala.** Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani je darovala tovarna testenin »Pekatete« na Viču 500 Din. Zahvaljujemo se vodstvu tem potom za dar in priporočamo izdelke »Pekatete«. — Josip Kobal, blagajnik. 1089

* **Poslovilo.** Ker se pri odhodu z Bleda nisem mogel posloviti od vseh znancev in prijateljev, Vam kličem vsem: Zdravo! — Alojzij Lakota, Moistrana. 1088

* **Nagla karijera pri filmu, toda ne na platnu.** Miss Evropa, gdč. Štefica Vidačićeva, ki že nekaj dni biva v Berlinu, je baje takoj po prihodu prejela prvo gažo 100 dolarjev, nakar se je seznanila z rojakom, filmskim igralcem Svetislavom Petrovićem in se bo v kratkem z njim zaročila. Začetek ni slab!

ITO — zobna pasta najboljša!

KUŠAKOVIĆA KALODONT
najboljša pasta za zobe.

* **Čudežne zdravilne uspehe** dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapnenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

* **Napenjanje, bolečine v črevesu, bodenje v straneh, tesnoba v prsih, utripanje srca** se hitro odpravijo s prirodno grenčico »Franz-Josef«, zniža se pa tudi pritisk krvi na možgane, oči pljuča ali srce. Zdravniški izvidi zaznamujejo resnično presenetljive uspehe z vodo »Franz-Josef«, ki se dosezajo pri ljudeh, ki mnogo sede. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah s špecerijskim blagom.

Kravate, ovratnike, naramnice, ženske in moške nogavice dobite po solidnih cenah pri
FRANCU PAVLINU, Gradišče 3.

Iz Ljubljane

u— **Srezka organizacija SDS!** V nedeljo **dne 24. julija t. l. ob 9. dopoldne se bo vršil v gornjih prostorih Kazine sestanek srezke organizacije ljubljanske okolice, na katerega se vabijo vsi odborniki krajevnih organizacij.**

u— **Prizadete stranke** nam pišejo: Mestni magistrat bo začel že čez 14 dni, če ne že preje podirati eno najtrdnejših hiš v Ljubljani na Poljanski cesti št. 15. S tem bo 11 strank in 4 uglednj obrtniki davkoplačevalci s svojimi poslovnimi prostori naenkrat na cesti! Kakor čujemo, bodo to hišo podrli v prvi vrsti radi regulacije ceste, ne vidijo pa brezštevila drugih cest, ki so bolj potrebne regulacije, kakor tudi hiš, ki se kar same podirajo! Imenovana hiša je kljubovala potresu in je po mnenju strokovnjakov izredno močna in solidna stavba!! Ako pa občina rabi prostor za stavbišče, ga ima poleg in zadaj hiše dovolj za tri palače. Dobro bi bilo, da mestni magistrat nekoliko premisli, predno začne s podiranjem ene izmed najmočnejših ljubljanskih hiš, oziroma da se prej loti kake druge, preden prizadetim strankam ne bo preskrbljeno drugo stanovanje.

u— **Nenadna smrt.** Včeraj okrog 2.30 ponoči je nenadoma preminul na Gosposvetski c. 14. bivši lastnik informacijske pisarne Joško Sever, med Ljubljančani zelo poznana osebnost. Ko je prišel predsnočnjim okrog 22. tdomov je tožil o bolečinah pri srcu. Ponoči se je stanje tako poslabšalo, da je soproga okrog 2. klicala na pomoč rešilno postajo. Bila pa je izključena vsaka pomoč, kajti med prevozom je Joško Sever že izdihnil. Poklicani zdravnik dr. Rus je ugotovil, da je Sever umrl radi srčne kapi. Njegovo trupło so prepeljali v mrtvašnico Težko prizadeti ge. soprogi in drugim sorodnikom naše sožalje!

u— **Ljubljanska kultura v Iškem Vintgarju.** Pišejo nam: Pod Krimom je lepa soteska, po kateri teče potok Iška. To je Iški Vintgar, ki je nudil doslej mirnega razvedrila ljudem, iščočim tišine za svoje utrujene živce. Zadnje čase pa prihajajo semkaj, zlasti ob nedeljah, razni ljubljanski divjaki, očividno samo zato, da se tu po mili volji zmorijo. Tulijo kakor norci, teptajo kmetom travo in povzročajo še drugo škodo, misleč, da se tako najbolje izkažejo kot «kulturni» Ljubljančani. Nedavno je neka skupina, ki jo je ujel dež pritekla v Iško vas z obleko pod pazduho in nekateri od njih v Adamovem kostumu. Ni čuda, da se potem domačini, ki že itak niso kdovekaj naklonjeni tujcem, zgražajo nad takim divjaštvom in gledajo vsakega turista postrani. Ker dostikrat žal ni mogoče dognati imen takih divjakov, ne bo preostalo drugega, nego da se jih bo fotografiralo in dognalo v listih njih identiteto.

u— **Stalna higijenska razstava v Ljubljani pod Tivolijem** je do nadaljnega odprta ob delavnikih od 14. do 18. ure in ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Med mnogimi razstavnimi predmeti vzbujajo pozornost obiskovalcev zlasti preparati in opisi ženskih bolezni, raka, golše, slepiča, oddelek za jetiko, oddelek za spolne bolezni itd. Vstopnina 2 Din. — Kdor želi naročiti edino slovensko poljudno pisano zdravstveno revijo »Zdravje«, naj to javi vratarju razstave. List izhaja sredi vsakega meseca, je ilustrovan in tiskan na finem trpežnem papirju. Celoletna naročnina znaša 30 Din. Istotam se lahko kupi knjižica »Prva pomoč«, tiskana na 32 straneh žepne oblike. Cena 3 Din.

u— **Mlada prebrisanka.** Zadnji čas je več ljubljanskih trgovcev nasedlo mladi prebrisani sleparici, ki pride do raznih predmetov, ki so jj všeč s pomočjo posebnega, čeprav zelo enostavnega trika. 15 do 17 letna deklica, oblečena v klotasto črno obleko, kakor jo nosijo običajno vajenke po trgovinah, pride v drugo trgovino in zahteva to ali ono, češ da jo pošilja njen šef ali predstojnik, ki da želi to ali ono, a bo plačal pozneje sam. Ker je deklica govorila popolnoma mirno in ni nikdar kazala zadrege, so jj navadno povsod verjeli in jj željeno res izročili. Na ta način je prefriganka ogoljufala na trgu več branjevk, trgovca Arka za dva stepalnika, v trgovini Magdič je dobila kopalno obleko, v trgovini Szantner pa par lepih čevljčkov. Nasedli so jj gotovo še nekateri trgovci, ki pa niso podali odvadbe. Punčka postopa zelo rafinirano in gre po poslu najraje v tako trgovino, kjer je gneča in jj zahtevano izroče brez dolgega premišljevanja.

u— **Zasledovan goljuf.** Ljubljanska policija je dobila od varnostnih oblasti v Hrvatski in Bosni opozorilo, da se klati tam trgovski potnik Josip Lešnik, 29 let star, doma iz Maribora, ki goljufa razne trgovce kar na debelo. Med drugim je slepar mnogo škodoval tudi ljubljanskemu graverju Teodorju Rabiču, kateremu se je ponudil pred časom v službo, kot zastopnik in nabiralec naročil. Lešnik je dobil na Hrvatskem in v Bosni res več naročil, je pa kasiral samo predplačila, ne da bi o naročilih obveščal tvrdko. Lešnik, ki je visoke šibke postave ter ima umetno levo oko, je izredno nevaren slepar, ki je bil radi sličnih dejanj že večkrat predkaznovan. Opozarjamo zatorej pred goljufom naše trgovce zlasti po deželi, ker ni izključeno, da se slepar priklati nazaj v Slovenijo.

u— **Nočna scena, ki jo rodi ljubosumnost.** Glede na našo včerajšnjo notico pod tem naslovom ugotavljamo, da se gospa Anica in gospodična Pepca nista dejansko sporjeli in da ni na licu mesta interveniral stražnik.

u— **Dvonožni dihur.** V sredo ponoči se je splazil na dvorišče posestnika Antona Sojarja v Rožni dolini neznan dvonožni dihur ter mu odnesel iz kurnika 12 komadov mladih piščancev, vrednih okrog 200 Din.

u— **Pes ga je popadel.** Ko je šel v sredo dopoldne železniški uslužbenec Valentin Bacciavilla čez dvorišče tovarne »Split« tik ob progi, se je nenadoma zagnal proti njemu neki pes in ga močno ugriznil v levo stegno. Obenem mu je raztrgal tudi hlače, na čemer trpi železničar nad 100 Din škode. Lastnik psa bo imel radi popada sitnosti pred sodiščem.

u— **Drobna policijska kronika.** Predsnočnjim sta bili izvršeni dve aretacii. Prijet je bil neki S., ki so ga varnostne oblasti zasledovale že več mesecev. V luknjo je moral tudi neki R. ki jo je hotel popihati iz neke gostilne po zgledu Mice Kovačeve. Prijavljena je bila dalje 1 tatvina, 1 popadljiv pes, 1 prestopek nedostojnega vedenja, 1 prestopek pijanosti in razgrajanja 2 prestopka obrtnega reda in 9 prestopkov cestnega policijskega reda.

u— **Seznam najdenih predmetov.** V času od 1. do 15. t. m. so bili policiji izročeni sledeči najdeni predmeti: 2 zlata poročna prstana, 1 cigaretna doza, 1 zlata zapestnica, 1 ogrlica iz belih kamnov, 1 omot svilenega sukanca, 1 par novih čevljev, znamke »Popper«, nekaj ženskih dežnikov, 1 stara denarnica z malo vsoto denarja, 1 bankovec za 100 Din, 1 otročji suknič, 1 avtomobilsko dvigalo s ključi, 1 sesalka za kolo ter 1 ženska ruta.

u— **Našel se je** peresnik z latim nalivnim peresom. Kdor ga je izgubil, naj se zglasi v našem uredništvu, ki mu pove najditeljev naslov.

u— **Načelstvo stavbne zadruge »Hera«** vabi svoje gg. člane na sestanek, ki se bo vršil dne 23. julija ob 19. zvečer v salonu pri »Levu«, da poda poročilo o razvoju gospodarskih razmer »Here« ki so došle v normalni tir. 1087

u— **Stenicol** najboljše sredstvo proti stenicam v zalogi drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

Iz Maribora

a— **Podpirajmo tujsko-prometno zvezo!** Vsi, ki ljubimo ožjo domovino, naše lepe kraje in prekrasne gore, si želimo, da bi zavladal živahen tujski promet, in da bi se s tem povečalo blagostanje našega prebivalstva. V tem cilju deluje tujsko-prometna zveza v Mariboru, ki črpa svoje dohodke tudi od prodaje voznih kart. Podpirajmo zvezo za tujski promet s tem, da kupujemo vozne karte tudi za kratke vožnje v njeni biljetarni v Mariboru, Aleksandrova c. 35.

a— **Maribor v novih slikah.** Kakor doznavamo, pripravlja tujsko-prometna zveza v Mariboru izdajo zbirke najlepših slik mesta Maribora. Izdaja obeta biti prvovrstna v raznobarvnem bakrotisku. Slike se bodo dobivale vezane v album po 10 do 15 komadov ter posamezno kot razglednice, na kar opozarjamo posebno trgovce z razglednicami, ki naj prijavijo potrebno množino neposredno tujsko-prometni zvezi. Pozdravljamo ta korak zveze zlasti iz razloga, ker v nekaterih mariborskih trgovinah še vedno prednjačijo starodavne neokusno izdelane razglednice, ki prikazujejo naše lepo mesto stranskemu svetu v povsem nepravilni luči.

a— **Socijalna beda na ulici.** Po hodnikih Aleksandrove ceste se že par dni plazi po vseh štirih odrasli moški, oblečen v same razcapane cunje. Ne more hoditi in prosi milodarov. Kraj, ki mora prepuščati javni dobrosrčnosti takšne pohabljence na najpro metnejših ulicah, gotovo ne kaže lica posebne socijalne skrbi. Ker pa mariborska občina vendar žrtvuje težke tisočake za socijalne svrhe, bi v mestu gotovo našli prostorčka in hrane tudi za takšnega, vsega pomilovanja vrednega reveža, da se mu ne bo treba od jutra do večera plaziti po zaprašenem kamenitem tlaku. Varnostni organi, ki čuvajo red na ulicah, bi se naj usmilili tudi takšnih ljudi.

a— **Za študente in penzijoniste** je pravkar postavilo Olepševalno društvo v mestni park na otroškem igrišču veliko mizo s klopmi okrog, kjer bodo lahko naši dijaki ob jutranjih in letnih urah študirali, potem pa penzijonisti igrali karte. In res so si jo slednji že takoj prvi dan okupirali. Miza je prav čedna in je res v kras okolici. Upamo, da pride še tudi druga garnitura čimprej v smrekov gozd, kjer bo radi sence še bolj dobrodošla. Tudi klopi v parku pridno popravljajo.

a— **Za novo dravsko kopališče.** Letošnja izredno ugodna kopalna sezona, kakršne ni bilo že dolga leta, je vnovič pokazala, kako slabo dedščino smo prevzeli med razno drugo starokopitno šaro od nemškega konservativnega občinskega sveta ravno z dravskim kopališčem. Kakor vse komunalno gospodarstvo nemškega Maribora, kaže ravno dravsko kopališče, da nemški občinski svetniki niso imeli prav nikakega smisla za izvajanje moderne komunalne politike. Posledice nosijo mariborski davkoplačevalci od dne do dne hujše, ker mora mesto dohitevati z globokimi investicijami, ki so jih poprej desetletja zanemarjali. Mesto s 30.000 prebivalci ni imelo niti enega letnega kopališča. Sedaj, ko vlada že par mesecev najhujša vročina in je tudi po mariborskih ulicah neznosna soparica, je dravsko mestno kopališče še vedno nerabno in ima Maribor prav za prav edino solnčno kopel, ker je Drava še vedno tako mrzla, da se lahko vsak kopalec ob najhujši vročini naleze revmatizma. Povrh tega je seve tudi sicer tako neprikladno, da lahko tvegajo kopanje in plavanje le najboljši plavači. Za Maribor je edini izhod načrt, ki ga je izdelal Mestni stavbeni urad, po katerem bodo izven mesta napeljali stransko strugo v velik bazen, kjer se bo voda lahko tudi ogrela in le polagoma odtekala. Če pa se mesto količkaj zaveda svoje dolžnosti za higijensko skrb meščanov, mora ta načrt čim prej izvesti, četudi je drag. Preveč imamo vsako leto smrtnih žrtev, ko silijo ljudje na vseh koncih in krajih v deročo in mrzlo Dravo, baš, ker mesto nima primernega kopališča. Celopopoldanske vožnje v Bistrico in drugo daljno okolico pa si more le malokdo privoščiti. In tako obnavljamo odločno zahtevo tisočev in tisočev Mariborčanov: Občina naj zgradi ob Dravi novo kopališče!

Iz Celja

e— **Osebna vest.** K Sv. Magdaleni v Mariboru je premeščen g. Anton Cafuta, kaplan in katehet mestne deške osnovne šole v Celju. Bil je v Celju miroljuben ter za svoje stanovske dolžnosti vnet duhovnik. Magdalenčani dobijo za rajnim g. Holcmanom enako simpatičnega naslednika. V Celje je premeščen na njegovo mesto g. Janez Granfola, kaplan v Grižah.

e— **Praški dijaki v Celju.** V torek, so se pripeljali s praškim brzovlakom na letovišče v Celje praški dijaki, ki jih je poslala mestna občina praška z 18 praških šol na približno 5 tedensko bivanje v Celje. Zaradi avstrijskih homatij so se pripeljali dijaki že v torek, dne 19. t. m., dasi sta jih mariborska in celjska JČ liga pričakovali šele za sredo. Zaradi tega je izpadla pogostitev dijakov po mariborski JČ ligi, v Celju pa svečan sprejem, ki je bil nameravan. Dijakov je skupno s profesorji in s spremstvom 37, nastanjeni so v poslopju drž. realne gimnazije, kuhajo pa v lastni režiji v prostorih Dijaške kuhinje. Dijake nadzorujeta g. prof. Roubal, ki je došel s svojo ženo in hčerko ter prof. Maly. Češki gostje se počutijo v prijaznem Celju prav dobro ter se divijo nad krasnimi izprehodi in nad prijetno kopeljo v Savinji. Želimo jim tekom kratkega bivanja med brati Slovenci najboljšega telesnega in duševnega razvedrila in jim kličemo iz bratskega srca iskreni: »Dobrodošli!«

e— **Slovanski gost.** V torek, dne 19. t. m. se je peljal skozi Celje s praškim brzovlakom g. Marko Smoler, voditelj lužiških Srbov in osnivač njihovega Sokolstva. Na kolodvoru ga je pozdravila deputacija celjskega Sokola z društvenim starosto. G. Smolar potuje na enomesečni dopust v Boko Kotorsko. Želimo mu, da se v naši lepi Dalmaciji okrepi za nadaljno naporno delo med svojimi rojaki.

e— **Utopiti se je hotel.** Urban S. vojni invalid in krošnjar v Gaberju pri Celju, je imel pogoste družinske prepire. Včeraj popopoldne ob treh je odšel od doma precej razburjen proti Voglajni. Ljudem, ki so ga srečali in slišali, kako je vpil, se je zdel sumljiv. Obvestili so policijske stražnike, ki so šli za njim. Urban je nekaj časa sedel ob Voglajni, naenkrat pa zdrknil v vodo, ki je tam precej globoka. Za njim je skočil delavec Jože Dobovičnik, ki je bil v bližini, in ga rešil smrti. Zdravnik g. dr. Hočevar, ki je prišel na mesto nesreče je konstatiral hipno blaznost in odredil oddajo v opazovalnico za umobolne v Ljubljani. Pri tej priliki moramo pohvalno omeniti požrtvovalnost naših stražnikov, obenem pa kritizirati pomanjkljivost rešilnih naprav v Celju in okolici. Ne celjska občina, še manj pa okoliška, nimata za take slučaje potrebnega prostora in mora policija take ljudi zapreti v policijske zapore, ter prav po nepotrebnem poleg drugega ogromnega dela stražiti bolnika. Tokrat je bilo treba nad poldrugo uro čakati z bolnikom na travniku pri vodi, preden ga je bilo mogoče z rešilnim vozom prepeljati v mesto, a je spadal v okoliško občino.

Iz Litije

i— *Licencovanje bikov.* Okrožna blagajna je nakazala v zadnji seji za bikorejce našega sreza 20.000 dinarjev, ki se izplačajo za tekoče leto. Nakazila so se že pričela. Posameznim posestnikom bikov, ki ustrezajo stavljenim pogojem, se bo podelila nagrada v iznosu od 300 do 500 Din. Korak okrožne blagajne toplo pozdravljamo!

i— *Prošnje za nove gostilničarske koncesije.* Pri tuk. sreskem poglavarju je vložil Gojko Vidović prošnjo za novo gostilniško koncesijo. Gorenc Andrej pa je zaprosil za podelitev vinotoča. Oba prosilca stanujeta na Grbinu, kjer ni dosedaj še nobenega gostilniškega lokala, pa se je postavilo v zadnjem času tam več hiš, ki so od najbližje gostilne precej oddaljene. Komisijonelni ogled novih lokalov je razpisan za ta teden.

i— *Opozorilo.* Za litijski sodni okraj so nastopile sodne počitnice, ki bodo trajale do 25. avgusta. Ta čas se ne sprejemajo stranke, izvzeti so le nujni slučaji. Opozarjamo občinstvo na to, da ne bo imelo nepotrebnih potov.

i— *Šahovski večeri.* Običajni petkovi sestanki litijskega šahovskega kluba se radi pomanjkanja zanimanja v poletni sezoni ukinejo. Na jesen se bodo zopet redno vršili. Ves društveni inventar je še nadalje shranjen v gostilni «Pri Urški». Razumljivo je, da so šahi članom in ostalim šahistom tudi v poletni sezoni nadalje brezplačno na razpolago.

Brezplačni učni tečaj umetnega vezenja
bo priredila tvrdka
Singer šivalni stroji Bourne & Co Ljubljana
in sicer: od 25. julija do 6. avgusta sedaj na ljudski šoli na Prulah, od 1. do 13. avgusta v ljudski šoli, Glince, od 8. do 20. avgusta t. l. v ljudski šoli, Sp. Šiška, na kar cenj. občinstvo opozarjamo in vljudno vabimo.

Iz Tržiča

Zadnja seja I. mestnega občinskega sveta v Tržiču

Tržič, 20. julija.

V torek ob 18. je imel prvi mestni občinski svet svojo zadnjo sejo v mestni posvetovalnici. Predsedoval je župan g. Lončar, ki je v svojem poročilu mimogrede omenil, da ni forsiral sedaj v času splošnih volitev proslave proglašenja za mesto, ker hoče, da bo proslava enotni izraz celokupnega prebivalstva in naj jo torej priredi brez politične mrzlice prihodnji mestni svet. Radi upornosti je odpustil obč. svet cestarja in sporazumno z načelnikom začasna cestna dela poveril proti primerni nagradi okrajnima cestarjema, za nočna dela pri klavnici pa uslužbil upokojenca Sedeja. Končno je sporočil veselo vest, da je finančno ministrstvo nakazalo 144.000 Din kaldrmine, ki se porabi za regulacijo Kolodvorske ceste po že predloženih in odobrenih načrtih. Z deli se bo v najkrajšem času pričelo in se bo delalo sporazumno z okrajnim cestnim odborom, ki bo prevzel po dokončani regulaciji cesto v svojo oskrbo. Skušalo se bo, da se ob celi cesti napravi lična betonska ograja, primerna razsvetljava in razne olepšave, da bo imel tujec lep vtis, ko bo po cesti stopal v Tržič. Vsem, ki so imeli pri kaldrminski akciji kaj opravka izreka najtoplejšo zahvalo.

V volilni odbor se izvoli g. Viktor Engelsberger.

Štirim prosilcem odstopi mesto potrebni stavbni prostor v Preski in sicer brezplačno in jim še da stavbni les po najnižji ceni, dalje jim napelje občina vodovod in to tudi na lastne stroške, kajti akcijo za gradnjo stanovanjskih hiš je treba z vsemi močmi podpirati. S pomočjo občine bodo torej že letos zgrajene štiri lične enodružinske hišice kot nova stanovanjska kolonija tam pod občinskim kamnolomom.

Za avtomobilske in motociklistične tekme dne 15. avgusta votira mestni svet dve častni darili. Na predlog ravnatelja Lajovica se podarita dve originalni sliki naših umetnikov in sicer slika Tržiča in Ljubelja, ki naj ju izgotovi najboljši slovenski pokrajinar. Sklep je bil sprejet soglasno.

Sedanji občinski zastopniki, ki so s svojim delovanjem povzročili, da se je povzdignil Tržič v mesto, se v spomin na ta izredni dogodek slikajo kot zadnji trški in kot prvi mestni svet. Slika pride v mestni arhiv.

Na klavnici se napravi enostavna pralnica iz proračunanih sredstev, ki jih ima svet na razpolago.

Zagorske obrtnike in njihov naraščaj pozdravi pri večerji mestni zastopnik.

H koncu izreka g. župan vsem odbornikom in svetovalcem za njihovo ljubezniplno delovanje v pretekli dobi iskreno zahvalo in kliče večini sedanjih odbornikov: Na svidenje v novem mestnem zastopu!

Iz Trbovelj

t— *Člansko zborovanje obrtnega društva.* Ob priliki slikanja članov Obrtnega društva Trbovlje-Hrastnik-Dol v Trbovljah se je vršilo člansko zborovanje, na katero je bilo med drugim povabljeno tudi županstvo. Glavna debata je bila radi ustanovitve prosvetnega odseka pod okriljem društva. V zvezi žnjim je referiral tajnik Šuntajs o ustanovitvi vajeniške in pomočniške sekcije. Članstvo je pooblastilo odbor, da izdela program in načrt za prosvetni odsek. V pomoč sta mu bila izvoljena gg. Miloš Rozin in Cerinšek. Po tajnikovem referatu bi se vzdrževala v prosvetnem odseku izobraževalna šola, v kateri bi zadobili vajenci in pomočniki osnovne pojme o obrtnih in njih sorodnih zadrugah, o ustroju Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, o obrtnih zvezah, o obrtni zbornici, državnem gospodarskem svetu, carinskih zadevah, davkih, o ustroju države, o samoupravnih telesih, reklami, razstavah, obrtnih strojih, o tovarniškem sistemu, o obrtni zgodovini itd. Predavale bi domače moči oz. strokovnjaki iz vseh panog in ustanov. Ta šola bi bila edinstvena v Sloveniji. Vsi navzoči so bili navdušeni za ta načrt, o katerem bo še sklepal odbor. Rastoče zanimanje za gospodarske probleme je kaj tipično za Trbovlje kot industrijski center, v katerem igra veliko vlogo konsument, ki je večinoma delavstvo.

t— *Halucinacije naših klerikalcev.* Klerikalce večkrat napadejo halucinacije. Le tako si je mogoče razlagati včerajšnjo notico v «Slovencu» «So se urezali». Prepričani naj bodo, da ne bodo s takimi metodami prav nič pomagali svojemu Obrtnemu društvu, o katerem je znano, da obstoji zgolj na papirju. Da je «Slovenčeva» notica vseskozi izmišljena, je pa čisto v skladu ž njimi.

t— *Smrtna kosa.* Umrla sta Alojz Laznik, rudar, 47 let, Loke 205 in Marija Lanišnik, zasebnica, 78 let, Gabersko 15.

t— *Operetni večer v Trbovljah* se bo vršil jutri ob 8. zvečer v Sokolskem domu. Na sporedu so razni dueti in solo točke iz operet. Gostujejo člani Narodnega gledališča v Ljubljani: gospa Balatkova ter gg. Peček, Povhe in kapelnik Balatka.

t— *Pomanjkanje pitne vode.* Te dni so sporočali redarji strankam, da primanjkuje vode v občinskem vodovodu blizu hidrantov in da naj varčujejo ž njo. V Trbovljah je strašna potrata vode, ves dan teče voda iz hidrantov. Ali se ne bi dalo škropiti ceste iz potoka? Umestno bi tudi bilo, da bi se povsod, kjer teče pitna voda, napravile posode za piti, kar je zelo potrebno v tej silni prašni vročini.

t— *Trboveljska deca na Omišlju.* Nedavno notico pod tem naslovom popravljamo v toliko, da ni trboveljski Rdeči križ prispeval za letovanje otrok na morju ničesar, pač pa občina Trbovlje 5000 Din, Društvo za varstvo otrok 4500 Din in Bratovska skladnica 5000 Din.

Sport

Službene objave LNP

Odobrita se prijavljeni tekmi Ilirija jun. : Klagenfurter Sport-Verein (Celovec) jun. dne 24. VII. v Ljubljani, SK Slivnica : SK Javornik (Rakek) v Cerknici dne 14. VIII. Naknadno se odobrita tekmi Elan : Hermes (Ljubljana) dne 17. VII. v Novem mestu in Javornik : Dijaško moštvo v Logatcu dne 17. VII. — Na 24. VII. določena prvenstvena tekma Hermes rez. : Jadran rez. se vrši ob 16.15 na igrišču SK Ilirije kot predigra; rediteljski in blagajniški nadzor vodi g. Matjašič, blagajniško službo opravlja SK Jadran, vsak klub postavi po tri reditelje. Ponovno se opozarja, da v prvenstvenih tekmah rezerv ne smejo nastopiti igralci, ki so igrali v I. moštvu proti I. moštvu dotičnega kluba. — Na znanje se vzame dopis SK Natakar z dne 18. VII., ugodi se prošnji SK Slivnice z dne 18. VII. — Tajnik II.

Za medmestno tekmo Ljubljana : Maribor, ki se vrši dne 24. t. m. v Mariboru, se določi sledeči ljubljanski team: gol: Erman I. (Prim.); branilca: Slamič (Prim.), Verovšek (Ilir.); halfi: Zemljak, Zupančič Gab., Zupančič Lado (vsi Ilir.); napad: Šiška, Oman (Ilir.), Čebohin, Uršič (Prim.), Doberlet (Ilir.); rezervi: Čamernik (Primorje), Košenina (Ilirija). Navedeni igralci potujejo pod vodstvom podsaveznega kapetana v Maribor v nedeljo ob 7.24, na glavni kolodvor treba da pridejo najkasneje ob 7.10. S seboj naj prinesejo kompletno obutev in črne hlačke. — Kapetan.

Kolesarstvo v mariborski oblasti se je zadnje čase začelo prav živahno razvijati. Komaj so nas v nedeljo obiskali avstrijski kolesarji, nam se že napoveduje velika zvezdna dirka za nedeljo 24. julija v Slov. Bistrico, katere se udeleže vsi kolesarski klubi mariborske oblasti, t. j. Perun, Edelwei». Prvo del. kolesarsko društvo vsi iz Maribora, Zvonček in Športni klub iz Ptuja, Sekcija Peruna iz Slov. Bistrice in Slovensko kol. društvo iz Celja, nakar se bo vršila velika sportna veselica v Slov. Bistrici, v vseh prostorih hotela Beograd. Nadzorstvo in vodstvo cele prireditve je pod vodstvom Zveze kolesarskih društev za mariborsko oblast.

SK Slovan, nogometna sekcija. Danes v petek ob 18.30 se vrši na lastnem igrišču obvezen trening na dva gola v sledeči postavi: A team: Premerl-Hočevar, Bögel-Marchiotti I., Volkar, Marchiotti II.-Hiršman, Lumbar, Koschell, Novljan, Rakuš. B team: Globelnik-Tratnik, Flack-Gregorič, Skalar, Burger-Kastelic, Bucik, Strehovec, Vrtačnik, Wagger. Rezerve: Grum, Pöschl, Čehovin, Korošec. Vsi imenovani morajo biti točno ob določenem času na igrišču.

Kolesarske dirke «Save» se vršijo v nedeljo dne 24. t. m. na progi Ljubljana-Planina in obratno. Start in cilj sta na Tržaški cesti km 2.200 (gostilna Kramar). Začetek ob 15. 1. Glavna društvena dirka km 90, 2. dirka novincev km 10, 3. dámska dirka km 4, 4. invalidska dirka km 4, 5. seniorska dirka km 4. 6. Zvezna dirka km 20. Po končanih dirkah se vrši srečkanje za 10 lepih dobitkov. Skupni odhod z godbo «Gradašca» s Sv. Jakoba trga ob pol 14.

Smučno-tehnični odbor Jugoslovenskega zimsko sportnega saveza pozivlja sledeče gospode smučarje Šircel, Jenko, Režek, Banovec, Steiner in dr. Stanko Kmet, da se udeleže sestanka v damski sobi kavarne Emona v svrho razgovora o letnem treningu. Sestanek se vrši danes, v petek, dne 22. julija 1927. ob 20. uri.

Nogometna reprezentanca ZNP. Za tekme za pokal JNS-a je podsavezni kapetan g. Dubravčič postavil sledečo zagrebško reprezentanco: Mihelčič-Dasović, Koch Hitrec, Premerl, Križ-Urbanke, Martinović, Perška, Cindrić, Babič II.

Češkoslovaška : Jugoslavija. Na tekmi s češkoslovaško reprezentanco, ki se vrši 31. julija v Beogradu, bo najbrže nastopilo sledeče naše moštvo: Mihelčič-Ivković, Dasović-Arsenijević, Marinković ali Cindrić, Popović-Šime Poduje, Perška, Luburić, Bonačić, Sekulić.

Celovški Sport-Verein absolvira v nedeljo, 24. t. m. s svojimi juniorji prijateljsko tekmo z juniorji Ilirije v Ljubljani. Tekma se vrši ob 18. uri na igrišču SK Ilirije. Sportverein postavi za to tekmo neoficijelno reprezentančno juniorsko moštvo Celovca, ker ojači svoj team, o katerem je znano, da igra odličen nogomet, še z nekaterimi igralci drugih klubov.

Kako se naučim fotografirati

je ravnokar izšla v drugi popravljeni izdaji. — Dobi se v vsaki knjigarni. Cena Din 10·—

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 21. julija 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanje)	Čas	Barom.	Temper	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 1. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	764·8	15·6	91	mirno		megla	
	14.	761·0	26·0	51	E 2	8		
	21.	761·6	22·9	61	SW 4	3		
Maribor		764·0	19·0	70	SSE 2	0		
Zagreb		764·0	20·0	73	WSW 4	0		
Beograd	8.	762·8	20·0	61	NW 6	0		
Sarajevo		761·0	17·0	62	mirno	0		
Skoplje		761·8	23·0	35	NW 4	0		
Dubrovnik		761·2	26·0	38	S 4	0		
Split	7.	761·8	24·0	43	NNE 10	0		
Praha		764·6	14·0	—	S 2	3		

Solnce vzhaja ob 4.32, zahaja ob 19.40, luna vzhaja ob 23.36, zahaja ob 12.14.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27.8 C, najnižja 14.5 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Najprej jasno, v severnih Alpah južni vetrovi; temperatura se bo dvignila, proti večeru mogoče bolj oblačno.

Tržaška vremenska napoved za petek:: Lahni vetrovi iz prvega kvadranta; nebo večinoma jasno; temperatura od 21 do 30 stopinj, morje mirno.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

Generalna direkcija carin je te dni izdala specificirano statistiko zunanje trgovine za l. 1926. Priznati moramo, da je statistika za l. 1926. mnogo obširnejša, kakor vse dosedanje; žal, da se je njena izdaja nekoliko zakasnela.

Glavni podatki naše zunanje trgovine za l. 1926. so več ali manj znani. Naš izvoz se je v tem letu po količini dvignil na **4 milijone 884.718 ton** napram 4,398.466 tonam v letu 1925. in 3,915.700 tonam v l. 1924., po vrednosti pa je nazadoval na **7818.2 milijona Din**, napram 8904.5 milijonom Din v l. 1925. in 9538.8 milijona Din v l. 1924. Napram l. 1925. se je torej po količini dvignil za 10 odstotkov, po vrednosti pa je nazadoval za 14 odstotkov.

Naš uvoz pa je v tem letu tako po količini kakor tudi po vrednosti nazadoval, in sicer po količini na **1,241.054 ton** napram 1,513.862 tonam v l. 1925., po vrednosti pa na **7631.8 milijona Din** napram 8752.9 milijona Din v l. 1925.

Vzrok nazadujoči vrednosti izvoza pri povečani količini je iskati v nazadovanju cen naših glavnih izvoznih predmetov. Tako se je n. pr. količina izvoženih proizvodov poljedelstva dvignila od 1,363.929 ton na 1 milijon 419.806 ton, medtem ko je njihova vrednost padla od 3417 na 2993 milijonov Din; prav tako se je količina izvoženega lesa dvignila od 1,421.096 ton na 1,559.252 ton, medtem ko je vrednost izvoženega lesa padla od 1417 na 1089 milijonov Din.

Naša zunanja trgovina pa je bila v tem letu navzlic nazadujoči vrednosti izvoza aktiv na za **186.4 milijona Din.**

Tranzit.

Blagovni tranzit je za plačilno bilanco naše **države velike važnosti, zato je razveseljivo,** da tranzitni blagovni promet od leta do leta narašča. Po podatkih generalne direkcije carin je tranzit v preteklem letu dosegel **1 milijon 997.173 ton napram 1,833.946 tonam v l. 1925. 1,412.879 tonam v l. 1924., 957.725 tonam v l. 1923. in 598.095 tonam v l. 1922.** Tekom zadnjih pet let se je torej tranzit preko naše države **dvignil za 234 %.** Največ se je prevažal preko naše države premog, dalje moka in sladkor, mineralna olja, žito, umetna gnojila, železo in izdelki iz železa, les, zelenjava in sočivje riž, južno sadje, industrijske rastline, pijače, rude in papir.

Carinska obremenitev.

Zanimiva je tudi statistika zunanje trgovine glede na carinsko obremenitev našega uvoza. Skupni uvozni carinski dohodki so se v preteklem letu dvignili na 1654.8 milijona Din napram 1579.1 milijona Din v l. 1925., 1150.4 milijona Din v l. 1924. in 1079 milijonov Din v l. 1923. Uvozne carine so v preteklem letu **dosegle 21.68 % vrednosti vsega uvoza** napram 18.04 % v l. 1925., 13.99 % v l. 1924., 12.98 % v l. 1923., 11.8 % v l. 1922., 10.36 % v l. 1921., 4.61 % v l. 1920. in 2.3 % v l. 1919. Iz gornjih številk je razvidno, da je carinska obremenitev našega uvoza od l. 1919 stalno naraščala in da je v preteklem letu dosegla tako višino, kakršno beleži malokatera država. Od vse pobrane uvozne carine je odpadlo na carinarnico v Beogradu 395.9 milijona Din (l. 1925. 409·1), v Zagrebu 347.3 (338.9), v Ljubljani 136.5 (121), v Mariboru 112.8 (95.8), v Novem Sadu 88 (87.3), v Subotici 73.9 (71.8), v Skoplju 67.6 (62.4) in v Sarajevu 57·9 (68.5) milijona Din.

= **Intrige z Blairovim posojilom.** Pod tem naslovom poroča «Jugoslovenski Lloyd», da vesti o kotiranju Blairovega posojila na newyorški borzi ne odgovarjajo dejstvom. Iz Newyorka namreč poročajo, da obveznice 8% Blairovega posojila na newyorški borzi dalje notirajo (po 97 do 98), medtem ko se obveznice 7% Blairovega posojila (druge tranše) trgujejo v svobodnem prometu po 88.5. K tej vesti moramo pripomniti, da se vprašanje kotiranja Blairovega posojila ne tiče 8% obveznic, temveč 7% obveznic nove tranše. Kotacijo obveznic nove tranše pa je newyorška borza, kakor znano, na pritisk francoske organizacije posestnikov predvojnih obligacij odklonila, kar gornje poročilo neposredno potrjuje, ko pravi, da se obveznice nove tranše trgujejo le v prostem prometu. Skrajni čas bi bil, da bi finančni minister pojasnil vso to zadevo, kajti pretekla sta že skoro dva meseca, odkar je newyorška borza odklonila kotacijo. Korak newyorške borze zelo škoduje kreditu naše države, kar je razvidno tudi iz tečajev obveznic obeh tranš, ki sta znatno nazadovala. 8% obveznice notirajo le 97 — 98, dočim so pred meseci notirale 104, 7% obveznice pa notirajo 88.5, torej za 3.5 točke pod emisijskim tečajem.

= **Koncesijonirani elektrotehniki in ljubljanska mestna elektrarna.** Zadruga koncesijoniranih elektrotehnikov v Ljubljani je poslala preko Zbornice za trgovino, obrt in industrijo velikemu županu pritožbo zaradi postopanja ljubljanske mestne elektrarne, ki se na podlagi predpisov brani dajati električni tok strankam, pri katerih ni sama izvršila vseh instalacijskih del. S tem si mestna elektrarna ustvar ja monopol za instalacijska dela in onemogoča koncesijoniranim elektrotehnikom izvrševanje obrti v primerih, če gre za napeljavo na omrežje mestne elektrarne. Ker je namen predpisov o dobavi električnega toka iz ljubljanske mestne elektrarne, odobrenih po občinskem svetu ljubljanskem v seji dne 2. aprila 1902, predvsem ta, da ima mestna elektrarna kontrolo nad pravilno izvršitvijo električnih naprav, in ker je na drugi strani monopol elektrarne v direktnem nasprotju z obstoječimi zakonitimi predpisi (po zakonu o pobijanju draginje življenskih potrebščin je tudi odrekanje dobave, odnosno prodaja toka kaznivo), je veliki župan opozoril gosp. vladnega komisarja, da ukrene potrebno, da mestna elektrarna preneha s svojo dosedanjo prakso. Seveda ima mestna elektrarna v svrho zasiguranja nemotenega obratovanja svoje elektrarne pravico, zahtevati predhodno odobritev instalacijskih načrtov in pregledati izvršitev tozadevnih instalacijskih del.

= **Gradba ljubljanske carinarnice v Zeleni jami.** Te dni je prispel v Ljubljano generalni direktor carin gosp. dr. Konrad Šmid ter se je udeležil komisijonalnega ogleda terena, na katerem se ima zgraditi carinarnica za Ljubljano. Zgradilo se bo carinsko poslopje v Zeleni jami za kurilnico ter bo imelo velika skladišča za blago. V prvem nadstropju bo šest stanovanj za carinarniško uradništvo. Gradbeni stroški so proračunani na okrog 8 milijonov Din. Carinsko poslopje bo last mestne občine ljubljanske, ki ga bo gradila na svoje stroške iz kaldrmine (tlakarine). Z gradbo se bo pričelo morda že jeseni. V začetku junija se je vršila, kakor smo že obširno poročali, o vprašanju gradbe carinarnice v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo anketa, ki se je med drugim dotaknila tudi odredbe generalne direkcije carin, da se ima carinarnica graditi iz donosa kaldrminskega fonda. V tem pogledu obstojajo še pomisleki, ali bo potem še mogoče izvesti zasnovan program o obnovi in modernizaciji važnih ljubljanskih cest in ulic, ako bo velik del kaldrminskega donosa šel za gradbo carinarnice. Trgovski krogi so s prostorom, kjer se namerava graditi carinarnica, zadovoljni.

= **Od lokalnih velesejmov k balkanskemu velesejmu.** K zaključku VII. ljubljanskega velesejma prinaša pod gornjim naslovom zagrebški «Morgenblatt» daljši članek, v katerem izvaja med drugim: «Čim se v državi vršita letno dva, celo trije velesejmi (Ljubljana, Zagreb) in sedaj nameravajo organizirati še tretjega v Beogradu — ne glede na lokalne sejme in razstave — se lahko z mirno vestjo trdi, da je svrha velesejma zgrešena in institucija obsojena v smrt, kar bi bilo v škodo gospodarskih krogov in gospodarskega razvoja.» Pisec omenjenega članka je mišljenja, naj bi bila naša prizadevanja usmerjena v to, da se vsi naši nosilci gospodarstva **samo enkrat letno, toda tokrat sistematično koncentrirajo na balkanskem velesejmu.** Kakor izraža pisec nado, bi med velesejmskimi upravami v Ljubljani, Zagrebu in evenutalno v Beogradu prav lahko prišlo do sporazuma, da bi se ta balkanski velesejem vršil letno izmenoma v enem omenjenih središč. Mi smo svoječasno že pisali, naj bi se skušal Ljubljanski velesejem razširiti v balkanskega, ker ima Ljubljana za tak velesejem prav ugoden geografični položaj. Spričo velike velesejmske konkurence v naši državi pa je ta misel seveda težko izvedljiva in bi bila torej ideja, da se balkanski velesejem vrši izmenoma na dveh, odnosno treh mestih, morda še najprej izvedljiva.

= **Nova tvornica vžigalic v Sloveniji.** Kakor nam poročajo, namerava d. d. «Deska» preurediti svojo žago v Novem mestu v tvornico švedskih vžigalic. Zadevna pogajanja z inozemskimi strokovnjaki in finančniki bodo že v teku tega meseca zaključena in utegne tvornica že letos začeti z obratovanjem.

= **Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini.** Hmeljarsko društvo v Žalcu nam piše (z dne 20. t. m.): Pri lepem poletnem vremenu, ki ga tu in tam prekinja pohleven dež, se rastlina povoljno dalje razvija. Vendar se opazuje, da so cvetni nastavki pri goldingu redkejši kakor v minulem letu. Novih škodljivcev na hmelju ni videti.

= **Dva konkurza.** Konkurz je razglašen o imovini tvrdke Franc Stres, cvetličarna «Palma» v Podčetrtku (prvi zbor upnikov pri sodišču v Kozjem 20. avgusta ob 9. dopoldne; oglasitveni rok do 10. septembra; ugotovitveni narok 21. septembra ob 9. dopoldne), in o imovini Janka Gabrona, trgovca v Trbovljah (prvi zbor pri sodišču v Laškem 23. avgusta ob 9. dopoldne; oglasitveni do 15. septembra; ugotovitveni 29. septembra ob 9. dopoldne).

= **Potrjena je prisilna poravnava** v zadevi Rudolfa in Matilde Anderlič, trgovcev in posestnikov v Ormožu.

= **V trgovinski register** so se vpisale tvrdke: Peter Pirc & Co., d. z o. z. v Ljubljani (izdelovanje in prodajanje perila itd.); Jugoslovenska The Rockfirm Company, d. z o. z. v Ariboru (trgovina in agentura s tehničnimi potrebščinami); Središka oljarna, d. z o. z. v Središču.

= **Iz zadružnega registra** se je izbrisala Čevljarska gospodarska zadruga v Ljubnem pri Podnartu, r. z. z o. z., ker je likvidacija končana.

= **Vprašanje naših vicinalnih železnic.** Kakor poročajo iz Zagreba, se bodo 2. avgusta t. l. vršile v centralnem biroju vicinalnih železnic v Zagrebu izredne glavne skupščine družb vicinalnih železnic. Na dnevnem redu bosta predlog za valorizacijo bilančnih investicij in poročilo o odnošajih družb napram državi, ki sedaj upravlja vse vicinalne železnice in jih hoče odkupiti. Pogajanja glede odkupa se bodo vršila najbrže v septembru t. l.

= **Zadružna sladkorna tvornica v Starem Sivcu plačuje peso za 80 odstotkov dražje kakor ostale tvornice.** Iz Novega Sada poročajo, da bo nova zadružna sladkorna tvornica v Starem Sivcu že v tej kampanji začela obratovati. Peso plačuje to podjetje po 40 Din, to je za 80 % dražje kakor velike sladkorne tvornice v naši državi.

= **Brzojavna in telefonska služba v dobi izvoza.** Društvo izvoznikov je imelo 1. maja t. l. svojo letno skupščino, na kateri je bila poleg drugega sprejeta tudi resolucija glede brzojavne in telefonske službe. Resolucija omenja, da se dajejo telefonske zveze pristransko in neredno, da se pogovori, krajevni in medkrajevni, slabo slišijo, da so aparati in proge večkrat v slabem stanju, da se brzojavke odpravljajo z velikimi zamudami itd., zaradi česar prosi društvo, naj bi direkcije naročile svojim podrejenim brzojavom, telefonom in terenskim sekcijam, da bi se te neprilike odpravile, ker je brezhibno poslovanje sedaj, ko stojimo pred izvozno dobo, najvažnejšega pomena. Ker ne sme biti na to stran nobenih pritožb več, naroča direkcija, naj brzojavi, telefoni in sekcije pazijo, da se bodo v izvozni dobi trgovinske brzojavke hitro odpravljale in dostavljale, trgovinski telefonski pogovori kar najbolj pospeševali ter da bodo aparati in proge vedno v dobre stanju.

= **Svoboden izvoz sirovih kož iz Madžarske.** Madžarsko ministrstvo za kmetijstvo bo v kratkem ukinilo prepoved za izvoz sirovih kož. Madžarski izvozniki že težko pričakujejo to ukinjenje prepovedi, ker imajo na zalogi velike množine sirovih kož, katerih ne morejo prodati. Med srednjeevropskimi državami se vršijo dalje pogajanja glede svobodnega izvoza kož. Tudi naša usnjarska industrija je na tem vprašanju močno interesirana, ker je primorana uvažati sirove kože, predvsem težko blago.

= **Rekordni izvoz čevljev iz Češkoslovaške.** Češkoslovaški čevljarski industriji je v zadnjih letih uspelo povečati izvoz čevljev v toliki meri, da je v zadnjih mesecih nadkrilila celo Anglijo. Danes je Češkoslovaška v izvozu čevljev med vsemi državami na prvem mestu. Vrednost mesečnega izvoza čevljev, ki je v l. 1925. znašala 20 milijonov Kč, se je že koncem l. 1926. dvignila na 36 milijonov Kč, v prvem četrtletju na 42 milijonov Kč, v aprilu in maju pa na 58, odnosno 69 milijonov Kč. Za konkurenčno zmožnost češkoslovaške čevljarske industrije je značilno dejstvo, da se je zlasti povečal izvoz čevljev v Anglijo, Ameriko, skandinavske države, Nizozemsko in Švico.

Borze

21. julija.

V devizah ni bilo posebnih sprememb. Italija je mednarodno nespremenjena. Na ljubljanski borzi se je trgovala po 308.6 (včeraj 309). Narodna banka je na ljubljanski borzi intervenirala v devizah na Prago, Curih in Berlin.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bilo malo več prometa v bančnih vrednotah, dočim so bili industrijski papirji zanemarjeni. Tendenca v Vojni škodi nespremenjena. Na aranžma je bil en zaključek po 823.5 in za september po 347.5 — 348.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.83 blago, Berlin 13.508 — 13.538 (13.52, 13.53), Budimpešta 9.93 blago, Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 7.995 — 8.025 (8.01), London 275.9 do 276.7 (276.3), Newyork 56.7 — 56.9 (56.8), Praga 168.2 — 169 (168.6), Trst 307.6—309.6 (308.6).

Zagreb. Dunaj 7.991 — 8.021, Budimpešta 9.905 — 9.935, Italija 307.97 — 309.97, London 275.9 — 276.7, Newyork kabel 56.825 do 57.025, ček 56.7 — 56.9, Praga 168.2 — 169, Švica 1093.5 — 1096.5.

Beograd. Pariz 222.1 — 224.1, London 275.9 do 276.7, Newyork 56.7 — 56.9, Italija 307.88 do 309.88, Dunaj 7.995 — 8.025, Berlin 13.515 do 13.545, Švica 1093.5 — 1096.5, Bruselj 791.5 — 794.5, Bukarešta 33.75 — 34.25, Atene 76.25 — 76.75, Sofija 40.75 — 41.25.

Curih. Beograd 9.135, Berlin 123.85, London 25.215, Newyork 519.375, Pariz 20.34, Milan 28.23, Praga 15.395, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.15, Dunaj 73.125.

Trst. Beograd 32.11 — 32.61, Dunaj 253.50 do 263.50, Praga 54.15 — 54.65, Pariz 71.75 do 72.25, London 89.15 — 89.45, Newyork 18.32 — 18.42, Curih 351.9250 — 355.9250, Budimpešta 315 — 325, Bukarešta 10.85 do 11.35; dinarji 31.75 — 32.75.

Dunaj. Beograd 12.4750 — 12.5150, Berlin 168.75 — 169.25, Bukarešta 4.30 — 4.33, London 34.45 — 34.55, Milan 38.5850 — 38.6850, Newyork 709.20 — 711.70, Pariz 27.7750 do 27.8750, Praga 21.0125 — 21.0925, Curih 136.57 — 137.07; dinarji 12.53 — 12.59.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.2, v Berlinu 7.4.

Efekti.

Ljubljana. Investicijsko 84 denar, Vojna škoda 343 denar, Celjska 197 — 199, Ljubljanska kreditna 147 — 150, Prištediona 850 denar, Kreditni zavod 160 denar, Stavbna 55 denar, Šešir 104 denar.

Zagreb. Državne vrednote: Investicijsko 84 — 85, agrarne 50 — 50.50, Vojna škoda aranžma 343.5 — 343.75, kasa 343.25—343.75, avgust 345 — 0, septemebr 347 — 348; bančne: Eskomptna 93.50 — 94, Hipo 56 — 56.5, Jugo 90 — 91, Ljubljanska kreditna 149 do 151, Narodna banka 4710 — 4725, Prištediona 850 — 860; industrijske: Slavonija 16 do 18, Drava 522.5 — 527.5, Šečerana Osijek 476 — 482.5, Vevče 130 — 137.5, Isis 46—47, Trbovlje 455 — 475.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (21. t. m.). Les: Tendenca čvrsta za tramiče. Zaključeni so bili 4 vagoni, in to 1 vagon tramov, po noti kupca, fco vagon naklad. postaja po 250 in 3 vagoni mecesnovih brzojavnih drogov. Povpraševanje je za hrastove trame, od 2.50 m dolžine, od 25 × 25 naprej, I., II., in za bukove plohe, žamane, očeljene, ostrorobe I., II. — Deželni pridelki: Nudi se nova pšenica, baška, 78 kg, 2 %, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni promptna po 337.5 — 340, za julij, avgust po 340 — 342.5; stara pšenica, 75/76 kg 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni, promptna po 335; turščica, baška, slov. postaja, plač. 30 dni po 235 — 237.5; turščica, banatska, slov. postaja, plač. 30 dni 232.5 do 235; moka «0», iz stare pšenice, fco Ljubljana, brez užitnine, plač. po prejemu po 505. Tendenca čvrsta, zaključkov ni bilo.

Novosadska blagovna borza (21. t. m.). Pšenica: baška, 77/78 kg, 2 % 287.50 do 290; baška 79/80 kg, 2 % 290—292.50. Ječmen: sremski, 68/69 kg 240. Oves: baški 182.50 — 185. Turščica: baška 187.50 do 190; baška, ladja Sisak 197. Moka: baška, «0» 435 — 440; baška, «2» 405 — 410; baška, «5» 370 — 375; baška, «6.5» 295 — 300; baška, «6» 330 — 340; baška, «7» 270 — 275. Otrobi: baški, v jutastih vrečah 155—160.

Dunajska borza za kmetijske produkte Tendenca na dunajskem tržišču je v splošnem nespremenjena. Promet se je nekoliko oživel. Jugoslovenska pšenica na dunajskem tržišču zaenkrat ne pride v poštev, ker nudijo jugoslovenski kupci ugodnejše cene. V ovsu je ponudba znatna, dočim je tendenca v turščici dalje čvrsta, ker producenti zadržujejo blago. Pšenica notira za 50 grošev, rž pa za 75 grošev višje. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39 — 39.5, madžarska Tisa (80/82 kg) 43—43.5; rž: domača 35 do 35.5, madžarska 35.5 — 35.75; turščica: 26.5 — 27.5; oves: domači 32 — 33, madžarski 31 — 31.5, rumunski 29 — 29.5. — Moka v trgovini na debelo: domača 69 do 71, inozemska zacarinjena: madžarska 65.5 do 68.5, jugoslovenska 63 — 65, ameriška Kansas 69 — 71.

L. Mikuš
Mestni trg štev. 15
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic. /194

PLETILNI STROJ
ploščat, št. 8—10, širine 65—100 cm, z 2 vodilnikoma, skoro nov **1 krožni stroj** (Rundstuhl, 24 fini 36 col. **1 parna lokomobila** 9—12 HP.
ceno naprodaj.
Ponudbe pod »šifro »Jeftina kupnja« na oglasni oddelek »Jutra«.

Iz življenja in sveta

Kralj Ferdinand in antanta

Svetovna vojna je že več mesecev divjala v Evropi in butala tudi na vrata male rumunske kraljevine. Rumunija, ki leži na strategičnem križišču vzhoda in zahoda, ni mogla ostati v velikem mednarodnem konfliktu brezbrižna in nepristranska, če ni hotela škodovati lastnim interesom. Politiki, ki so v Podonavju zagovarjali vojne cilje Velike antante, so spoznali takoj v začetku, da bi bilo dobro, če bi Rumunija brez obotavljanja posegla v svetovno vojno. Ali germanofilska struja je

Princ Karol,
bivši prestolonaslednik in oče sedanjega rumunskega kralja Mihaela.

bila takrat dokaj močna in je imela vpliv domala tudi na dvoru. Ta struja se je zavzemala za zvezo s centralnimi državami. Kralj Ferdinand je brž spoznal, na kateri strani gre za pravične cilje. Pozabil je, da se je rodil kot Hohenzoller in je kazal očitne simpatije za antanto.

Ko je v maju l. 1915. posegla tudi Italija v svetovno vojno, se je jela Rumunija vedno bolj zavedati, da se dve njeni največji latinski sestri že borita za novo, pravičnejšo Evropo. To je bilo odločilnega pomena. Dne 24. avgusta l. 1916. je kralj Ferdinand napovedal vojno Astro-Ogrski, Nemčiji in Bolgariji.

V začetku je dosezala rumunska vojska prav lepe uspehe. V decembru pa je Mackensenova armada nenadoma prodrla v Podonavje in se združila s Falkenhaynovimi divizijami, ki so prihajale od zapada. Rumunski vojski je pretila nevarnost, da jo bodo Nemci obkolili in ujeli, zato se je umaknila v Moldavijo in v Besarabijo ter prepustila sovražniku velik del rumunskega ozemlja. Nemci so zasedli celo glavno mesto Bukarešto. V tem tragičnem položaju, ki je zadel domovino, je podal rajnki kralj Ferdinand vzgled junaštva in velikodušja. Bil je pogosto med svojimi vojaki in jih bodril k vztrajnosti in pogumu. Niti za hip ni izgubil vere v zmago zaveznikov in v boljše dneve, ki bodo Rumunijo obilno oškodovali za ponižanje in škodo. Ni se prevaril. Zavezniške zmage in nji sledeče mirovne pogodbe so prinesle Rumuniji skoraj vse, kar si je želela. Država se je malone za trikrat povečala. Izpolnil se je davni sen: rodila se je Velika Rumunija «Romania Mare», v kateri je zapad pozdravil čvrsto barijero zapadne civilizacije na mejah sovjetske Rusije in mongolskih plemen.

*

Rajnki kralj Ferdinand je bil izboren politik. Nikdar se ni predolgo obotavljal, kadar mu je bilo izbrati smer, po kateri naj krene njegova politika, da bo koristila Rumuniji. V zadnjih letih se je kralj odločno zavzemal za najožje zbližanje in prijateljstvo z Italijo in ni hotel prikrivati svojih simpatij do fašizma in Mussolinija. Na svojem zadnjem obisku v Rimu je dejal, da se Rumunija je doživela vse grozote in zmote ta po svoji gospodarski in produktivni munija in Italija sicer močno razlikuje- porativ in sindikativ, kakor ga je upeljal fašizem v Italiji, tudi na Rumunskem s pridom uvesti. Zakaj tudi Rumunja je doživela vse grozote in zmote nereda in nediscipline povojnih let.

Italijanski listi zaradi tega posebno globoko obžalujejo smrt rumunskega vladarja in prinašajo obsežne nekrologe, v katerih posebno podčrtujejo kraljeve zasluge za zbližanje med Rumunijo in Italijo.

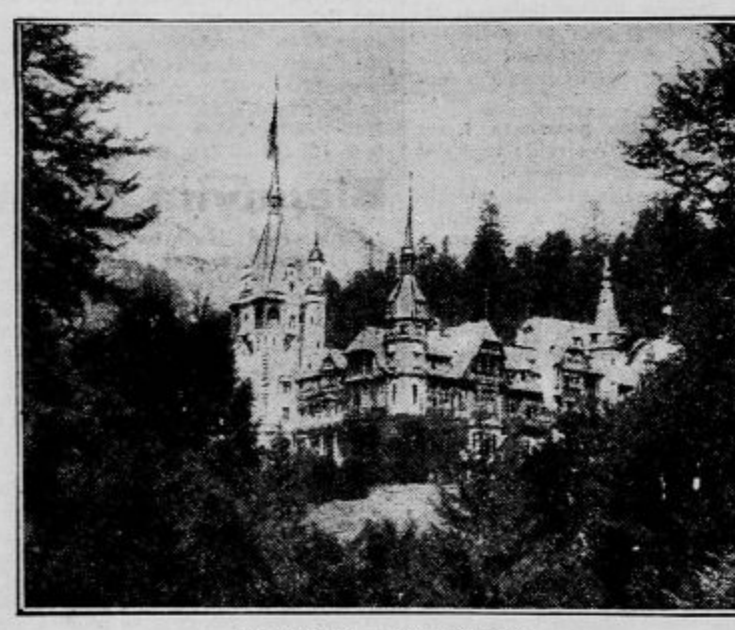

Kraljevski grad v Sinaji.

Dramatični pogreb dunajskih žrtev

Velika udeležba. — Govori zastopnikov dunajske občine, socijalistične in komunistične stranke. — Pretresljivi prizori na pokopališču

V sredo ob dveh popoldne so na Dunaju položili k večnemu počitku nesrečne žrtve petkovih krvavih dogodkov.

Že ob dvanajstih se je začela polniti Simmerinška cesta z avtomobili, vozovi in črnooblečenimi pešci. Tudi tramvajski promet proti centralnemu pokopališču je močno narastel. Ob vhodu na pokopališče je bil postavljen s črnim suknom prevlečen katafalk in tudi kameniti zid pokopališčnega obzidja je bil odet v črnino. Na portalu so gorele električne svetiljke in iz štirih s florom ovitih svetilnikov so sikali zublji plinskih gorilnikov. Sredi katafalka je bil postavljen govorniški pult, na levi in desni pa krste 57 žrtev, pokrite z venci.

Za krstami so stali zastavonoše. Pred pokopališčem se je zbrala velikanska, več tisoč glav broječa množica, ki je napolnila ves prostor še tja onkraj proge cestne železnice.

Ob dveh so pevci z žalostinko otvorili pogrebni ceremonijel. Nato se je v imenu dunajskega mesta poslovil od pokojnikov občinski svetnik Speiser, ki je nadomestoval obolelega župana. Spominjal se je nesrečnih staršev in otrok, ki so izgubili svoje drage, ter je svečano obljubil, da jih mesto Dunaj ne bo pozabilo. Za njim je govoril socijalistični narodni poslanec dr. Ellenbogen, nakar je prečital komunist Koplenig svoj govor, v katerega se je na netakten način obregnil na «s krvjo omadeževano buržoazijo, ki hoče zadušiti avstrijsko delavstvo». Dejal je med drugim: Borba dunajskih delavcev je doživela poraz, buržoazija triumfira in upa, da bo v kratkem popolnoma strla delavce v blato in prah. Množica se je jela vznemirjati in vedno bolj glasni so postajali vzkliki: Dovolj! Poslanec Sever je nato opozoril govornika, da je čas njegovega govora potekel.

Za komunistom Kopienigom je povzel besedo dr. Fritz Adler in sporočil sožalje nesrečnim žrtvam s strani francoskega, češkoslovaškega in nemškega proletarijata. Povdaril je, da kraj odprtega groba ni primerno govoriti o politiki in da nikomur ni dovoljeno izrabljati tragične dogodke zadnjih dni v politične namene.

Po Adlerjevem govoru so odnesli enaintrideset krst v kapelo k blagoslovitvi, nakar so jih prenesli k grobovom. En mrtvec je bil pokopan po izraelitskem obredu, štirje pa brez svečenika. Ostale so prenesli v krematorij, kjer so jih sežgali. Za vseh 57 krst je bil pripravljen velik okrogel sektor s štirimi vrstami grobov. Pot do skupnega grobišča je bila zastražena s «Schutzbündlerji» in tramvajskimi uslužbenci, ob grobovih pa je bila postirana godba, ki je ves čas pogrebnih ceremonij igrala žalostinke. Za krstami so šli svojci pokojnikov in ko so rakve spuščali v grobove, so zastavonoše povesili s črnim florom ovite prapore.

Pri pokopu so se odigravali pretresljivi prizori. Neka mati je klečala ob svežem grobu svojega edinega sina in neprestano ihte klicala: «Moj Karli, moj Karli! Zdaj je konec vsega!» Mlada žena se je sklanjala nad krsto svojega moža in jokala: «Jaz pridem za teboj! Jaz pridem za teboj!» Petletni otroci zro brez umevanja v jame, kamor jim bodo spustili njih brata ali očeta k večnemu pokoju. Namah prekine pobožno tišino pretresljiv krik: neka ženska se je ob odprtem grobu zgrudila ihte na zemljo. Krčevit plač ji vije telo in ljudje jo zaman tolažijo in brez uspeha skušajo pomiriti. A že so pri njej sanitejci z nosilnico; odnesejo jo s pokopališča v sanitetski avtomobil. Take scene so se odigrale sedemkrat, osemkrat; na zemlji in na klopeh so težko sopeč ležale nesrečne žene in dekleta, dokler jih ni rešilni voz odpravil na ambulanco.

Dve uri je trajal pokop. Šest pogrebnikov v španskih nošah je vedno znova in znova odnašalo krste k grobovom. Ob petih popoldne sta zemlja in ogenj sprejela zemske ostanke vseh 57 žrtev. Množice so se polagoma razšle, mirno in z žalostjo v srcu.

Pogreb ostalih žrtev je določen na soboto.

Dunajski izgredi v slikah

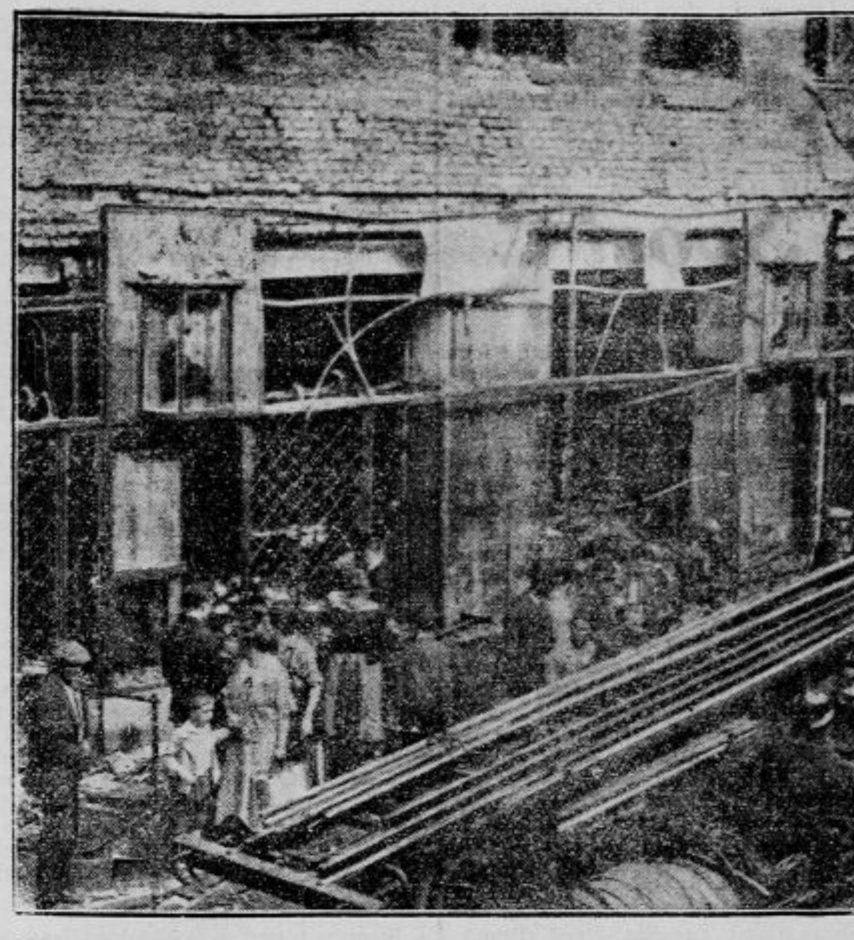

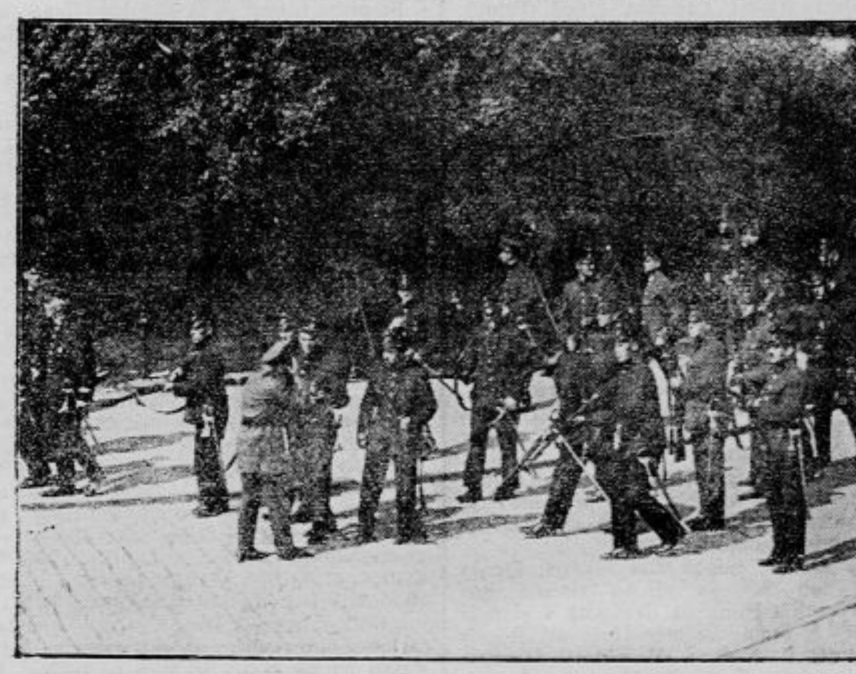

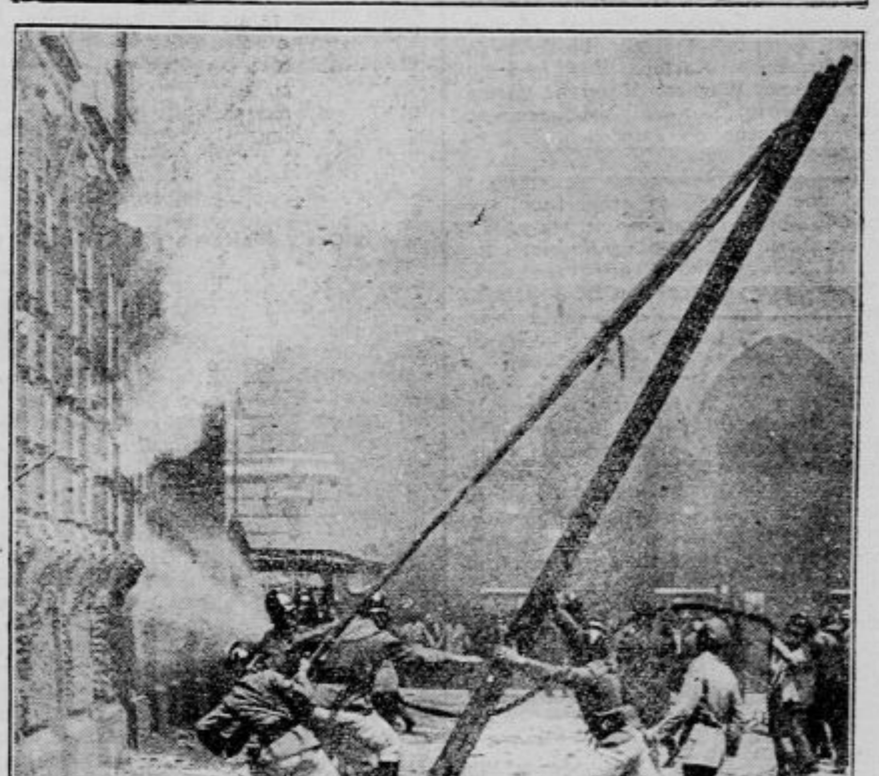

Zgoraj: Razdejana redakcija lista «Reichspost». - V sredi: Nastop policije proti demonstrantom. — Požig stražnice v ulici Lichtenfels. — Spodaj: Napad demonstrantov na stražnike.

DOKAZANO
NAJBOLJŠI MUHOLOVEC
SVETA.
Komad 1 dinar.

Pojasnilo
o pravem in nepravem
„FLORIANU".

Na mnoga vprašanja glede »pravega in nepravega Florian-a« smo primorani, v interesu kupovalcev in resnice, sledeče objaviti:

Od leta ustanovitve 1903 sem, je znan po Sloveniji kot domače zdravilo za želodčne in druge slabosti rastlinski liker **»Florian»** izdelan po originalnem receptu iznajditelja Edmunda Kavčiča od Rastlinske destilacije **»Florian«** v Ljubljani, prej Prešernova ulica, sedaj Gosposvetska cesta.

Sloves tega želodčnega krepčila je porabila pred nekim časom novoustanovljena tvrdka E. Jeras in drug, Moste pri Ljubljani, na način, da je začela prodajati pod imenom naše izdelovalnice »Florian« in pod našo dobroznano etiketo popolnoma drug liker, opiraje se na to, da je prej priglasila brez vednosti lastnika Rastlinske destilacije »Florian« pri registru varstvenih znamk v Beogradu **originalno etiketo destilacije »Florian« kot svojo lastno etiketo.**

Razen tega zlorablja imenovana tvrdka naš stari reklamni znak za svojo reklamo,

imenuje se v svojih reklamah celo »edino« ali pa »edino pravo« izdelovalnico »Florian-a« in

označuje celo na lepakih druge izdelke z imenom »Florian« kot falsifikate!

Ugotavljamo, da je tvrdki E. Jeras in drug, **sestava rastlinskega likerja »Florian-a« popolnoma neznana in,**

da izdelek te tvrdke nima z našim pravim, originalnim izdelkom »Florian« **nikake sorodnosti ne po sestavi, ne po ukusu, ne po učinku.**

V obrambo naših lastninskih pravic do imena »Florian«, do naših etiket in znamk teče v Beogradu tožba, katere izid v kratkem pričakujemo.

Opozarjamo cenjene kupovalce, da, dokler traja zloraba našega imena »Florian« za nepravi izdelek

zajamči pristnost pravega »Florian-a«
samo dobro vidni napis
„Originalni Kavčičev Florian"
ali pa dobro vidni napis
Za pristnost jamči
Edmund Kavčič
na originalno zamašenih steklenicah.

Rastlinska destilacija
«FLORIAN»
(Izdelovalec Edmund Kavčič)
družba z o. z.,
v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

Dogavice

„KLJUČ"
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Mednarodna politika

Porušenje vzhodnih nemških trdnjav

Uradna komunikeja francoski in nemški, sta te dni objavila, da sta francoski in belgijski vojaški ekspert, določena za to, skupno z nemškim generalom von Pawelsom pregledala nemške vzhodne trdnjave in konstatirala, da se je zares izvedlo porušenje preostalih podzemnih utrdb. S tem so se izpolnile določbe dogovora, sklenjenega v Parizu dne 31. januarja 1927. med generalom Pawelsom in vojaškim mednarodnim komitejem v Versaillesu.

To je tedaj oficijelno dognano in s tem se je ustvaril pogoj za nekatere nadaljne zelo važne stvari. Nemčija je s tem izpolnila poglavitne vojaške pogoje versailleske mirovne pogodbe; potreba je samo še, da nemški državni zbor sklene nekatere specijalne zakone; to pa je v stvari le malenkostnega pomena in ni dvoma, da se bo to v kratkem zgodilo.

Potem bo mogla veleposlaniška konferenca v Parizu konstatirati, da je Nemčija izpolnila vse vojaške pogoje mirovne pogodbe. Gotovo je, da je nemški vnanji minister Stresemann forsiral izvršitev navedenih zahtev, da bo mogel meseca septembra v Ženevi nastopiti s primerno sigurnostjo. In kar je predvsem važno, da bo mogel tamkaj v zameno prezentirati — svojo zahtevo, to se pravi, da bo zahteval od francoske delegacije redukcijo vojaške zasedbe ob Renu. Ta redukcija se je obljubila Nemcem v Locarnu; ni sicer napisana v nobenem oficijelnem pisanem dokumentu, toda podoba je, da jo je izrekel Briand ustno — francoski viri potrjujejo to — in francoska vlada pač ne bo mogla drugače kot akceptirati ta fakt.

Razrušitev nemških vzhodnih trdnjav je važno dejstvo tudi s stališča vzhodne politike, saj posega krepko v odnošaje med Nemčijo in Poljsko. Sicer so med tema dvema državama še druga zelo pereča vprašanja, ki bodo delala še mnogo preglavic gospodom v Varšavi in Berlinu, preden bodo za stalno izginila z dnevnega reda, ali vendar je važno tudi porušenje navedenih trdnjav, ker se je poljska javnost radi njih pogostoma vznemirjala.

Poglavitni pomen porušitve pa je v zapadni politiki. Toda za nadaljni razvoj stvari je nastala dosti važna komplikacija. Gospod Broguevillе, belgijski vojni minister, je izjavil v poslanski zbornici v Bruxellesu, da krši Nemčija v več točkah, osobito kar se tiče trajanja vojaške službe, vojaške klavzule versailleske mirovne pogodbe. Naglasil je, da ima za svoje trditve zanesljive vire. Nemška vlada je takoj zahtevala, naj Broguevillе podkrepi svoje trditve z dokumenti, na katere se naslanjajo. Vnanji belgijski minister Vandervelde pa je odgovoril v imenu Broguevillea, da ta vzdržuje vse svoje izjave, da pa ne smatra za dolžnost, razkriti svoje vire. V istem smislu se je izrazil Broucker, prvi delegat Belgije pri Društvu narodov.

Iz navedenega izhaja, da se misli Belgija na konferenci poslanikov protiviti konstataciji, da je Nemčija izpolnila vse vojaške klavzule versailleske pogodbe, kar more povzročiti znatne komplikacije za nadaljne nemške zahteve. Naglasiti je še, da sta tako Vandervelde in Broucker izrazita socijalista in da potemtakem nezaupnost do Nemčije ni samo stvar francoske in belgijske nacijonalistične desnice, marveč tudi zmernih demokratičnih krogov.

Tako približno je stanje stvari, kar se tiče predpriprav za septemberski termin, ko stopi locarnska era v novo fazo preizkušnje. Vsi prijatelji miru želijo močno, da bi se odstranile še obstoječe ovire ter da bi se osnova pomirjenja in sprave, postavljena v Locarnu, okrepila in razširila. Toda hkrati je v interesu mirovne stvari same, v korist istega Locarna, da se razčisti, kar še ni razčiščenega in da se razkrije, kar še ne dovoljuje popolnega optimizma. Ker je močno znano, kaki elementi se skrivajo za vodilnimi nemškimi vojaškimi krogi, se zdi, da temelje belgijske obtožbe na točnih podatkih. Nemčiji naj se tedaj pokaže, da je treba mirovne pogoje točno izvršiti, ne pa na tihem pripravljati novo oboroževanje.

Na vsak način bo jeseni važen čas. Pokazalo se bo, ali je močnejša skepsa, ki se je osobito v poslednjih mesecih na francoski in belgijski strani dosti krepko naglasila, ali pa resnična želja za iskren sporazum.

Odhod sovjetskih emisarjev iz Hankova

Iz Hankova je prispela vest, da so zastopniki in emisarji sovjetske Rusije zapustili Hankov in da e vračajo preko Mongolije, oziroma puščave Gobi v svojo domovino.

Poročilo je dovolj važno. Saj se z njim zaključuje zelo pomembna faza v zgodovini kitajsko-ruskih odnošajev, v prvi vrsti pa v notranji zgodovini razrvane Kine.

Ne sme se prezreti dejstvo, da je Hankov ono središče južne Kitajske, v katerem se je držalo levo krilo Kantoncev, ono krilo, zoper katerega je nastopil Čangkajšek, ravno ker ni maral več sodelovati z onimi elementi Kuomintanga, ki so pripadali komunistični struji in ki so se naslanjali na sovjetske emisarje, delujoče v nacijonalni stranki sami.

Levo krilo Kuomintanga je sprejelo boj generalov in politikov, ki so potegnili s Čangkajšekom in osnovali v Nankingu blizu Šanghaja novo, posebno vlado, ki naj ostane naslednica kantonske vlade, samo da očiščena komunističnih elementov, ter da naj vodi dalje borbo za nacijonalno emancipacijo in notranjo regeneracijo Kine.

Borba Nankinga zoper Hankov je takoj v prvem času že pokazala premoč prvega; odločilno je postalo seveda, da je z Čangkajšekom ostala domala vsa armada, stoječa pod njegovim poveljstvom. Bilo je podoba, da bo Čangkajšek porabil svojo premoč, da čimprej obračuna s Hankovom, ga podredi svoji oblasti, oziroma formalno oblasti nankinške vlade ter doseže odstranitev sovjetskih emisarjev in komunističnih agitatorjev.

Ali pričela je ofenziva severnih armad, ki so silili po eni strani proti Hankovu, po drugi pa proti Nankingu, kjer so bile zbrane glavne sile Čangkajšekove. Ta severna ofenziva je prisilila obe krili Kantoncev, da so prekinili medsebojno borbo in koncentrirali obrambo zoper Čangtsolinove armade.

Kantonci so imeli znova uspehe; tako v sektorju severno od Hankova, kakor tudi na glavnem bojišču med Nankingom in Šantungom so odbili napade severnih nasprotnikov, šli za njimi ter prodrli daleč na sever. S tem se je boj prenesel v območje severne Kitajske in Čangkajšekova oblast raste vedno bolj.

Taka je bila situacija, ko je prišlo poročilo, da je hankovska vlada izdala odredbo, da morajo vsi sovjetski državljani zapustiti Hankov. Vest je sprva zelo presenetila, saj je prišla dovolj nepričakovano. Ni manjkalo komentarjev, ki so trdili, da spor med Hankovom in Nankingom ni iskren, marveč da je uprizorjen samo v svrho, da obrne pozornost vnanjih sil v napačno smer, osobito pa, da se izmota iz angleških zahtev glede odškodnine in zadoščenja radi žrtev v Nankingu. Sedaj se smatra, da je bil spor ipak resnejši, oziroma, da je bil Čangkajšekov nastop zoper komuniste resno mišljen, če je njegove zahteve sedaj sprejela celo hankovska vlada.

Kako je prišlo do tega, da je celo Hankov stopil v afront zoper sovjete, dasi je doslej vendarle še vedno zagovarjal sodelovanje z njimi, razlagajo poznavalci kitajskih zadev na sledeč način. Nankinška vlada se že dalje časa pogaja s Čangtsolinom, ki je diktator celotne severne Kine in ki išče sporazuma s Kantonci, opozarjajoč, da sedaj po odstranitvi komunistov med njimi ni več nepremostljivih nasprotij. Zbliževanje med Čangtsolinom in Čangkajšekom pa spravlja v zadrego generala Fengjuhsianga. To je oni mož, znan pod imenom «krščanski general», ki ga je nekdaj Čangtsolin popolnoma premagal in ga vrgel iz Pekinga, ki pa si je naposled z rusko pomočjo svojo armado restavriral, le da se je moral z njo umakniti na jug, kjer se sedaj bori zoper severne vojske ob strani Kantoncev. General Feng se boji, da bi od sporazuma med Čangtsolinom in Čangkajšekom mogel imeti škode ravno on, zato išče prilike, da se čim tesneje priključi slednjemu, toda vendar tako, da ne bi radi tega moral pretrgati svoje dobre odnošaje s Hankovom. Da bi našel v tej situaciji pravi izhod, je general Feng poskusil presijo na vlado v Hankovu, naj izžene Ruse in s tem ustvari osnovo za obnovo skupne fronte med vsemi južnokitajskimi armadami in vladami. S tem, da je Fengjuhsiang uspel s svojim nasvetom v Hankovu, se je izvršil predpogoj za bodočo skupno akcijo vseh nacijonalističnih strank na jugu, tedaj nankinške vlade s Čangkajšekom, hankovske in Fengjuhsiangove.

S tem se je položaj južnokitajskih nacijonalistov izdatno okrepil in v notranji vojni se morejo pričakovati novi in morda tudi definitivni uspehi zoper severne armade. V vnanji politiki je stvar prav tako važna; sovjetska stvar je v Kini doživela morda svoj popolni in definitivni poraz.

Bolečin niman nič več! Seveda preje so me nadlegovale razne bolečine, glavobol, zobobol, neuralgije, revmatizem, sedaj pa je vse to brez sledu izginilo. Našel sem talisman, ter ga visoko cenim in spoštujem, to je

Aspirin-tablete Bayer,

pristne samo v originalnih Bayerovih omotih z modro-belo-rudečo varstveno znamko.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Zdravstvo

Kako hranimo in negujemo dojenčke v vročem poletju

Dnevno dobivam vprašanja in dopise skrbnih mater, kako naj negujejo dojenčka v poletju, posebno pa v vročini. Ne morem vsem odgovarjati, zato naj na tem mestu zapišem nekoliko nasvetov in migljajev. Navajam pa le glavna sredstva zoper veliko umrljivost zaradi motenj prehrane v vročem poletju. Obširnejše sem poročal o vzrokih bljuvanja, prolivov itd. v zdravstveno-poučnem listu »Zdravje«, na kar opozarjam in priporočam, da si ga vsaka mati nabavi (»Zdravje« št. 6 od leta 1927).

V glavnem ohranimo otroka poleti zdravega tako-le:

a) S p r i m e r n o h r a n o.

Znano je vsem, da so pri prsih hranjeni otroci v poletni vroči dobi zoper obolenja precej zavarovani, ker je materino mleko vedno sveže in prihaja v otrokova prebavila naravnost iz dojke; tako mleko je tudi snažno, ker se ne preliva iz ene posode v drugo in se torej zbog postajanja ali kakih drugih kali ne pokvari. Materino mleko vsebuje tudi varnostne snovi, ki varujejo dojenčka pred raznimi boleznimi in je tedaj najbolj primerno za dojenčka. Zato ne sme mati nikoli v poletju odstaviti dojenčka. Živalsko mleko se namreč zaradi vročine kaj lahko pokvari, uživanje izprijenega mleka pa pokvari dojenčkova prebavila. Zato moramo z mlekom tako ravnati, da se ne pokvari, to pa dosežemo tako-le:

1. Dobivajmo mleko od krave po najkrajši poti.

2. Mleko se takoj prevre 3 minute v glinastem loncu (boljše kakor v kovinastem) in se postavi na hladno mesto; če pa imamo led, ga postavimo v led, ali pa v dobro zaprte omare. Več kakor 3—5 minut naj se mleko ne kuha, ker s tem uničujemo snovi (vitamine) ki so za življenje, uspeh in rast otroka velikega pomena. V ledeni omari naj znaša najvišja temperatura 12 stopinj C. Mleko se postavi v ledeno omaro šele tedaj, če je bilo poprej v tekoči vodi ohlajeno. Kdor pa nima ledene omare, jo lahko z majhnimi stroški improvizira, in sicer tako-le:

Kupi se navaden lesen zaboj; na dno se nasiplje žaganje; vanj se položi večji lonec ali vedro, vanj pa še manjši lonec. V večji lonec nasipljemo žaganje krog in okrog do zgornjega roba, v manjši lonec pa postavimo steklenico s hrano in okoli njih par koščkov ledu. Lonček seveda pokrijemo. Zaboj se pokrije s pokrovom zaboja in se še s papirjem oblepi. Tako bo mleko ostalo sveže. Kjer pa ni ledu, se postavi mleko pod tekoči vodovod. Ta voda je zmerom enakomerno mrzla ter ovira, da bi se bakterije v mleku razmnoževale in mleko razkrajale. Če pa ni vodovoda, se mleko postavi v posodo, ki je napolnjena z mrzlo, svežo in čisto vodo, ki se pogosto menjava. Pri takem hlajenju mleka pa moramo paziti, da se mleko dobro pokrije, da ne pride vanj prah in da ga muhe ne onesnažijo. Mleko od prejšnjega dne se ne sme uporabljati, če ni bilo dobro ohlajeno. V tem primeru daj raje samega čaja namesto mleka, dokler ne dobiš presnega mleka. Tako storimo tudi tedaj, če nismo prepričani o svežosti in snagi mleka.

3. Glede hrane velja sledeče: Sme se dajati hrana, ki je primerna otrokovi starosti, pa tudi ta se daje ob vročih soparnih dneh v manjših množinah. Posamezni obrok se zniža za ¼, torej se daje ¼ manj hrane kakor v nevročih mesecih. Na primer:

Če dobi dojenček 160 gr mleka in je to zdravnik predpisal, se daje v vroči poletni dobi le 120 gr, torej ¼ manj. Prav tako ne smemo dajati več sladkorja, kakor ga je predpisal zdravnik, ker umetna hrana v poletni dobi pogosto učinkuje strupeno. Seveda bo ugovarjala skrbna mati: dojenček je poleti žejen in se mu mora dajati več mleka! Le tega ne! Res je, da je dojenček žejen in da mu moramo žejo pogasiti, ker nam sicer zboli. V ta namen pa je primernejši svetel ohlajen čaj s saharinom, ali pa ohlajena prekuhana voda. Starejšim dojenčkom (6—7 mesecev) dajemo ohlajeno limonado, ki je izborno sredstvo za gašenje žeje, obenem pa ima velik pomen radi svojih vitaminov. Čaj pa dajemo v presledkih med posamezno hranitvijo, posebno tedaj, če postane otrok nemiren. V vročih poletnih mesecih je tudi dovoljeno dajati po vsaki hranitvi par žlic ohlajenega čaja tako dojenčkom pri prsih kakor dojenčkom, ki jih hranimo umetno. V vročem poletju se zgodi včasi, da otrok, ki sme že jesti zdrob (6 mesecev star), odklanja mleko, ki mu ga dajemo za malco, in ga ne mara piti. V tem primeru moramo spremeniti hrano in mu dajmo namesto mleka hladnega skuhanega zdroba, ki ga posipajmo s čokolado. Dober je tudi hladen zdrob s sadnim sokom.

b) N e g a v v r o č i p o l e t n i d o b i.

1. Nega zahteva v vroči poletni dobi posebne pozornosti. Dojenček se mora brezpogojno vsak dan kopati, razen tega ga v vročini umivamo z mokro hladno krpo, tako da ga večkrat na dan z namočeno hladno krpo po vsem telesu obrišemo.

2. Skrbeti je treba, da se otrok v vročem poletju ne pregreje, to pa dosežemo s pravilnim oblačenjem in pravilnim postiljanjem ter z zračenjem. Otrok naj se v vročih poletnih dneh valja v svoji posteljici ali pa v košari. Pokrije se pa samo s tenko odejico, če je nekoliko hladneje; v vročem času pa samo z rjuhico. Oblekca bodi lahka in prehodna za zrak; nikjer ne sme tiščati in tako siliti otroka v nenaravno lego. Tesna obleka ovira krvotok in dihanje, s tem pa tudi dostop zraka v telo, kar utegne imeti posebno v vročem poletju katastrofalne posledice. Otrok ne more oddajati toplote, telo ne more izhlapevati, s tem pa pride do zastoja vročine in pregretja: bolezen, ki zdaj nastane, je podobna solnčni kapi. Na tem mestu ne bom niti omenjal, da se taki otroci nepravilno razvijajo. Večinoma je razširjena žalostna navada, da se otrok povija tako, da mora imeti noge iztegnjene in rokce izravnane ob životu. Takšna nenaravna lega otroka uničuje, kajti otrok v materinem telesu ne leži iztegnjen, ampak se lahko prosto giblje. Svobodo gibanja mu moramo pustiti tudi potem, ko se je rodil. Otroka torej ne siliti v nenaravno lego in ga ne oblačite pretoplo. Otrok navadno leži tako, da skrči noge ob trebuh, roke pa ob glavi dvigne. Takšna naravna lega pripomore, da se izogne mokroti stolice in seči, ker ima noge nekoliko skrčene in pritegnjene k životu, tako da ž njim ne doseza vlag, ki bi mu sicer škodila. Če drži rokce ob glavi, se tudi zrači pod pazduho in otrok lažje diha. Preveč pokriti in pretoplo oblečeni otroci ne zbolijo v vročih mesecih samo za pregretjem, ampak tudi za raznimi bolezni dihal in prebavil, ker se prsni koš ne more razširjati. Taki otroci zbole tudi za rahitis. Obleka bodi tedaj prosta, zlasti še v poletni dobi. Najbolje pa je, če je otrok brez obleke. Ako je oblečen, ga pustimo samo v srajčki in pokrijemo z lahko flanelasto odejco. Prav tako je v vročem poletju važna posteljica in postiljanje. Proč s pernico, proč s vato in s natikalno blazinko! Če se že mora vzeti gumijasta podloga, bodi tako majhna, da obdaja otroka samo od pasu do polovice beder.

c) **Stanovanje v vročih poletnih mesecih.**

Stanovanje, njega lega in snaga ter kakovost je ogromnega pomena za otroško zdravje. Podstrešna mansardna stanovanja so v poletnih mesecih posebno nevarna za otroka, ker je izprememba zunanje in notranje temperature zelo neznatna. Tudi je velika nevarnost, pustiti otroka v vroči, vlažni kuhinji. Za otroka je najboljša tista soba, ki se da najbolj in najpogosteje zračiti. Okna na sobi pustimo v vročih poletnih mesecih ves dan in po noči odprta. Sobo pa storimo še bolj hladno, če šipe na oknih pogosto čez dan z mrzlo vodo pobrizgamo. Če pa stanovanje nima hladnega, senčnega mesta, ga skušajmo najti kjerkoli v stanovanju in tja postavimo otroka. Ako pa takšnega mesta sploh ni, se postavi otroka s košarico na nesoparno mesto v senco pod milim nebom, tudi tukaj sme otrok nag ležati, včasi se ga pokrije samo s tenko rjuhico. Lahen prepih v poletni dobi otroku ne škoduje! Če pa imamo vrt, pustimo otroka na vrtu ves dan in sicer nagega.

Kakor so solnčni žarki zelo važni, tako lahko store največjo škodo. Z otrokom ne hodi na izprehod opoldne, pač pa dopoldne do 10. ure ali pa šele po 5. uri pop. Tedaj lahko ostaneš do večera zunaj.

d) **Razna oskrba otroka.**

Če dobi otrok proliv ali bljuvanje, se ustavi vsaka hrana. Otrok dobi samo nekoliko lipovega, kamilčnega ali svetlega ruskega čaja s saharinom. Pokliče se zdravnik. Neizmerno važno je, da se drži vsaka mati teh predpisov. Sleherna, pa tudi najlažja bolezen je v poletni vroči dobi smrtno nevarna in je treba nemudoma preskrbeti zdravniško pomoč. Vsak najmanjši bolezenski znak potrebuje v vročih mesecih pozornosti in zdravljenja. Ne gre, da bi šele tedaj iskali zdravnika, ko dobi otrok proliv ali bljuvanje, ker je takrat pogosto že precej pozno. Zateci se k zdravniku že tedaj, ko postane otrok nemiren, bled. Če trpi na zaprtju, ga moramo tudi pustiti pregledat zdravniku (v posvetovalnicah za matere in oskrbovalnicah za dojenčke, dispanzerjih, ambulatorijih, bolnicah ali pri svojem hišnem zdravniku.) Če nastopi proliv, bljuvanje ali temperatura, ne smeš dajati ne mleka ne druge hrane, ampak dajaj čaj (lipov, kamilčni ali svetli ruski čaj s saharinom) ter se ravnaj v vsem po zdravnikovih navodilih.

Sledečih 10 zapovedi za poletno vročo dobo naj si zapomni vsaka mati:

1. Dojiti otroka in ne ga odstavljati po leti;

2. umetno hranjenega otroka hrani s svežim in snažnim mlekom, hrani ga točno po zdravnikovih predpisih, množino tekočine zmanjšaj za četrt celotne tekoče hrane;

3. žejo otroka gasi večkrat dnevno s ohlajenim svetlim čajem, ne pa z mlekom;

4. oprema otroške posteljice ne sme biti topla;

5. ne oblači otroka in ne tišči ga v tesne obleke in povoje;

6. kopaj vsaki dan otroka;

7. tekom dneva umivaj otroka pogostejše z mrzlo krpo ter ga obriši;

8. otroka postavi na senčnem prostoru v odprti sobi in pobrizgaj šipe oken sobe večkrat na dan z mrzlo vodo. Ves dan, če je le mogoče, prebij s otrokom v senci na prostem;

9. predno se dotakneš otroka, si dobro umi roke s toplo vodo in milom. Predmete, ki jih je rabil drug otrok, ne rabi za svojega, predno jih ne razkužiš;

10. če dobi otrok proliv ozir. bljuvanje, ustavi hranjenje otroka in mu dajaj samo lipov, kamilčni ali svetli ruski čai s saharinom. Pokliči takoj zdravnika.

Materi, ki v vročem poletju pogosto vpraša svojega zdravnika za nasvet in navodila glede otroka, ali pa redno obiskuje posvetovalnico za matere in oskrbovalnico za dojenčke, se bo sigurno posrečilo, da bo njen otrok ostal zdrav.

Dr. Dragar.

Dopisi

GORJE PRI BLEDU. Piscem klerikalnega letaka ob občinskih volitvah! Ne kradite anonimno časti in poštenega imena z dvoumnim namigavanjem! Iznesite vaše očitke tako, da se vas lahko prime, potem boste možje; iz varne zasede pljujete na mimoidoče — pobalini! Poštenim in uvidevnim občanom pa sledeča pojasnila o klerikalni hinavščini! Napake v knjiženju ne tajim. Kdo je nezmotljiv? Niti g. Jan, ker bi bil sicer moral kot pregledovalec računov napako opaziti. Resnica pa je da c. o. ni utrpel radi te napake nobene škode in so bili računi že urejeni mnogo prej, kot je bil letak tiskan, tako da je zlobnost klerikalnega stavka: » . . . in bo moral plačati« očividna. Dejstvo, ki pade takoj v oči vsakemu izkušenemu pregledovalcu blagajniškega dnevnika in se da vsak čas dokazati, je, da je bila cestna blagajna meni dolžna aprila in maja 1926 do 25.000 Din, ki sem jih založil iz svojega, ker sredstva c. o. niso zadostovala za izplačilo delavcev, ki so se mi smilili, ko žive od dne do dne od zaslužka svojih žuljavih rok in bi sicer ostali brez sredstev. Temu se pravi po klerikalno tudi: »slabo gospodarstvo«. Grda laž je, da sem napravil kot gerent milijone dolga. O posojilih odloča odbor, predsednik oziroma gerent je le izpolnjevalec volje večine. Najel pa je c. o. za časa mojega gerentstva le 100.000 Din novega dolga, poleg tega pa je odplačal ca 45.000 Din starega. Tisti »milijoni« (v resnici ca 319.000 Din) pa izvirajo iz zlatih časov »dobrega« klerikalnega gospodarstva. Tudi ta o obrestih je debela. Obresti bodo znašale kakih 35.000 Din, ne pa 75.000, ostalo so anuitete oziroma odplačila. Res je dalje, da so se nekatere doklade zvišale od 150 na 450 odstotkov, previdno pa klerikalni letak molči, da se je na drugi strani znižala doklada na hišno najemnino od 150 na 75 odstotkov. S povečanimi dokladami in posojilom je bilo. da omenim samo nekatera večja dela — narejeno: Novi železobetonski most pri Sv. Janezu, novi hrastovi most pri Boh. Bistrici, novo mecesnovo mostišče v Soteski, generalno popravilo mostov v Mokrem logu, v Krnici, na Fortuni, osiguranje opornika blejskega mostu naprava novega odbijača pri blejskem mostu, nove škarpe na cesti Bitnje-Jereka in v Soteski, regulacija in razširjenje ceste pri vili Royal na Ribičevem lazu, kanalizacija v Stari fužini, hodnik na kolodvor Bled. Imeli smo dve vremenski katastrofi v Bohinju, ko je bilo treba očistiti cesto od mnogo vagonov materijala itd. itd. Tako izgleda zadeva v resnici. Pošteni nasprotniki si lahko napravite sodbo o značajnosti vaših »pisateljev«. Svojim somišljenikom in prijateljem, ki se v teh dneh niso pustili begati, izrekam srčno zahvalo. Vašega zaupanja niste izkazali nevrednemu, nehvaležnemu. Deloval bom tudi v bodoče po najboljših močeh, nesebično v korist bednih in preganjanih soobčanov in za širjenje luči in resnice med našim ubogim narodom. V slučajih, kakor je današnji, se tolažim, da ni najslabši sad ki ga ose glodajo. — Boris Černe.

KOROŠKA BELA-JAVORNIK. Volilni boj je končan. Klerikalci so že teden prej napovedovali na svojem volilnem shodu, da bo in mora zaplapolati tudi nad našo občino zmagovita zastava SLS, pa so to pot naredili račun brez krčmarja. Že zjutraj so pripravili »muziko«, da dajo duška svoji zmagi, pa jih je prehitela druga, ki ravno tako lepo svira. Je res prav lepo odmevalo od strme Mežakije pa tja do lepih naših Karavank, ko so šli naši »kovinarji« čestitat staremu oziroma novemu županu, ki je vse drugo kakor klerikalec. Bila je obenem to tudi pogrebna pesem trem klerikalnim odbornikom, ki so bili to pot odžagani. Geslo: V prvo ali drugo, samo v zadnjo ne! — nam je prineslo tale uspeh: SDS 4 mandate (prej 4) socijalisti 12 mandatov (prej 9), klerikalci 9 mandatov (prej 12). Če bi bila udeležba naših ljudi taka, kakor smo jo pričakovali, bi imea SDS 5 mandatov, klerikalci pa samo 8. Taki ljudje naj kratko in malo prestopijo li klerikalcem in naj javno pokažejo, kaj so. V naših vrstah jih ne rabimo, drugje pa lahko tudi javno pokažejo, da so zavedni nasprotniki napredne stvari v Sloveniji. Račun jim še predložimo. Tko.

DOBRNA PRI CELJU. V sredo, 3. avgusta se bo ob 16. vršil cerkveni koncert s sodelovanjem vojniškega orkestra in gosp. dr. Vladislava Kostiča iz Banjaluke. Domači pevski zbor poje H. Sattnerjeve in I. Hladnikove skladbe. Baritonist g. dr. Kostič poje dr. Schwabovo »Ave Marijo« s spremljevanjem orkestra. G. F. Bernard, kapelnike vojne muzike, je za to prireditev komponiral »V sveti noči«, melodram po savinjski narodni pesmi za zbor in orkester. Podrobni spored priobčimo pozneje.

HRASTNIK. V Narodnem domu bodo gostvovali v nedeljo 24. t. m. člani Narodnega gledališča iz Ljubljane z operetnim večerom. Spored je nadvse zabaven, poln krasnih operetnih duetov in solo-točk, kakor iz operete »Grofica Marica«, ki se je do sedaj samo v Ljubljani vprizorila nad 35krat pri razprodani hiši, dalje iz operete »Orlov«, Valčkov čar, ki nas še danes spominja na prekrasni duet o piccolu itd. Za izvrstno izvedbo nam jamčijo ga. Balatkova in gg. Peček, Povhe in operni kapelnik Balatka. Iz Hrastnika odidejo gostje v Rimske Toplice, na kar posebno opozarjamo cenj. občinstvo iz Zidanega mosta, Laškega in Celja. Gostovanje v Rimskih Toplicah se bo vršilo v ponedeljek, dne 25. t. m. v Zdraviliški dvorani.

ŽIRI. Gorska vas Žiri danes ni več nepoznana, kajti odkar so prihrumele z gora silne vode in porušile vse, kar jim je stalo na poti, so spoznali žirovsko dolino najširši krogi našega naroda. Pa so one dni pisali novinarji, da Žirov ni več, kar seveda ni res. Žiri še stoje! Slikovita vas je to, na visoki planoti ki je obrobljena z nizkim hribovjem, po grebenu se vleče meja z Italijo. V tej vasi prebiva po večini obrtniški stan, ki se peča s čevljarstvom in svoje izdelke razpošilja širom naše kraljevine. Žirovci, ki so od nekdaj podjetni in napredni ljudje, so že leta 1905 pokazali razumevanje za sokolsko misel. To leto je bil pri nas ustanovljen odsek telovadnega društva Sokol v Idriji in je kmalu pokazal, da je zmožen samostojnega življenja. Pred 20 leti je idrijski Sokol spoznal žirovski odsek za sposobnega za samostojno sokolsko društvo. V Žireh so se prikazovale rdeče srajce in razume se nemudoma je bilo versko prepričanje Žirovcev v nevarnosti. Vaška duhovščina se je zaletela v Sokola, kakor sv. Jurij v zmaja. Žirovci so odgovarjali jedrnato. Že naslednjega leta l. 1908 so otvorili sredi vasi Sokolski dom, ki je bil prvi v Sloveniji. Kakor pripoveduje sokolska kronika, je duhovščina videla v tem aktu zločin. Raz leco je proglasila Sokolski dom za »peklensko žrelo« in za pogubljenega vsakega, ki bi vanj vstopil. V šoli je bil najhujši prestopek dece poset sokolske telovadnice. Zato so imeli prvi sokolski borci zelo težko nalogo, še posebno zato, ker na deželi ni toliko razumevanja za telovadbo kakor v mestu. Prvi vaditelji in učitelji žirovskega Sokola so bili bratje: Engelbert Gangl, Julče Novak, Fran Krčnik, pokojni Leopold Pivk iz Idrije ter dr. Ivan Kavčič in Ivan Kržišnik iz Žirov. Svojo nalogo so vršili uspešno ter kmalu dvignili žirovskega Sokola na vidno mesto med sokolskimi društvi. Na dan 28. junija 1914, ko je bil v Sarajevu izvršen atentat, je žirovski Sokol razvil svojo zastavo, pod katero je hotel združiti vso napredno mladino in sokolsko čuteče Žirovce. Toda vojna napoved je preprečila započeto delo in Sokolski dom je nekaj mesecev zatem postal vojaško skladišče, v katerem so gospodarili madžarski »feldvebeljni«. Po prevratu se je Sokol z novimi močmi lotil dela, katerega uspehe hoče pokazati ob priliki svoje 20letnice dne 14. avgusta 1927. Ta dan bo otvoril svoje lastno letno telovadišče, na katerem se bo vršil okrožni zlet obmejnega okrožja Ljubljanske sokolske župe. Vse priprave so v polnem teku in Sokol se z vso vnemo pripravlja na ta jubilej. Zato upamo, da bo vsa napredna žirovska in okoliška javnost pokazala ob tej priliki svojo naklonjenost in priznanje sokolskemu delu s tem, da se prireditve v čim večjem številu udeleži ter tako društvu pomore do lepega moralnega in gmotnega uspeha.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

J. O. Curwood: 20

Preganjana žena

Roman.

»Nisem vas hotel buditi, dokler ni zajtrk gotov,« se je izpregovoril, ko je prenehal z žvižganjem. »Čul sem vas, kako ste vzdihovali, Stevens. Gotovo ste slabo prebili noč. In mali tudi ni spal. Zato mislim, da ste vstali prezgodaj. Danes imam veliko posla; pred vsem bi pa rad potegnil Curlyja Rogerja s postelje, da nama proda svojo čredo tovornih konj. Veste li, kje je kava? Jaz ne vem.«

Stevens je obstal pri njem.

»Čujte, Aldous, menda ne mislite zares, kar ste mi rekli snoči, kaj? Saj ni mogoče, da bi mislili resno.«

»Vraga, kakopak! Ali ne razumete čiste angleščine, Stevens? Prav kakor da ne verujete človeku, da je gentlemen. Kupite to čredo — zakaj pa ne? Danes bi kupil dvajset čred — tako krasno mi je pri duši, Stevens!«

Stevens se je nasmehnil, prvič po osem in štiridesetih urah.

»Vpraševal sem se, ali ne sanjam,« je dejal. »Nekdaj, pred mnogimi leti, je bilo tudi meni tako lepo pri duši, kakor je danes vam.«

S to skrivnostno opazko je odšel po kavo.

Aldous je čez minuto vzdignil glavo in je zagledal dečka, ki se je zaspano vlekel iz vigvama. Kar ganljivo je bilo pomisliti, da na tej sliki nedostaja matere; razumel je, kaj je hotel Stevens reči.

Čez uro, ko so pozajtrkali, sta se odpravila h Curlyju. Ko sta prišla tja, si je Curly baš obuval čižme, med tem ko je žena v kuhinji pekla neizogibno slanino.

»Slišim, da imate nekakšne konje na prodaj, Curly,« je rekel Aldous.

»Imam jih.«

»Koliko?«

»Devet in dvajset ali osem in dvajset, nemara da jih je samo sedem in dvajset.«

»Kaj stanejo?«

Curly je pogledal od napornega dela, ki ga je imel z obuvanjem drugega čižma.

»Ali ste kupec zanje, ali vprašujete samo tako?«

»Kupiti jih mislim in mudi se mi... Koliko zahtevate za vsakega?«

»Šestdeset — ali šestde...«

»Plačam vam osem in dvajset konj po šestdeset dolarjev, to je, za vsakega točno deset dolarjev več, nego so vredni,« ga je prekinil Aldous, ki je že izvlekel knjižico s čeki in nalivno pero. »Velja?«

Curly, nekam presenečen po tej naglici, je odprl usta in izbuljil oči.

»Velja?« je ponovil Aldous. »Vštevši odeje, sedla, tovorna sedla in ponjave?«

Curly je pritrdil, gledaje zdaj Aldousa zdaj Stevensa, kakor bi ju vpraševal, ali ne gre vendarle za dovtip.

»Velja,« je rekel naposled.

Aldous mu je pomolil ček za šestnajst sto osemdeset dolarjev.

»Napravite prodajno listino na Stevensovo ime,« je dejal. »Jaz plačam zanj, a konji bodo njegovi. In čujte, Curly: kupim jih le s pogojem, da živa duša ne zve, kdo jih je plačal. Ali ste mi porok tega?«

Curly je radostno obračal ček.

»Dajte mi sveto pismo,« je rekel; »če treba prisežem, da jih je plačal Stevens! Dam vam besedo angleškega gentlemana!«

Brez kake nadaljne opazke je Aldous odprl vrata kolibe in je odšel, pustivši Stevensa prav tako osuplega kakor malega Angleža, kateremu je bil vzdel ime Curly zato, ker ni imel vobče nikakih las.

Aldous je šel najpreje na postajo, da bi zvedel, kaj je zadržalo vlak, da ni mogel v Tête Jaune. Dognal je, da se je utrgal zemeljski plaz, ki je zasul del proge s peskom in kamenjem. Kakih sto mož jo je odkopavalo in verjetno je bilo, da bodo okoli poldne gotovi. Nadzornik oddelka, ki se je vrnil z brzojavkami, je povedal, da je o polnoči nekaj mož spravljalo Quadovo drezino preko zasipa.

Sedem je bila ura, ko se je Aldous odpravil v Miette. Mislil je, da bo Jana tam. V tem letnem času so zajtrkovali pri Ottovih ob rani zori in zdaj je solnce že pol ure ozarjalo vrh Pyramid Mountaina. Komaj je čakal, da bi ji mogel povedati, kaj je zvedel od Kellerja. In s tihim nasmeškom si je priznal, kako blazno koprni po tem, da bi jo videl.

K Ottovim je zahajal ali zelo zgodaj zjutraj ali pa zvečer o somraku. Pogosto je stal pri rdeče in belo progastem stanovanjskem šotoru in neopažen prisluškoval. V notranjosti šotora je bilo vselej živo. Zvečer je bilo tam prasketanje ognja in svetloba luči, srečni smeh dobrosrčne Škotke in ljubeče nagajanje njenega »silnega, skalnega moža«, ki je bolj nalikoval razbojniku nego najsrečnejšemu in najzadovoljnejšemu soprogu v vsem pogorju — najsrečnejšemu le v tgliko ne, v kolikor je šlo za njegovega brata Clossa, ki je bil z kdo ve kakšno neznano strategijo pripravil milo in aristokratsko ženico do tega, da se je zagledala v njegov pošteni obraz, kakor da je najlepši in najzalši na svetu. Tisto jutro je stopal Aldous po vijugasti stezi, ki se je končavala za šotorom. Od nikoder ni bilo slišati glasu. Ko pa je napravil še nekaj korakov, se je pred njim razgrnil prizor, ki ga je zadržal na mestu in mu je razširil srce.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je pošiljati na Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Vse pristojbine je uplačati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—.

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—.

Motorna vozila

Motorno kolo
znamke «Douglas», v zelo dobrem stanju, tipe 24, prodam zaradi bolezni za 5500 Din. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Douglas št. 15» do 30. jul. 1927. Za odgovor znamko za 1 Din. 21702

Avto
novejšega tipa, bolj majhen, z elektr. razsvetljavo, najraje takse prostega kupim. Ponudbe z natančnim opisom ter ceno na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Auto». 21778

Motorno kolo
«Puch», 3½ HP, s prestavami, poceni proda Flotjančič, Karlovška c. 22. 21788

Knjige

Knjige
tudi rabljene: Trije mušketirji, Dvajset let pozneje in Deset let pozneje, kupi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 21766

Službo dobi

Brivca
kateri reflektira na letno službo, sprejmem z 28. julijem. Zmožen mora biti slov. ali hrv. in nemškega jezika. Ponudbe na naslov: Drago Riedl, Maribor, Aleksandrova cesta 21. 21758

Vrtnar. pomočnika
veščega v gojenju cvetlic, zelenjave in sadnega drevja, išče večja tvrdka. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj in zahtevkov na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vrtnarski pomočnik». 21632

Brivskega pomočnika
dobrega, prostega vojaščine, sprejme takoj F. Lesjak, Slov. Bistrica. 21654

Perfektno kuharico
popolnoma samostojno in zanesljivo, ki se spozna tudi v bolniški kuhinji in bi radi bolezni gospe event. opravljala tudi posel gospodinje, inteligentno — sprejmem proti dobri plači takoj ali v kratkem. Vprašati v Vegovi ulici št. 2/I, desno. Dopoldan do 11. ure, popoldan pa do 4. ure. 21688

Potnika
povsem verziranega, treznega in zanesljivega, kateri še potuje v kaki drugi stroki in ki bi prevzel v prodajo domače pletene izdelke, sprejmem pod zelo ugodnimi pogoji. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Verziran potnik». 21739

Učenca
inteligentnega, s predpisano šolsko izobrazbo, sprejme delikatesna in špecerijska trgovina Fr. Kham, Ljubljana. 21807

Elektromonterja
samostojnega, sprejmemo. — Ponudbe z zahtevo plače na Vojnovič & Cie., Ljubljana-Vič. 21799

Prodajalko
špecerijske stroke sprejmem v stalno službo z dobrim zaslužkom in s hrano in stanovanjem v hiši. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Prodajalko — stalno». 21761

Hišnika
s kavcijo 15—20.000 Din, ki bi opravljal tudi službo skladiščnika proti posebni plači, sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Skladiščnik». 21811

15—16letno dekle
iz poštene hiše sprejmem kot varuhinjo k otroku s 1. avgustom 1927. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21776

Zaslužek

Agilne zastopnike
za prodajo vrednostnih papirjev in srečk iščemo proti dobri nagradi. Ponudbe pod značko «Posebna remuneracija» na oglasni oddelek «Jutra» 21741

Pletilja
sprejme delo na dom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21782

Službe išče

Prodajalka
izvežbana v trgovini mešanega blaga, želi službe. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Poštena 22». 21732

Postrežnica
mlada in močna, vajena vsakega dela, išče zaposlenja pri družinah ali uradih za par ur dnevno. Naslov prosim poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pridne roke». 21680

Za domačega učitelja
gre abiturijent realke v Ljubljano, Zagreb ali Beograd. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21757

Gospodična
iz boljše družine, ki ima veselje in ljubezen do otrok, išče službo vzgojiteljice, v katerem poslu je že bila. Vešča tudi šivanja. Cenj. ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Vzgojiteljica». 21817

Vpokojenec
50 % invalid s sodno pisarniškim in zemljeknjižnim izpitom, zmožen slovenskega, hrvatskega, nemškega in madžarskega jezika v govoru in pisavi, išče primerne službe v pisarni, kot skladiščnik, inkasant ali nadzornik delavcev. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Vpokojenec 10». 21810

Mladenka
stara 15 let, želi vstopiti kot učenka v mešano ali modno trgovino z oskrbo v hiši. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21809

Šivilja
kot pomočnica želi službo v modnem salonu v mestu — Ponudbe na podružnico «Jutra» v Celju pod šifro «Pomočnica». 21775

Šofer
izučen ključavničar-strugar, išče službo. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 21802

Dimnikar. pomočnik
išče službe. Več pove Ivan Dodič, Kranj št. 170. 21675

Šofer - mehanik
želi premeniti službo. n. D trezen, zanesljiv, z večletno prakso in dobrimi izpričevali ter priporočili, želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «R. D.» 21787

Pridelki

Za širovi lan
ca. 10 vagonov, želim plačila zmožnega odjemalca. Ponudbe do 30. t. m. z navedbo najvišje cene na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Lan». 21647

Prodam

Kolesarji!

Dvokolesa v ceni zelo padla Pneumatike Michelin, Dunlop Ceniki franko Prodaja na obroke F. Batjel. Ljubljana, Karlovška cesta 4. 159

Mamice!
otroških vozičkov raznih vzorcev prav poceni naprodaj v tovarni Tribuna, Ljubljana, Karlovška c. 4 159

Kočijo
lahko, v dobrem stanju, prodam. Cena po dogovoru. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 21569-a

Spalnico
moderno in elegantno, v eksotičnem furnirju in najfinejše mizarsko delo, še nerabljeno, prodam za Din 14.000. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 21800

Švalnj stroj
«Singer», skoraj nov, poglobljiv, s 5 predali, zelo ugodno prodam. Na ogled dopoldne na Gosposvetski cesti 8/II, levo. 21796

Pohištvo
dobro ohranjeno, prodam. Na ogled od 7. ure zvečer naprej v Sp. Šiški, Gasilska cesta 8. 21774

Kostanjevega lesa
taninskega, za sukcesivno dobavo 20 vagonov prodam. Kupci z navedbo najvišje cene franko vagon (proga Novo mesto—Ljubljana) naj pošljejo cenjene ponudbe do 27. t. m. na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Taninski les». 21646

Šivalni stroj
pogrezljivi — dobro ohranjen, poceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21763

Lepega bukovja
prvovrstnega prodam na korenu večjo množino. — Sprava do železnice samo 8 km. Cena po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21765

Zlata avba
krasna, gorenjska, naprodaj za 2000 Din. Na ogled pri gdč. Eberle, modistinji v Ljubljani, Šelenburgova ulica. 21789

NE REKLAMA
temveč kvaliteta je prinesla svetovni sloves vkuhovalnim čašam znamke
„WECK"
Zato zahtevajte pri vašem trgovcu Wecka Zratno znižanje cen! Tovarniška zaloga Krekov trg 10/I pri tv. FRUCTUS, Ljubljana 158-a

Kupim

Železen štedilnik
kupim. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra» 21722

Železen štedilnik
dobro ohranjen, večji, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vižmarje». 21729

Dieselmotor
dobro ohranjen, 4—6 K. S. s transmisijo kupim takoj. Ponudbe z najnižjo ceno na naslov: Franc Podkrižnik, Kalše - Slov. Bistrica. 21803

Rabljen stroj
za izdelavo sodavice in pokalic, z vsem potrebnim inventarjem kupim. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «P. P.» 21779

Oficirsko uniformo
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Rezervnik». 21784

V najem

Trgovino
z mešanim blagom, s pripadajočim stanovanjem in pritiklinami, v večjem kraju na Dolenjskem oddam v najem. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Trgovina 10». 21701

Branjerijo
na deželi vzamem v najem. Razpolagom z 35.000 Din kapitala. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 21818

Pekarijo
dobro idočo, z inventarjem oddam s 1. avgustom sredi mesta, na prometnem kraju radi bolezni. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «15.000 Din odstopnine». 21808

Lokali

Trgovino
z mešanim blagom radi bolezni prodam. — Istotam oddam prostore za stanovanje in prostore za povečanje trgovine. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 21759

Papirnica in knjigarna
čez 70 let obstoječa, dobro vpeljana, v večjem kraju Hrvatske, blizu Slovenije — radi smrti gospodarja zelo ugodno naprodaj. Sedanji voditelj (Slovenec) sprejme tudi družabnika ali družabnico s kapitalom (četudi nestrokovnjak) za ev. skupen prevzem trgovine. Zelo velik zaslužek in lepa bodočnost zajamčena. Ponudbe prosim z navedbo kapitala ter drugih okolnosti na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «I. S. N.» 21781

Stanovanja

Maline
kupuje Lovro Sebenik, Ljubljana — Knezova ulica 21727

Iščem stanovanje

2—3 sob, mirno, udobno, ne preveč oddaljeno od središča, za 1. september ali preje. Ponudbe pod «September» na upravo lista.

„Posredovalec"
Realitetna pisarna družba z o. z.
Sv. Petra c. štev. 18
odda sledeča stanovanja:
ENOSOBNO v šentjakobskem okraju, Din 100; odstopnina 2000 Din;
ENOSOBNO v Vodmatu za 400 Din;
ENOSOBNO v Rožni dolini za 250 Din, proti predplačilu;
TRISOBNO, Bežigrad, kopalnica, kabinet, moderno, 1800 Din — vselitev novembra;
DVOSOBNO na Dunajski c., kabinet, vrt, 950 Din — za november;
DVOSOBNO na Glincah — pritikline, vrt, 700 Din;
DVOSOBNO v Rožni dolini, vrt, vselitev takoj — 600 Din;
DVOSOBNO v Rožni dolini, vselitev avgusta — 700 Din;
3 DVOSOBNA na Kodeljevem po 700 Din;
2 DVOSOBNI v Zeleni jami, vrt, 700 Din;
3 DVOSOBNA na Glincah, vrt, po 500 Din;
TRISOBNO, kabinet, kopalnica, moderno — ožji center, 2500 Din. 21804

Sobe

Sobo
za eno ali dve osebi oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21584

Sobo z 2 posteljama
elektr. razsvetljavo, posebnim vhodom in hrano po ceni oddam na Sv. Jakoba trgu št. 5 21651

2 opremljeni sobi
s souporabo kuhinje oddam takoj po zmerni ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21659

Opremljeno sobo
s vhodom iz stopnic oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21801

Majhno sobico
oddam v sredini mesta. — Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 21645

Podstrešno sobo
snažno, oddam za 100 Din mesečno. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 21812

Veliko sobo
z 2 posteljama, v Trnovem oddam 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21814

Opremljeno sobo
z elektr. lučjo in posebnim vhodom oddam takoj. — Istotam naprodaj nasloniač (Fontuil). Resljeva c. 30. 21793

Glasba

Klavir
(Flügel) krasnega glasu — ohranjen kakor nov, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21816

Kapital

Mlad obrtnik
išče 15.000 Din posojila za dobo enega leta, proti sigurnem jamstvu ter visokim obrestim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «15.000 takoj». 21773

Živali

Molzna koza
poceni naprodaj v Zeleni jami št. 215. 21792

Angora mačko
samo, 4 mesece staro, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21795

Dopisi

«Aldous II»
Spoznava se po 7. uri zvečer — dan, kraj in kako določite Vi. 21790

Dopisnike
izvežbane išče informacijski zavod za mesto in deželo. Ponudbe na poštni predal 183, Ljubljana. 21764

«Kremen»
Pismo prepozno. Pridite v ponedeljek ob 7. uri na določeno mesto. 21791

V oglasnem oddelku «Jutra»
je dvigniti sledeča pisma: Avto 517, A. K., Duševni prijatelj 30, Dogovor, Dobro ohranjeno 603, Edor 35, Felix I, Foto, Gotov zaslužek, Gospodična, Gospodar, Galanterija, Hotelska sobarica, Harley 1927, Import, J. O. 2804, Jamstvo 86, J. R. I. M., Instruktor, Jesen 216, Kolesija 1927, Karikatura I, Štefi Librič, Ljubljana, Lepa prilika 26, Lesna industrija, Lep zaslužek, Lokal 874, Lepa obrt, Mirna 10, Mira, Marljiva 9, M. P. 13, M. O., Mlin, Napreden, Natakarica 21, Noša, Nives, Nemško in slovensko, Odmev 10, O. M., Podjeten, Peč - opeka, Pisarna, Patent-Massenartikel, Prometna točka 56, Poštena Pomočnik in vajenec, R. S., Restavracija 88, Sameva, Stanovanje 6, Solnčna, Soldien, Srce za zvestobo, September, Stalen, S., Sobarica, Solnčni žarek, Suho stanovanje, Šofer, Št. Peter, Takoj 11, Trgovina 64, Takoj 41, Turistka M., Takoj 658, Tiha sreča 16, Uspeh zajamčen, Ugodna prilika 211, Vila 94, Veleposestvo, Večletna praksa 110, Vižmarje, Vestna in poštena, Vodna moč, Zanesljiv 1927, Zmožnost 216, Zračno stanovanje, Zmožen, Železninar, Zagar, št. 40, 711, 18.601, 444, 1000, 200.000, 18.800, 19.881, 478, 54.321, 2306, 20.461, 400.000, 30—40, 21.878, 101, 19019, 124. — **Brez dokazilnega listka pisem ne izročamo. Taksa za dopise, ki se ne nanašajo na oglase znaša 2 Din.**

MALINE
kupuje
Lovro Sebenik Ljubljana
Knezova ulica (Sp. Šiška)

MALINE 109
kupuje vsako množino tudi cele vagone tvrdka **„ALKO"** družba z o. z. oddelek brezalkoholne pijače
Ljubljana, Kolizej.

Predno gradite
VODNO KOLO
ali
VODNO MOČ
Zahtevajte ponudbe za
TURBINE
pri F. G. SCHNEITER, Škofja Loka
podjetje za gradbo vodnih turbin

†

V globoki žalosti naznanjamo, da je gospod

Joško Sever

lastnik informacijske pisarne,

danes zjutraj nenadoma preminul.

Pogreb dragega nam pokojnika bo **22. julija 1927 ob 3. uri popoldne** iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

Ljubljana, dne 21. julija 1927.

Žalujoča vdova in otroci.

Vila Pod Rožnikom
iz proste roke **naprodaj.**
Pojasnila daje lastnik: **EDVARD FANTINI, Ljubljana,** Pod Rožnikom (Vila Carmen). 8216

FLIT POKONČAVA MOLE

Noč in dan ne morete stražiti vrat svoje omare za obleko-FLIT-u pa je to mogoče.

Poprašite vso svojo obleko s FLIT-om, ravnotako svoje kožuhe, posteljne in volnene odeje, preproge in tapetovano pohištvo. Ne pozabite gub in robov.

Znanstveno preizkušeno sredstvo za pobijanje insektov

FLIT ne zapušča niti na najnežnejšem blagu nikakih madežev. Poprašite vrat svoje omare za obleko. FLIT ubija mole, ki razjedajo obleke.

FLIT uničuje stenice, ščurke in mravlje.

On prodre v odprtine in razpoke kjer se mrčes skriva in redi, in uničuje insekte i njihova jajca.

Uničite vse hišne insekte

FLIT je sad mnogoletnih poskusov znanih raziskovalcev žuželk in kemikov. FLIT človeškemu zdravju nikakor ne škoduje. FLIT je izpodrinil stare metode, ker naglo in sigurno uničuje žuželke vseh vrst.

Kupite še danes en zavoj FLIT-a in prskalico. Dobiva se povsod.

Prodaje v Jugoslaviji jedino:
Standard Oil Company of Jugoslavia

Šivalni stroji!
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne.
15letna garancija.
Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.
Pisalni stroji «Adler».
Kolesa iz prvih tovarn «Dürkopp» «Kayser», «Styria» «Waffenrad» (Orožno kolo). — Pletilni stroji vedno v zalogi.
Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. — Ceniki zastonj in franko 32 L
van Jax in sin Ljubljana, Gosposvetska cesta 2

Zahvala.

Za mnogostransko izkazano nam sočutje povodom smrti naše nepozabne matere, stare matere in tašče, gospe

Marije Zorko

za poklonjeno prelepo cvetje in vence kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo na njeni poslednji poti, se vsem prav iskreno zahvaljujemo.

Posebej nas veže dolžnost zahvaliti se našemu preč. gospodu župniku Ivanu Altu za nam izkazano požrtvovalnost ter tuk. pevskemu zboru.

Sv. Andraž v Sl. Goricah, dne 17. julija 1927.

Žalujoči ostali.

200 a

Urejuje dr. Josip Birsa. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inserat... je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.